

NÕUKOGU MÄÄRUS (EÜ, Euratom) nr 1605/2002,

25. juuni 2002,

mis käsitleb Euroopa ühenduste üldelarve suhtes kohaldatavat
finantsmäärust

SISUKORD

ESIMENE OSA	ÜLDSÄTTED
I JAOTIS	KOHALDAMISALA
II JAOTIS	EELARVEPÕHIMÕTTED
1. peatükk	Ühtsuse ja eelarve õigsuse põhimõtted
2. peatükk	Aastasuse põhimõte
3. peatükk	Tasakaalu põhimõte
4. peatükk	Arvestusühiku põhimõte
5. peatükk	Kõikehõlmavuse põhimõte
6. peatükk	Sihtotstarbelisuse põhimõte
7. peatükk	Usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõte
8. peatükk	Läbipaistvuse põhimõte
III JAOTIS	EELARVE KOOSTAMINE JA STRUKTUUR
1. peatükk	Eelarve koostamine
2. peatükk	Eelarve struktuur ja esitamine
IV JAOTIS	EELARVE TÄITMINE
1. peatükk	Üldsätted
2. peatükk	Täitmisviisid
3. peatükk	Finantsjuhtimises osalejad
1. jagu	Ülesannete lahususe põhimõte
2. jagu	Eelarvevahendite käsutaja
3. jagu	Peaarvepidaja
4. jagu	Avansikontode haldaja
4. peatükk	Finantsjuhtimises osalejate vastutus
1. jagu	Üldeeskirjad
2. jagu	Volitatud ja edasivolitatud eelarvevahendite käsutajate suhtes kohaldatavad sätted
3. jagu	Peaarvepidajate ja avansikontode haldajate suhtes kohaldatavad sätted
5. peatükk	Tulutoimingud
1. jagu	Omavahendite kasutatavaks tegemine
2. jagu	Saadaolevate summade eelarvestus
3. jagu	Saadaolevate summade kindlaksmääramine
4. jagu	Sissenõudmise kinnitamine
5. jagu	Sissenõudmine
6. peatükk	Kulutoimingud
1. jagu	Kulukohustuste võtmine

▼B

2. jagu	Kulude tõendamine
3. jagu	Kulude kinnitamine
4. jagu	Kulude maksmine
5. jagu	Kulutoimingute tähtjad
7. peatükk	Andmetöötlussüsteemid
8. peatükk	Siseaudiitor
V JAOTIS	HANKED
1. peatükk	Üldsätted
1. jagu	Kohaldamisala ja lepingute sõlmimise põhimõtted
2. jagu	Avalikustamine
3. jagu	Hankemenetlused
4. jagu	Tagatised ja järelevalve
2. peatükk	Ühenduse institutsioonide oma huvides sõlmitavate lepingute suhtes kohaldatavad sätted
VI JAOTIS	TOETUSED
1. peatükk	Toetuste ulatus ja vorm
2. peatükk	Põhimõtted
3. peatükk	Toetuste andmise menetlus
4. peatükk	Maksmine ja järelevalve
5. peatükk	Rakendamine
VII JAOTIS	RAAMATUPIDAMISARUANDLUS JA RAAMATUPIDAMISARVESTUS
1. peatükk	Raamatupidamisaruandlus
2. peatükk	Teave eelarve täitmise kohta
3. peatükk	Raamatupidamisarvestus
1. jagu	Üldsätted
2. jagu	Üldine raamatupidamisarvestus
3. jagu	Eelarve raamatupidamisarvestus
4. peatükk	Vara inventarinimestikud
VIII JAOTIS	VÄLISAUDIT JA EELARVE TÄITMISE KINNITAMINE
1. peatükk	Välisaudit
2. peatükk	Eelarve täitmise kinnitamine
TEINE OSA	ERISÄTTED
I JAOTIS	EUROOPA PÕLLUMAJANDUSE TAGATISFOND
II JAOTIS	STRUKTUURIFONDID, ÜHTEKUULUVUSFOND, EUROOPA KALANDUSFOND JA EUROOPA MAAELU ARENGU PÕLLUMAJANDUSFOND
III JAOTIS	TEADUSUURINGUD
IV JAOTIS	VÄLISTEGEVUS
1. peatükk	Üldsätted
2. peatükk	Meetmete rakendamine
3. peatükk	Hanked

▼B

4. peatükk	Toetused
5. peatükk	Auditeerimine
V JAOTIS	EUROOPA TALITUSED
VI JAOTIS	HALDUSASSIGNEERINGUD
VII JAOTIS	EKSPERDID
KOLMAS OSA	ÜLEMINEKU- JA LÕPPSÄTTED
I JAOTIS	ÜLEMINEKUSÄTTED
II JAOTIS	LÕPPSÄTTED

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artiklit 279,

võttes arvesse Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingut, eriti selle artiklit 183,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut, ⁽¹⁾

võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust, ⁽²⁾

võttes arvesse Euroopa Kontrollikoja arvamust, ⁽³⁾

võttes arvesse majandus- ja sotsiaalkomitee arvamust ⁽⁴⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Pärast Euroopa ühenduste üldeelarve suhtes kohaldatava 21. detsembri 1977. aasta finantsmääruse ⁽⁵⁾ vastuvõtmist on olukord märgatavalt muutunud, eelkõige eelarve raamistikuks oleva finantsperspektiivi, institutsioonide ülesehituse muutumise ja mitme laienemise tõttu on seda finantsmäärust mitu korda oluliselt muudetud. Selleks et võtta arvesse eelkõige seadusandluse ja halduse lihtsustamise nõudeid ja ühenduse rahaliste vahendite haldamise rangemaks muutumist, tuleks 21. detsembri 1977. aasta finantsmäärus selguse huvides uuesti sõnastada.
- (2) Käesolev määrus peaks piirduma kõikide asutamislepinguga hõlmatud eelarveküsimusi käsitlevate üldpõhimõtete ja põhieeskirjade sätestamisega, samas kui rakendussätted peaksid sisaldama määruses, mis käsitleb käesoleva määruse rakenduseeskirju, et õigusnormide tähtsuse järjekord oleks selgem ja et finantsmäärus oleks arusaadavam. Seetõttu tuleks komisjonile anda volitused vastu võtta rakenduseeskirjad.
- (3) Eelarve koostamisel ja täitmisel tuleks järgida nelja eelarveõiguse aluspõhimõtet (ühtsus, kõikehõlmavus, sihtotstarbelisus ja aastasus) ning eelarve õigsuse ja tasakaalu, arvestusühiku, usaldusväärse finantsjuhtimise ja läbipaistvuse põhimõtteid.

⁽¹⁾ EÜT C 96 E, 27.3.2001, lk 1 ja EÜT C 103 E, 30.4.2002, lk 292.

⁽²⁾ EÜT C 153 E, 27.6.2002, lk 236.

⁽³⁾ EÜT C 162, 5.6.2001, lk 1 ja EÜT C 92, 17.4.2002, lk 1.

⁽⁴⁾ EÜT C 260, 17.9.2001, lk 42.

⁽⁵⁾ EÜT L 356, 31.12.1977, lk 1. Määrust on viimati muudetud määrusega (EÜ, ESTÜ, Euratom) nr 762/2001 (EÜT L 111, 20.4.2001, lk 1).

▼B

- (4) Käesolev määrus peaks neid põhimõtteid kinnitama ja piirduma minimaalsete hädavajalike eranditega, sätestades eranditele ranged tingimused.
- (5) Ühtsuse põhimõttega seoses tuleks käesolevas määruses sätestada, et see kehtib ka tegevuskulude kohta, mis on seotud Euroopa Liidu lepingu nende sätete rakendamisega, mis käsitlevad ühist välis- ja julgeolekupoliitikat ning kriminaalasjades tehtavat politseikoostööd ja õigusosalast koostööd, kui need kulutused tehakse eelarvest. Ühtsuse ja eelarve õigsuse põhimõte tähendab, et kõik ühenduse ja liidu kulud ja tulud kantakse eelarvesse, kui need laekuvad eelarvesse või tehakse eelarvest.
- (6) Kõikehõlmavuse põhimõttega seoses tuleks kaotada ositimaksete tagasimaksmise ja vahendite taaskasutamise võimalus; mõnel juhul tuleks need võimalused asendada sihtotstarbeliste tuludega ja võimalusega võtta vabastatud assigneeringud uuesti kasutusele. Need muudatused ei mõjuta struktuurifondide suhtes kohaldatavaid erieeskirju.
- (7) Sihtotstarbelisuse põhimõttega seoses on institutsioonidel vaja teataval määral halduspaindlikkust assigneeringute ümberpaigutamiseks. Käesolev määrus peaks võimaldama esitada otstarbe järgi liigitatud rahastamis- ja haldusvahendid ühe tervikuna. Assigneeringute ümberpaigutamise korda tuleks samuti ühtlustada kõikide institutsioonide vahel nii, et personali- ja tegevusassigneeringute ümberpaigutamise otsustab iga institutsioon ise. Tegevuskulusid käsitleva assigneeringute ümberpaigutamise osas võib komisjon teha ümberpaigutusi eelarve ühe ja sama jaotise peatükkide vahel kuni 10 % ulatuses eelarveaasta assigneeringutest, mis kajastuvad eelarvereaal, kust ümberpaigutus tehakse. Eelarvepädevatel institutsioonidel tuleks lubada moodustada reserve üksnes kahel juhul: kui puudub põhiõigusakt või kui ei ole kindel, kas assigneeringud on piisavad.
- (8) Aastasuse põhimõttega seoses tuleks ka edaspidi eristada liigendatud ja liigendamata assigneeringuid. Iga institutsioon peaks ise otsustama kulukohustuste ja maksete assigneeringute ülekanndmise. Täiendavad tähtajad peaksid piirduma üksnes hädavajalike juhtudega, nimelt Euroopa Põllumajanduse Arendus- ja Tagatisfondi maksetega.
- (9) Tasakaalu põhimõte on põhiline eelarvereegel. Siinkohal tuleks rõhutada, et laenuvõtmine ei ole kooskõlas ühenduse omavahendite süsteemiga. Tasakaalu põhimõte ei takista siiski liidu üldeelarve raames tagatud laenuühingute sooritamist.
- (10) Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 277 esimese lõigu ja Euratomi asutamislepingu artikli 181 esimese lõigu kohaselt tuleks kindlaks määrata arvestusühik, mida kasutatakse eelarve koostamisel, samuti eelarve täitmisel ja raamatupidamisarvestuses.
- (11) Usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõte tuleks määratleda säästlikkuse, tõhususe ja mõjususe põhimõtetest lähtuvalt ja nende põhimõtete täitmine tuleks kindlaks teha tulemusnäitajate abil, mis on kehtestatud iga meetme kohta ja mida saab mõõta tulemuste hindamist võimaldaval viisil. Institutsioonid peaksid teostama eel- ja järelhindamist kooskõlas komisjoni ettenähtud suunistega.
- (12) Läbipaistvuse põhimõttega seoses tuleks parandada eelarve täitmist ja raamatupidamisarvestust käsitlevat teatamist. Samuti tuleks kehtestada range tähtaeg eelarve avaldamiseks, ilma et see takistaks komisjonil seda esialgselt levitada pärast seda, kui Euroopa Parlamendi president on kuulutanud eelarve lõplikult vastuvõetuks, ja enne seda, kui see avaldatakse *Euroopa Ühenduste Teatajas*. Lisaks sellele tuleks säilitada negatiivreservi võimalus.

▼B

- (13) Eelarve koostamise ja esitusviisi osas tuleks praegused sätted ühtlustada ja neid lihtsustada, kõrvaldades sisulise tähenduseta eristuse lisaeelarve ja paranduseelarve vahel.
- (14) Komisjoni osa eelarvest peaks kajastama assigneeringuid ja vahendeid otstarbe järgi (s.o tegevuspõhine eelarvestamine), et suurendada läbipaistvust eelarve haldamisel lähtuvalt usaldusväärse finantsjuhtimise eesmärkidest ning eeskätt tõhususest ja mõjususest.
- (15) Institutsioonid peaksid saama olla koosseisuliste töökohtade haldamisel mõnevõrra paindlikud seoses eelarve raames lubatuga, eriti kui tänapäeval pannakse haldamisel rõhku tulemustele, mitte vahenditele. Seda paindlikkust piiravad ka edaspidi ühelt poolt teatava eelarveaasta eelarve assigneeringud ja teiselt poolt koosseisuliste kohtade üldarv; samuti ei kehti paindlikkus palgaastmete A1, A2 ja A3 kohta.
- (16) Eelarve täitmisega seoses tuleks selgitada mitmesuguseid võimalikke viise, kuidas eelarvet täita: komisjon teeb seda kas tsentraliseeritult või koostöös liikmesriikidega või detsentraliseeritult koos välisabi saavate kolmandate riikidega või ühiselt rahvusvaheliste organisatsioonidega. Tsentraliseeritud haldamisega peaksid saama tegelda otse komisjoni talitused või ülesanded võib delegeerida kaudselt ühenduse õigusele või siseriiklikule õigusele alluvatele avalik-õiguslikele isikutele. Täitmisviisid peaksid tagama ühenduse vahendite kaitsmise korra järgimise, olenemata sellest, milline üksus vastutab täitmise eest osaliselt või täielikult, ja kindlustama selle, et lõppvastutus eelarve täitmise eest lasub asutamislepingu artikli 274 kohaselt komisjonil.
- (17) Kuna komisjon vastutab eelarve täitmise eest, ei või ta delegeerida ühtki avaliku võimu teostamisega seotud ülesannet, millega kaasneb kaalutusõiguse kasutamine. Käesolev määrus peaks seda põhimõtet kordama ja täpsustama delegeeritavate ülesannete ulatuse. Samuti tuleks sätestada, et muud eraõiguslikud organid peale nende, kes osutavad avalikke teenuseid kindlaksmääratud tingimustel, ei tohiks tegelda eelarve täitmisega, vaid üksnes osutama tehnilisi eriteenuseid või haldusteenuseid või täitma ettevalmistus- või abiülesandeid.
- (18) Läbipaistvuse ja usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtete täitmiseks peaks avalik-õiguslikel asutustel või avalikke teenuseid osutavatel asutustel, kellele on komisjoni nimel delegeeritud täitmisülesanded, olema läbipaistvad hankemenetlused, tõhus sisekontroll, raamatupidamisarvestuse süsteem, mis on nende oma tegevusest eraldi, ja nad peavad korraldama välisauditeid.
- (19) Asutamislepingu artikli 279 punkti c kohaselt määratletakse käesolevas määruses eelarvevahendite käsutajate, peaarvepidaja ja siseaudiitori volitused ja ülesanded.

Eelarvevahendite käsutajad tehakse täielikult vastutavaks kõikide tulu- ja kulutehingute eest, mis sooritatakse nende järelevalve all, ja nad peavad oma tegevusest aru andma, sealhulgas vajaduse korral distsiplinaarmenetluse raames. Seetõttu tuleks nende vastutust suurendada, kõrvaldades tsentraliseeritud eelkontrollimised ja eeskätt kaotades tava, et finantskontrolör kiidab tulu- ja kulutehingud eelnevalt heaks ja peaarvepidaja teeb kindlaks, kas makse on õige.

Peaarvepidaja vastutab ka edaspidi maksete nõuetekohase sooritamise, tulude kogumise ja saadaolevate summade sissenõudmise eest. Ta haldab sularaha, hoolitseb raamatupidamisarvestuse eest ja vastutab institutsiooni raamatupidamisaruannete koostamise eest.

Siseaudiitor täidab oma kohustusi kooskõlas rahvusvaheliste auditstandarditega. Tema ülesanne on kindlaks teha, kas eelarveva-

▼B

hendite käsutajate sisseseatud haldus- ja järelevalvesüsteemid toimivad nõuetekohaselt.

Siseaudiitor ei osale finantstehingutes ja tema ülesanne ei ole kontrollida neid tehinguid enne eelarvehendite käsutajate otsuseid; edaspidi lasub vastutus eelkontrollimise eest täielikult eelarvehendite käsutajatel.

- (20) Eelarvehendite käsutajate, peaarvepidajate ja avansikontode haldajate vastutus ei erine muude ametnike ja töötajate omast ning nende suhtes võidakse Euroopa ühenduste ametnike persoonaleeskirjade ja ühenduste muude teenistujate teenistustingimuste alusel rakendada kehtivaid distsiplinaarmeetmeid ja rahalisi sanktsioone. Arvestades peaarvepidajate ja avansikontode haldajate ülesannete erilisust, tuleks alles jätta teatavad erisätted, milles määratakse kindlaks nende väärastjaamise juhud; neil ei ole enam erihüviti ega erikindlustust. Lisaks tuleks selgitada eelarvehendite käsutaja vastutust. Selleks et ametisse nimetav asutus saaks kasutada vajalikke asjatundjaid juhtumite puhul, mis ei hõlma pettust, moodustab iga institutsioon finantsrikkumiste uurimise toimkonna, kes teeb kindlaks, kas on toimunud rikkumine, mille alusel võib ametniku või muu teenistuja suhtes rakendada distsiplinaarmeetmeid või rahalist vastutust, ja kes teatab süsteemides tuvastatud ebakohtadest eelarvehendite käsutajale ja siseaudiitorile. Pettusejuhtumite osas tuleks käesolevas määruses tugineda kehtivatele sätetele, mis käsitlevad Euroopa ühenduste finantshuvide kaitset ja võitlust Euroopa ühenduste ametnikke või Euroopa Liidu liikmesriikide ametnikke hõlmava korrupsiooni vastu.
- (21) Tuleks määratleda eelarveliste ja juriidiliste kulukohustuste võtmise mõisted ja nende kohaldamise tingimused. Selleks et piirata mittekasutatavate kohustuste mahtu, tuleks piirata tähtaega, mille jooksul võib üldiste eelarveliste kulukohustuste raames võtta individuaalseid juriidilisi kohustusi. Lisaks sellele tuleb ette näha nende individuaalkohustuste tühistamine, mille alusel ei ole kolme aasta jooksul tehtud ühtegi makset.
- (22) Käesolevas määruses tuleks määratleda nende maksete liigid, mida eelarvehendite käsutajad võivad teha. Selliste maksete tegemisel tuleks peamiselt arvesse võtta meetme mõjusust ja selle tulemusi.
- Tuleks loobuda üsna ebamääraste ettemakse ja ositamakse mõiste kasutamisest; maksed tuleks teha eel-, vahe- ja lõppmaksetena, kui kogu summat ei maksta ühe korraga.
- (23) Käesolevas määruses tuleks sätestada, et kulude tõendamine, kinnitamine ja maksimine peavad toimuma tähtaja jooksul, mis kehtestatakse rakenduseeskirjadega, ja et selle tähtaja mittejärgimisel on maksesaajatel õigus saada eelarvest makstavat viivist.
- (24) Seoses lepingutega, mis ühenduste institutsioonid sõlmivad oma huvides, tuleks ette näha, et kohaldatakse eeskirju, mis sisalduvad Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivides, millega kooskõlastatakse riiklike ehitus-, tarne- ja teenuslepingute sõlmimise korda; kolmandate isikute huvides sõlmitud lepingud peaksid samuti olema kooskõlas nende direktiivide põhimõtetega.
- (25) Rikkumiste vältimiseks, pettuste ja korrupsiooni vastu võitlemiseks ning usaldusväärse ja tõhusa haldamise edendamiseks tuleks lepingu sõlmimisest kõrvale jätta taotlejad ja pakkujad, kes on süüdi nimetatud tegudes või kellel on vastuolulised huvid.
- (26) Läbipaistvuse huvides tuleks taotlejatele ja pakkujatele asjakohasel viisil teatada sellest, kellega leping sõlmiti.
- (27) Eelarvehendite käsutajate vastutuse suurendamise raames tuleks kaotada praeguse hangete ja lepingute nõuandekomitee sooritav eelkontrollimine.

▼B

- (28) Tuleks sisse seada raamistik ühenduse toetuste andmiseks ja nende kasutamise järele valvamiseks, sealhulgas erisätted läbi-paistvuse, võrdse kohtlemise, kaasfinantseerimise, tagasiulatavate toetuste mitteandmise ja järelevalve põhimõtete rakendamiseks.
- (29) Kumuleerumise vältimiseks ei tohiks olla võimalik anda kaks korda toetust sama meetme rahastamiseks või sama aasta tege-vuskuludeks.
- (30) Samamoodi riigihankelepingute sõlmimist käsitlevate eeskirja-dega tuleks institutsioonidele pettuste ja korrupsiooni vastu võit-lemiseks asjakohaste vahendite andmiseks sätestada alused teata-vate isikute kõrvalejätmiseks toetuste andmisest.
- (31) Institutsiooni ja abisaaja õiguste ja kohustuste selguse ja järgimise tagamiseks tuleks toetuse andmisel sõlmida kirjalik leping.
- (32) Raamatupidamisarvestuse ja raamatupidamisaruandluse osas tuleks sätestada, et raamatupidamine koosneb üldisest raamatupi-damisarvestusest ja eelarve raamatupidamisarvestusest, ja lisada, et üldine raamatupidamisarvestus on tekkepõhine, samas kui eelarve raamatupidamisarvestuse eesmärk on pidada arvestust eelarve täitmise üle ja koostada eelarve täitmise aruanded.
- (33) Põhimõtted, mis on üldise raamatupidamisarvestuse ja raamatupi-damisaruannete esitamise aluseks, tuleks määratleda lähtuvalt rahvusvaheliselt tunnustatud raamatupidamis põhimõtetest ja teatavat liiki äriühingute raamatupidamise aastaaruandeid käsitle-vatest Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiividest, kuivõrd need on avalike teenuste puhul asjakohased.
- (34) Sätteid, mis käsitlevad teabe esitamist eelarve täitmise kohta, tuleks kohandada nii, et see teave hõlmaks ülekantud, uuesti kasutatavaks tehtud ja taaskasutatud assigneeringute kasutamist ja mitmesuguseid ühenduse õigusele alluvaid asutusi, et paran-dada igakuiste arvnäitajate ja kolm korda aastas eelarvepädevatele institutsioonidele saadetava eelarve täitmist käsitleva aruande esitamist.
- (35) Institutsioonide kasutatavad raamatupidamisarvestusmeetodid tuleks ühtlustada, kusjuures sel alal peaks komisjoni peaarvepi-dajal olema õigus teha algatusi.
- (36) Tuleks sätestada, et arvutipõhiste finantsjuhtimissüsteemide kasu-tamine ei tohi mingil viisil piirata kontrollikoja õigust tutvuda tõendavate dokumentidega.
- (37) Olgugi et komisjon vastutab täielikult eelarve täitmise eest, tähendab välisauditi ja eelarve täitmise kinnitamise puhul nende vahendite suur maht, mille haldamises liikmesriigid osalevad, et nad osalevad ka kontrollikoja auditites ja eelarvepädevate insti-tutsioonide kinnitamismenetluses.
- (38) Raamatupidamisaruandluseks ja eelarve täitmise kinnitamiseks parimate tingimuste loomiseks tuleks muuta kinnitamismenetluse ajakava.
- (39) Euroopa Parlamendi taotluse korral peaks komisjon talle esitama EÜ asutamislepingu artikli 276 kohaselt kogu teabe, mida on vaja asjakohast eelarveaastat käsitleva eelarve täitmise kinnitamise menetluse tõrgeteta rakendamiseks.
- (40) Teatavate ühenduse tegevuspõhimõtete kohta tuleks kehtestada erisätted; sellised sätted peaksid olema kooskõlas käesoleva määruse aluspõhimõtetega.
- (41) Tundub olevat vajalik näha ette võimalus võtta Euroopa Põllu-majanduse Arendus- ja Tagatisfondi assigneeringute ja haldusas-signeeringute suhtes eelnevaid kulukohustusi alates asjakohasele eelarveaastale eelnevast 15. novembrist.

▼B

- (42) Struktuurifondide osas tuleks säilitada ettemaksete tagasimaksmise ja assigneeringute uuesti kasutatavaks tegemise võimalus, mis on sätestatud komisjoni deklaratsioonis, mis on lisatud nõukogu 21. juuni 1999. aasta määrusele (EÜ) nr 1260/1999, millega nähakse ette üldsätted struktuurifondide kohta, ⁽¹⁾ viimati muudetud määrusega (EÜ) nr 1447/2001. ⁽²⁾
- (43) Teadusuuringute vallas tuleks eelarve esitusviisi ühtlustada sätetega, mis käsitlevad tegevuspõhist eelarvestamist, samas säilitades Teadusuuringute Ühiskeskuse (TÜK) praeguse halduspaindlikkuse.
- (44) Välistegevuse osas tuleks lubada välisabi haldamist detsentraliseerida, tingimusel et komisjon teab, et finantsjuhtimise usaldusväärsus on tagatud, ja et abi saav riik vastutab talle makstud vahendite eest komisjoni ees.
- (45) Rahastamiskokkulepped või lepingud, mis on sõlmitud abi saava riigi või riikliku, ühenduse või rahvusvahelise avalik-õigusliku asutuse või eraõiguslike füüsiliste või juriidiliste isikutega, peavad sisaldama üldisi hankepõhimõtteid, mis on sätestatud käesoleva määruse esimese osa V jaotises ja teise osa IV jaotises seoses välistegevusega.
- (46) Tuleks ette näha eraldi jagu, mis sisaldab üldsätteid Euroopa talituste haldamise kohta.
- (47) Samuti tuleks ette näha eraldi jagu, mis sisaldab haldusassigneeringute suhtes kohaldatavaid erieeskirju. Lisaks sellele tuleks võimaldada mõlemal eelarvepädeval institutsioonil esitada aegsasti arvamus kinnisvaraprojektide kohta, millel on tõenäoliselt oluline finantsmõju eelarvele.
- (48) Institutsioonide raamatupidamisaruannete konsolideerimise ajakava muutmine tuleks edasi lükata eelarveaastani 2005, et oleks piisavalt aega seada sisse vajalikud sisemenetlused.
- (49) Tuleks kehtestada selliste ühenduste asutatud asutuste suhtes, kes on juriidilised isikud ja kes saavad toetust Euroopa ühenduste üldeelarvest, kohaldatavad finantseeskirjad, mis on kohandatud nende halduslikele erivajadustele. Samas on vaja ühtlustada teatavaid küsimusi ja eeskätt eelarve täitmise kinnitamist ja raamatupidamist käsitlevate eeskirjade sisu, seejuures mingil viisil kahjustamata nende asutustele oma ülesannete täitmiseks vajalikku sõltumatust. Komisjoni siseaudiitoril on nende asutuste suhtes samad volitused kui komisjoni talituste suhtes. Nende asutuste sisefinantseeskirju tuleb kohandada nii, et need oleksid kooskõlas käesoleva finantsmäärusega. Komisjoni tuleks vastavalt volitada koostama näidisfinantseeskirjad, millest ühenduse asutused võivad kõrvale kalduda üksnes komisjoni nõusolekul,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

⁽¹⁾ EÜT L 161, 26.6.1999, lk 1.

⁽²⁾ EÜT L 198, 21.7.2001, lk 1.

▼B

ESIMENE OSA

ÜLDSÄTTED

I JAOTIS

KOHALDAMISALA*Artikkel 1***▼M1**

määrusega kehtestatakse Euroopa ühenduste üldeelarve (edaspidi "eelarve") koostamise ja täitmise ning aruandluse esitamise ja auditeerimise eeskirjad.

▼B

Käesoleva määruse kohaldamisel käsitatakse majandus- ja sotsiaalkomiteed, regioonide komiteed, ombudsmani ja Euroopa andmekaitseinspektorit ühenduse institutsioonidena.

Artikkel 2

Kõik mõnes muus õigusaktis sisalduvad sätted, mis käsitlevad eelarve täitmist tulude ja kuludena, peavad olema kooskõlas II jaotises sätestatud eelarvepõhimõtetega.

II JAOTIS

EELARVEPÕHIMÕTTED**▼M1***Artikkel 3*

Eelarve koostatakse ja seda täidetakse ühtsuse, eelarve õigsuse, aastasuse, tasakaalu, arvestusühiku, kõikehõlmavuse, sihtotstarbelisuse, tulemuslikku ja tõhusat sisekontrolli nõudva usaldusväärse finantsjuhtimise ja läbipaistvuse põhimõtete kohaselt, nagu need on sätestatud käesolevas määruses.

▼B*1. PEATÜKK**Ühtsuse ja eelarve õigsuse põhimõtted**Artikkel 4*

1. Eelarve on dokument, milles prognoositakse ja kinnitatakse igaks eelarveaastaks kõik Euroopa Ühenduse ja Euroopa Aatomienergiaühenduse vajalikuks peetavad tulud ja kulud.

2. Ühenduste tuludesse ja kuludesse kuuluvad:

a) Euroopa Ühenduse tulud ja kulud, sealhulgas halduskulud, mis tulevad institutsioonidele Euroopa Liidu lepingu sätetest, mis käsitlevad ühist välis- ja julgeolekupoliitikat ning kriminaalasjades tehtavat politseikoostööd ja õiguslast koostööd, ja nende sätete rakendamise tulenevad tegevuskulud, kui need kulutused tehakse eelarvest;

b) Euroopa Aatomienergiaühenduse kulud ja tulud.

3. Eelarvesse kirjendatakse ühenduste laenuhingutega seotud tagatised, samuti maksed välistegevuse tagatisfondi.

▼B*Artikkel 5*

1. Kui artiklist 74 ei tulene teisiti, ei tohi tulusid sisse nõuda ega kulusid maksta, kui neid ei ole kirjendatud mõnele eelarvereale.
2. Ei tohi võtta ega heaks kiita kulukohustusi, mis ületavad kinnitatud assigneeringuid.
3. Eelarvesse võib kirjendada üksnes need assigneeringud, mis vastavad vajalikuks peetavatele kuludele.

▼M1

4. Kui artiklitest 5a, 18 ja 74 ei tulene teisiti, kirjendatakse Euroopa ühendustele kuuluvatelt vahenditelt saadud intressid eelarvesse muu tuluna.

Artikkel 5a

1. Eelmaksetest saadud intressid kirjendatakse asjakohasesse programmi või meetmesse ning arvatakse maksmisel makse saajale võlgnetavate summade saldost maha.

Määruses, millega sätestatakse eeskirjad käesoleva määruse rakendamiseks (edaspidi "rakenduseeskirjad"), täpsustatakse juhud, mille korral vastutav eelarvevahendite käsutaja nõuab erandina sellised intressid iga-aastaselt sisse. Sellised intressid kirjendatakse eelarvesse muu tuluna.

2. Intresse ei tasuta Euroopa ühendustele järgmistel juhtudel:
 - a) eelmaksete korral, mille summa rakenduseeskirjade kohaselt ei ole märkimisväärne;
 - b) artiklis 88 nimetatud hankelepingute alusel tehtavate eelmaksete korral;
 - c) liikmesriikidele tehtavate eelmaksete korral;
 - d) ühinemiseelse abi raames tehtavate eelmaksete korral;
 - e) institutsioonide liikmetele ja personalile Euroopa ühenduste ametnike personalieeskirjade ja Euroopa ühenduste muude teenistujate teenistustingimuste (edaspidi "personalieeskirjad") kohaselt tehtavate palga ettemaksete korral;
 - f) eelmaksete korral, mis tehakse eelarve täitmisel ühiselt rahvusvaheliste organisatsioonidega, nagu on osutatud artikli 53 lõike 1 punktis c.

▼B*2. PEATÜKK**Aastasuse põhimõte**Artikkel 6*

Eelarvesse kirjendatud assigneeringud kiidetakse heaks üheks eelarveaastaks, mis kestab 1. jaanuarist 31. detsembrini.

Artikkel 7

1. Eelarve sisaldab liigendatud assigneeringuid, mis koosnevad kulukohustuste assigneeringutest ja maksete assigneeringutest, ning liigendamatat assigneeringuid.
2. Kulukohustuste assigneeringud hõlmavad jooksvat eelarveaastal võetud juriidiliste kohustuste koguväärtust, kui artikli 77 lõikest 2 ja artikli 166 lõikest 2 ei tulene teisiti.

▼B

3. Maksete assigneeringud hõlmavad makseid, mis tehakse jooksva eelarveaastal ja/või eelmistel eelarveaastatel võetud juriidiliste kohustuste täitmiseks.
4. Lõiked 1 ja 2 ei piira teise osa I, IV ja VI jaotise erisätete kohaldamist. Need ei takista assigneeringute üldist sidumist ega eelarveliste kulukohustuste võtmist aastaste osamaksetena.

Artikkel 8

1. Eelarveaasta tulud kirjendatakse kõnealuse eelarveaasta kontodele selle jooksva laekunud summade alusel. Järgneva eelarveaasta jaanuarikuu omavahendid võib maksta ette nõukogu määruse kohaselt, millega rakendatakse ühenduse omavahendite süsteemi käsitlevat otsust.
2. Lisandväärtusmaksust laekuvaid omavahendeid, täiendavaid RKT-põhiseid vahendeid ja võimalikke osamakseid käsitlevaid kirjeid võib kohandada lõikes 1 osutatud määruse kohaselt.
3. Teatavaks eelarveaastaks kinnitatud assigneeringuid võib kasutada üksnes selliste kulukohustuste katmiseks, mis makstakse sellel eelarveaastal, ja eelmiste eelarveaastate kulukohustustest tulenevate summade katmiseks.
4. Kulukohustused kirjendatakse 31. detsembrini võetud juriidiliste kohustuste põhjal, kui artikli 77 lõikes 2 osutatud üldistest kulukohustustest ja artikli 166 lõikes 2 osutatud rahastamiskokkulepetest, mis kirjendatakse 31. detsembrini võetud eelarveliste kulukohustuste põhjal, ei tulene teisiti.
5. Maksed kirjendatakse eelarveaasta kontodele maksete alusel, mis paarvepidaja on sooritanud hiljemalt selle eelarveaasta 31. detsembril.
6. Erandina lõigetest 3–5 kirjendatakse Euroopa Põllumajanduse Arendus- ja Tagatisfondi (EAGGF) tagatisrahastu kulud eelarveaasta kontodele teise osa I jaotises sätestatu kohaselt.

Artikkel 9

1. Assigneeringud, mida ei ole kasutatud selle eelarveaasta lõpuks, mille eelarves need on kavandatud, annulleeritakse.

Need võib siiski üle kanda kooskõlas lõigetega 2 ja 3 üksnes järgmisesse eelarveaastasse asjaomase institutsiooni otsusega, mis on tehtud hiljemalt 15. veebruaril, või kanda automaatselt üle lõike 4 kohaselt.

►C1 2. Liigendatud kulukohustuste assigneeringutest ja ◄ liigendamata assigneeringutest, mis on jäänud eelarveaasta lõpuks veel sidumata, võib üle kanda:

- a) summad, mis vastavad kulukohustuste assigneeringutele, mille puhul enamik kohustuse võtmise menetluse ettevalmistusjärgudest on 31. detsembriks lõpule viidud. Seejärel võib need summad siduda järgneva aasta 31. märtsini;
- b) summad, mida on tarvis juhul, kui seadusandja on eelarveaasta viimasel veerandil vastu võtnud põhiõigusakti, kuid komisjon ei ole jõudnud 31. detsembriks siduda eelarves selleks ette nähtud assigneeringuid.

3. ►M1 Maksete assigneeringutest ◄ võib üle kanda summad, mida on vaja olemasolevate kulukohustuste või nende katmiseks, mis on seotud ülekantud kulukohustuste assigneeringutega, kui järgneva eelarveaasta asjakohastel ridadel ettenähtud assigneeringud ei kata vajadust. Asjaomane institutsioon kasutab kõigepealt jooksvaks eelarveaastaks kinnitatud assigneeringuid ega kasuta ülekantud assigneeringuid enne, kui esimesena nimetatud on ammendunud.

▼B

4. Liigendamata assigneeringud, mis eelarveaasta lõpus vastavad nõuetekohaselt võetud kohustustele, kantakse automaatselt üle üksnes järgnevasse eelarveaastasse.

5. Asjaomane institutsioon teatab Euroopa Parlamendile ja nõukogule (edaspidi "eelarvepädevad institutsioonid") hiljemalt 15. märtsil oma otsusest assigneeringuid üle kanda ja täpsustab iga eelarveaasta kohta, kuidas lõigetes 2 ja 3 sätestatud tingimusi on iga ülekandmise puhul kohaldatud.

6. Reservi arvatud assigneeringuid ja personalikuludeks mõeldud assigneeringuid ei või üle kanda.

Artikkel 10

Kasutamata tulud ja artiklis 18 nimetatud sihtotstarbelisest tulust tulenevad assigneeringud, mis on kasutatavad 31. detsembril, kantakse automaatselt üle. Kõigepealt tuleb kasutada neid assigneeringuid, mis vastavad ülekantud sihtotstarbelisele tulule.

Artikkel 11

Kui assigneeringud vabastatakse nendega rahastatavate meetmete täieliku või osalise rakendamata jätmise tõttu pärast seda eelarveaastat, mil assigneeringud eelarvesse kavandati, annulleeritakse asjakohased assigneeringud, ilma et see piiraks ► **M1** artiklite 157 ja 160a ◀ kohaldamist.

Artikkel 12

Eelarvesse kavandatud assigneeringud võib kulukohustustega siduda alates 1. jaanuarist pärast seda, kui eelarve on lõplikult vastu võetud, välja arvatud teise osa I ja VI jaotises ettenähtud juhtudel.

Artikkel 13

1. Kui eelarvet ei ole eelarveaasta alguseks lõplikult vastu võetud, kohaldatakse EÜ asutamislepingu artikli 273 esimest lõiku ja Euratomi asutamislepingu artikli 178 esimest lõiku nende kuludega seotud kulukohustuse võtmise ja väljamaksmise suhtes, mida on olnud võimalik kirjendada teatavale eelarveaastale viimase nõuetekohaselt vastuvõetud eelarve täitmise raames.

2. Kulukohustusi võib võtta iga peatüki kohta kõige rohkem ühe neljandiku piires eelnenud eelarveaastaks asjakohases peatükis määratud assigneeringute kogusummast pluss üks kaheteistkümnendik iga möödunud kuu eest.

Makseid võib teha iga kuu iga peatüki kohta kõige rohkem ühe kaheteistkümnendiku ulatuses eelnenud eelarveaastaks asjakohases peatükis määratud assigneeringutest.

Koostatavas eelarveprojektis ettenähtud assigneeringuid ei tohi ületada.

3. Kui ühenduste tegevuse järjepidevus ja haldusvajadused seda nõuavad:

- a) võib nõukogu komisjoni taotluse korral ja pärast Euroopa Parlamendiga nõupidamist kvalifitseeritud häälteenamusega anda loa kasutada nii kulukohustuste kui ka maksete puhul samal ajal kahte või enamat ajutist kaheteistkümnendikku lisaks nendele, mis muutuvad automaatselt kasutatavaks lõigete 1 ja 2 alusel;
- b) kohaldatakse kulude suhtes, mis ei tulene vahetult asutamislepingutest või nende alusel vastuvõetud õigusaktidest, EÜ asutamislepingu

▼B

artikli 273 kolmandat lõiku ja Euratomi asutamislepingu artikli 178 kolmandat lõiku.

Täiendavad kaheteistkümnendikud kinnitatakse tervikuna ja need ei ole jagatavad.

4. Kui teatava peatüki puhul ei piisa kahest või enamast lõikes 3 sätestatud asjaoludel ja korras kinnitatud kaheteistkümnendikust asjakohase peatükiga hõlmatud valdkonnas ühenduste tegevuse järjepidevuse katkemise vältimiseks vajalike kulude katmiseks, võib erandkorras anda loa ületada eelnenud eelarveaastal vastavasse eelarvepeatükki kavandatud assigneeringute summat. Eelarvepädevad institutsioonid toimivad lõikes 3 sätestatud korras. Siiski ei või mingil juhul ületada eelnenud eelarveaastal kasutada olnud assigneeringute kogusummat.

3. PEATÜKK

Tasakaalu põhimõte

Artikkel 14

1. Eelarve tulud ja maksete assigneeringud peavad olema tasakaalus.
2. Ilma et see piiraks artikli 46 lõike 1 punkti 4 kohaldamist, ei või Euroopa Ühendus, Euroopa Aatomienergiaühenduse ega artikli 185 kohased ühenduste asutatud asutused võtta laenu.

Artikkel 15

1. Iga eelarveaasta saldo kirjendatakse järgneva eelarveaasta eelarvesse tuluna või maksete assigneeringutena olenevalt sellest, kas tegu on eelarve ülejäägi või puudujäägiga.
2. Arvestuslikud tulud ja maksete assigneeringud kantakse eelarvesse eelarvemenetluse käigus ja artikli 34 kohaselt esitatavate muutmiskirjade abil. Viimased koostatakse kooskõlas nõukogu määrusega, millega rakendatakse ühenduste omavahendite süsteemi käsitlevat otsust.
3. Pärast eelarveaasta raamatupidamisaruande esitamist kantakse järgmise eelarveaasta eelarvesse kõik eelarvestustega võrreldes tekkinud lahknevused paranduseelarve abil, mis käsitleb üksnes neid lahknevusi. Sel juhul peab komisjon esitama paranduseelarve esialgse projekti 15 päeva jooksul esialgse raamatupidamisaruande esitamisest.

4. PEATÜKK

Arvestusühiku põhimõte

Artikkel 16

Eelarve koostatakse ja seda täidetakse ning raamatupidamisaruandlus toimub eurodes.

▼M1

Artiklis 61 osutatud rahavoogude haldamiseks lubatakse peaarvepidajal ja avansikontode puhul nende haldajatel ja komisjoni välisalistuse haldusjuhtimise puhul vastutaval eelarvevahendite käsutajal teha tehinguid omavääringutes, nagu on sätestatud rakenduseeskirjades.

▼B

5. PEATÜKK

Kõikehõlmavuse põhimõte*Artikkel 17*

Kogutulu katab maksete assigneeringute kogusumma, kui artiklist 18 ei tulene teisiti. Kõik tulud ja kulud kirjendatakse täies mahus neid vastastikku korrigeerimata, kui artiklist 20 ei tulene teisiti.

Artikkel 18

1. ►**M1** lma et see piiraks artikli 160 lõike 1 punkti a ja artikli 161 lõike 2 kohaldamist, kasutatakse järgmisi tulusid teatavate kululiikide rahastamiseks: ◀

a) liikmesriikide osamaksud, mis on seotud teatavate uurimisprogrammidega, nõukogu määruse kohaselt, millega rakendatakse ühenduste omavahendite süsteemi käsitlevat otsust;

▼M1

aa) osamaksud, mida liikmesriigid ja teised doonorriigid, sealhulgas mõlemal juhul nende avalik-õiguslikud ja riigi osalusega asutused, või rahvusvahelised organisatsioonid teevad asjakohase põhiõiguse sakti kohaselt teatavatesse välisabiprojektidesse või programmidesse, mida rahastab ühendus ja haldab komisjon nende nimel;

▼B

b) intressid hoiustelt ja viivised trahvidelt, mis on ette nähtud määrusega, mis käsitleb ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse rakendamise kiirendamist ja selgitamist;

c) sihtotstarbelised tulud, nagu näiteks tulu fondidelt, toetused, kinked ja annakud, kaasa arvatud iga institutsiooni sihtotstarbelised tulud;

d) kolmandate riikide ja mitmesuguste organisatsioonide rahalised panused ühenduse meetmetesse;

e) tulu kolmandatelt isikutelt, mis on saadud nende tellimusel tarnitud kaupade, osutatud teenuste või tehtud tööde eest;

▼M1

ea) tulu väljavahetatavate või mahakantavate sõidukite, seadmete, sisse-seade, materjalide ning teadusliku ja tehnilise aparatuuri müügist, kui bilansiline väärtus on täielikult amortiseerunud;

▼B

f) tulu ebaõigesti makstud summade tagasimaksmisest;

g) tulu teistele institutsioonidele või asutustele tarnitud kaupade, osutatud teenuste ja tehtud tööde eest, sealhulgas nende institutsioonide või asutuste nimel makstud päevaraha tagasimaksud nendelt;

h) laekunud kindlustusmaksed;

i) rendilepingute alusel saadud tulu;

j) väljaannete ja filmide, sealhulgas elektroonilisel andmekandjal olevate väljaannete ja filmide müügist saadud tulu.

2. Kohaldatava põhiõigusaktiga võidakse samuti ette näha, et selle põhjal saadavat tulu kasutatakse teatavateks kuludeks.

3. Eelarve sisaldab ridu, millele on liikide järgi kirjendatud lõigetes 1 ja 2 osutatud sihtotstarbelised tulud ja võimaluse korral märgitud ka summad.

▼B*Artikkel 19*

1. Komisjon võib vastu võtta kõik ühendustele tehtud annetused, eelkõige fondid, toetused, kinked ja annakud.
2. ►**M1** Annetusi, mille väärtus on 50 000 EUR või üle selle, millega kaasnevad rahalised kulutused, sealhulgas järelkulud, ja mis ületavad 10 % tehtud annetuse väärtusest, võib komisjon vastu võtta ainult Euroopa Parlamendi ja nõukogu loal, kusjuures mõlemad teevad otsuse kahe kuu jooksul komisjoni taotluse saamise kuupäevast. ◀ Kui selle aja jooksul ei ole vastuväidet esitatud, teeb komisjon vastuvõtmise kohta lõpliku otsuse.

Artikkel 20

1. Rakenduseeskirjades võidakse täpsustada juhtumid, mil teatavad tulud võib maha arvata arvetest või maksetaotlustest, mis seejärel kinnitatakse maksmiseks netosumma alusel.
2. Ühendustele tarnitud toodete või osutatud teenuste hinnad, mis sisaldavad makse, mille tagastavad liikmesriigid Euroopa ühenduste privileegide ja immunitetide protokolliga kohaselt või kolmandad riigid asjakohaste kokkulepete põhjal, kirjendatakse eelarvesse maksudeta summadena.
3. Eelarve täitmisel ilmnevaid vahetuskursierinevusi võib korrigeerida. Lõplik kasum või kahjum kajastatakse aastabilansis.

*6. PEATÜKK**Sihtotstarbelisuse põhimõte**Artikkel 21*

Assigneeringud kirjendatakse sihtotstarbelistena jagude ja peatükkide kaupa; peatükid jaotatakse omakorda artikliteks ja punktideks.

▼M1*Artikkel 22*

1. Iga institutsioon, välja arvatud komisjon, võib oma eelarvejao piires assigneeringuid ümber paigutada:
 - a) ühest jaotisest teise maksimaalselt 10 % ulatuses selle aasta assigneeringutest, mis on näidatud eelarvereval, millelt ümberpaigutus tehakse;
 - b) ühest peatükist teise ja ühest artiklist teise ilma piiranguteta.
2. Kolm nädalat enne lõikes 1 osutatud ümberpaigutuste tegemist teatavad institutsioonid eelarvepädevatele institutsioonidele oma kavatsustest. Kui ükskõik kumb eelarvepädev institutsioon esitab kõnealuse aja jooksul nõuetekohaselt põhjendatud argumente, kohaldatakse artiklis 24 sätestatud korda.
3. Iga institutsioon, välja arvatud komisjon, võib eelarvepädevatele institutsioonidele teha ettepaneku ümberpaigutusteks oma eelarvejao piires ühest jaotisest teise, kui need ületavad ülemmäära, milleks on 10 % eelarveaasta assigneeringutest eelarvereval, millest ümberpaigutus tehakse. Nende ümberpaigutuste suhtes kohaldatakse artiklis 24 kehtestatud korda.
4. Iga institutsioon, välja arvatud komisjon, võib oma eelarvejao piires teha ümberpaigutusi artiklite sees ilma eelarvepädevaid institutsioone sellest eelnevalt teavitamata.

▼B*Artikkel 23*

1. Komisjon võib oma eelarveosa piires:
 - a) assigneeringuid ümber paigutada artiklite piires ja iga peatüki piires ühest artiklist teise;

▼M1

- b) personali- ja halduskulude puhul paigutada assigneeringud ümber ühest jaotisest teise kuni 10 % ulatuses selle aasta assigneerinutest, mis on näidatud eelarveal, millelt ümberpaigutus tehakse, ning kuni 30 % ulatuses selle aasta assigneeringutest, mis on näidatud eelarveal, millele ümberpaigutus tehakse;

▼B

- c) tegevuskulude puhul paigutada jao piires assigneeringuid ümber ühest peatükist teise kokku kuni 10 % ulatuses eelarveaasta assigneeringutest, mis on kirjendatud ridadele, kust ümberpaigutus tehakse;

▼M1

- d) paigutada niipea, kui põhiõigusakt on vastavalt asutamislepingu artiklis 251 sätestatud korras vastu võetud, assigneeringuid artiklis 43 viidatud "määratlemata otstarbega assigneeringute" jaotisest ümber juhul, kui asjakohase meetme kohta puudus põhiõigusakt eelarve koostamise ajal.

Kolm nädalat enne esimese lõigu punktides b ja c osutatud ümberpaigutuste tegemist teatab komisjon eelarvepädevatele institutsioonidele oma otsusest. Kui ükskõik kumb eelarvepädev institutsioon esitab kõnealuse kolmenädalase perioodi jooksul nõuetekohaselt põhjendatud argumente, kohaldatakse artiklis 24 sätestatud korda.

Eelarveaasta kahe viimase kuu jooksul võib komisjon siiski paigutada iseseisvalt ühest jaotisest teise ümber assigneeringuid, mis seonduvad kuludega personalile, koosseisuvälistele ja muudele töötajatele, kokku kuni 5 % ulatuses eelarveaasta assigneeringutest. Komisjon teavitab eelarvepädevaid institutsioone kahe nädala jooksul, mis järgnevad tema kõnealuste ümberpaigutuste otsusele.

Komisjon teavitab eelarvepädevaid institutsioone kahe nädala jooksul, mis järgnevad tema esimese lõigu punktis d osutatud ümberpaigutuste otsusele.

▼B

2. Komisjon võib oma eelarveosa piires pakkuda eelarvepädevatele institutsioonidele välja muid kui ►**M1** lõikes 1 ◀ osutatud ümberpaigutusi.

Artikkel 24

1. Eelarvepädevad institutsioonid teevad otsuse assigneeringute ümberpaigutamise kohta lõigetes 2–4 sätestatu kohaselt, kui teise osa I jaotises ei ole sätestatud teisiti.

2. Asutamislepingutest või nende alusel vastuvõetud õigusaktidest vahetult tulenevate kohustuslike kuludega seotud assigneeringute ümberpaigutamist käsitlevate ettepanekute kohta teeb nõukogu pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendiga otsuse kvalifitseeritud hälteenamusega kuue nädala jooksul, välja arvatud kiireloomulised juhud. Euroopa Parlament esitab oma arvamuse aja jooksul, mis võimaldab nõukogul seda arvesse võtta ja teha otsuse ettenähtud tähtaja jooksul. Kui nõukogu ei tee otsust nimetatud tähtaja jooksul, loetakse ümberpaigutamist käsitlevad ettepanekud heakskiidetuks.

3. Ettepanekute kohta selliste kulude ümberpaigutamiseks, mis ei tulene vahetult asutamislepingutest või nende alusel vastuvõetud õigusaktidest, teeb Euroopa Parlament pärast konsulteerimist nõukoguga otsuse kuue nädala jooksul, välja arvatud kiireloomulised juhud.

▼B

Nõukogu esitab oma arvamuse kvalifitseeritud häälteenamusega aja jooksul, mis võimaldab Euroopa Parlamendil seda arvesse võtta ja teha otsuse ettenähtud tähtaja jooksul. Kui otsust ei tehta nimetatud tähtaja jooksul, loetakse ümberpaigutamist käsitlevad ettepanekud heakskiidetuks.

4. Ettepanekud, mis käsitlevad asutamislepingutest või nende alusel vastuvõetud õigusaktidest vahetult tulenevate kohustuslike kulude ja muude kulude ümberpaigutamist, loetakse heakskiidetuks, kui nõukogu ega Euroopa Parlament ei ole otsustanud teisiti kuue nädala jooksul alates ettepanekute kättesaamisest. Kui Euroopa Parlament ja nõukogu vähendavad sellistes ümberpaigutusi käsitlevates ettepanekutes esitatud summat eri määral, loetakse heakskiidetuks madalam määr, millega üks neist institutsioonidest on nõustunud. Kui üks institutsioonidest ei nõustu ümberpaigutamisega, ei tehta seda.

Artikkel 25

1. Assigneeringuid võib ümber paigutada ainult sellistele eelarveridadele, mis sisaldavad heakskiidetud assigneeringuid või on varustatud märkega “*pro memoria*” (*p.m.*).

2. Sihtotstarbelisele tulule vastavaid assigneeringuid võib ümber paigutada üksnes juhul, kui sellist tulu kasutatakse sellele tulule määratud otstarbel.

*Artikkel 26***▼M1**

1. Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondile (EAGF), struktuurifondidele, Ühtekuuluvusfondile, Euroopa Kalandusfondile, Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondile (EAFRD) ja teadusuuringutele pühendatud eelarvejaotiste piires toimub ümberpaigutamine teise osa I–III jaotise erisätete alusel.

▼B

2. ►**M1** Komisjoni ettepaneku põhjal otsustavad eelarvepädevad institutsioonid ümberpaigutuste üle, mille eesmärk on võimaldada hädaabireservi kasutamist. Iga toimingu kohta tuleb esitada eraldi ettepanek. ◀

Kohaldatakse artikli 24 lõigetes 2 ja 3 sätestatud korda. Kui mõlemad eelarvepädevad institutsioonid ei ole komisjoni ettepanekuga nõus ja nende reservide kasutamise suhtes ei jõuta ühisele seisukohale, ei tee Euroopa Parlament ja nõukogu komisjoni esitatud ümberpaigutamist käsitleva ettepaneku kohta otsust.

▼M1

3. Rahvusvaheliste humanitaarkatastroofide ja -kriisidega kaasnevates nõuetekohaselt põhjendatud eriolukordades, mis tekivad eelarveaastal pärast 15. detsembrit, võib komisjon ümber paigutada mitmeaastase finantsraamistiku 4. rubriigi eelarvejaotistes saadaolevad jooksva eelarveaasta kasutamata eelarveassigneeringud eelarvejaotistesse, mis käsitlevad häda- ja humanitaarabi meetmeid. Komisjon teavitab viivitamata mõlemat eelarvepädevat institutsiooni pärast selliste ümberpaigutuste tegemist.

▼B

7. PEATÜKK

*Usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõte**Artikkel 27*

1. Eelarveassigneeringuid kasutatakse usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtte kohaselt ehk säästlikult, tõhusalt ja mõjusalt.

2. Säästlikkus tähendab, et vahendid, mida institutsioon oma tegevuses kasutab, tehakse kättesaadavaks õigel ajal ja et nende kogus ja laad on sobivad ja nende hind võimalikult väike.

Tõhusus tähendab parimat võimalikku suhet kasutatud vahendite ja saavutatud tulemuste vahel.

Mõjusus tähendab seatud eesmärkide ja kavandatud tulemuste saavutamist.

3. Kõikidele eelarvega hõlmatud tegevusvaldkondadele seatakse täpsed, mõõdetavad, saavutatavad, asjakohased ja ajaliselt piiritletud eesmärgid. Nende eesmärkide saavutamist jälgitakse tegevuskohaste tulemusnäitajate abil ja kulude eest vastutavad asutused esitavad eelarvepädevate institutsioonidele vastava teabe. Selline artikli 33 lõike 2 punktis d osutatud teave esitatakse kord aastas ja hiljemalt esialgsele eelarveprojektile lisatavates dokumentides.

4. Otsustamise parandamiseks kohustuvad institutsioonid tegema nii eel- kui ka järelhindamisi komisjoni antud juhiste kohaselt. Selliseid hindamisi tehakse kõikide programmide ja tegevuste puhul, millega kaasnevad märkimisväärsed kulud, ja hindamistulemustest teatatakse kulude eest vastutavatele, seadusandlikele ja eelarvepädevatele institutsioonidele.

*Artikkel 28***▼M1**

1. Kõikidele ettepanekutele või algatustele, mille komisjon või liikmesriik esitab seadusandjale vastavalt EÜ asutamislepingu või Euroopa Liidu lepingu asjakohastele sätetele ja mis võivad mõjutada eelarvet, sealhulgas muuta ametikohtade arvu, peab olema lisatud finantselgitus ja käesoleva määruse artikli 27 lõikes 4 osutatud hinnang.

Kõikide seadusandjale esitatud ettepanekute või algatuste muudatustele, mis võivad eelarvet märgatavalt mõjutada, sealhulgas muuta ametikohtade arvu, peab olema lisatud muudatusettepanekut esitava institutsiooni koostatud finantselgitus.

▼B

2. Eelarvemenetluse käigus esitab komisjon vajaliku teabe rahavajaduse muutumise võrdlemiseks finantselgitustes sisalduvate esialgsete hinnangutega. See teave käsitleb muu hulgas tehtud edusamme ja seda, kui kaugele on seadusandja jõudnud esitatud ettepanekute menetlemisel. Vajaduse korral muudetakse rahavajadust sõltuvalt põhiõiguse sakti käsitleva arutelu edenemisest.

▼M1

3. Pettuste ja rikkumiste ohu vältimiseks esitatakse lõikes 1 osutatud finantselgituses kogu teave olemasolevate ja kavandatavate pettusevastase võitluse ja kaitsemeetmete kohta.

Artikkel 28a

1. Eelarvet täidetakse iga eelarve täitmise viisi puhul asjakohast tulemuslikku ja tõhusat sisekontrolli rakendades ning vastavalt asjakohastele valdkondlikele määrustele.

▼M1

2. Eelarve täitmisel tähendab sisekontroll kõigil juhtimistasanditel rakendatavat protsessi ning see on loodud piisava kindluse tagamiseks järgnevate eesmärkide saavutamisel:

- a) tegevuste tulemuslikkus, tõhusus ja säästlikkus;
- b) aruandluse usaldusväärsus;
- c) varade ja teabe säilivuse tagamine;
- d) pettuste ja rikkumiste ennetamine ja tuvastamine;
- e) aluseks olevate tehingute seaduslikkuse ja korrapärasusega seotud riskide piisav haldamine, võttes arvesse programmide mitmeaastast iseloomu ja asjaomaste maksete laadi.

▼B

8. PEATÜKK

*Läbipaistvuse põhimõte**Artikkel 29*

1. Eelarve koostatakse ja seda täidetakse ning raamatupidamisaruandlus toimub kooskõlas läbipaistvuse põhimõttega.

▼M1

2. Euroopa Parlamendi president laseb lõplikult vastuvõetud eelarve ja paranduseelarved avaldada Euroopa Liidu Teatajas.

Eelarve avaldatakse kolme kuu jooksul alates selle lõpliku vastuvõtmise kuupäevast.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne ja iga institutsiooni koostatud eelarvehalduse ja finantsjuhtimise aruanded avaldatakse Euroopa Liidu Teatajas.

▼B*Artikkel 30*

1. Teave laenu tehingute kohta, mis ühendused on teinud kolmandate isikute kasuks, esitatakse eelarve lisas.

2. Välistegevuse tagatisfondi tehinguid käsitlev teave esitatakse finantsselgitustes.

▼M1

3. Komisjon teeb asjakohasel viisil kättesaadavaks tema valduses oleva teabe eelarvest tulenevatest vahenditest abisaajate kohta, kui eelarvet täidetakse tsentraliseeritult ja vahetult tema talituste poolt, ning teabe vahenditest abisaajate kohta, mille on esitanud üksused, kellele on teiste eelarve täitmise viiside kohaselt delegeeritud eelarve täitmisega seotud ülesanded.

Nimetatud teave tehakse kättesaadavaks, järgides nõuetekohaselt konfidentsiaalsuse nõuet, eelkõige isikuandmete kaitset, nagu see on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 1995. aasta direktiivis 95/46/EÜ (üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise kohta)⁽¹⁾ ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2001. aasta määruses (EÜ) 45/2001 (üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ühenduse institutsioonides ja asutustes ning selliste andmete vaba liikumise kohta)⁽²⁾, ja turvalisuse nõuet, võttes arvesse iga artiklis 53 osutatud täitmise viisi eripärasid ning järgides vajadusel asjakohaseid valdkondlikke eeskirju.

⁽¹⁾ EÜT L 281, 23.11.1995, lk 31. Direktiivi on viimati muudetud määrusega (EÜ) nr 1882/2003 (ELT L 284, 31.10.2003, lk 1).

⁽²⁾ EÜT L 8, 12.1.2001, lk 1.

III JAOTIS
EELARVE KOOSTAMINE JA STRUKTUUR

1. PEATÜKK
Eelarve koostamine

Artikkel 31

Euroopa Parlament, nõukogu, Euroopa Ühenduste Kohus, Euroopa Kontrollikoda, majandus- ja sotsiaalkomitee, regioonide komitee, ombudsman ja Euroopa andmekaitseinspektor teevad oma tulude ja kulude eelarvestuse, mille nad saadavad komisjonile igal aastal enne 1. juulit.

Igal aastal saadavad kõnealused institutsioonid hiljemalt 1. juulil oma eelarvestused ka eelarvapädevatele institutsioonidele teadmiseks. Komisjon teeb oma eelarvestuse, mis saadetakse samuti eelarvapädevatele institutsioonidele samaks kuupäevaks.

Oma eelarvestuse tegemisel kasutab komisjon artiklis 32 osutatud teavet.

Artikkel 32

Iga artiklis 185 osutatud asutus saadab oma asutamist ettenägeva õigusakti kohaselt komisjonile igal aastal enne 1. aprilli oma tulude ja kulude eelarvestuse, sealhulgas ametikohtade loetelu, ja oma tööplaani.

Komisjon edastab need dokumendid eelarvapädevatele institutsioonidele teadmiseks, välja arvatud artikli 46 lõike 1 punkti 3 alapunktis d sätestatud juhul.

Artikkel 33

1. Komisjon esitab esialgse eelarveprojekti nõukogule igal aastal hiljemalt 1. septembril. Samal ajal edastab ta selle ka Euroopa Parlamendile.

Esialgses eelarveprojekti on ühenduste kulude ja tulude üldkokkuvõte ja artiklis 31 osutatud eelarvestused.

2. Komisjon lisab esialgsele eelarveprojektile:

- a) eelnenud aasta finantsjuhtimise analüüsi ja ülevaate täitmata kulukohustuste kohta;
- b) vajaduse korral arvamuse teiste institutsioonide eelarvestuste kohta, mis võib sisaldada teistsuguseid, nõuetekohaselt põhjendatud eelarvestusi;
- c) vajalikuks peetavad töödokumendid, mis on seotud institutsioonide ametikohtade loetelude ja toetustega, mida komisjon annab artiklis 185 osutatud asutustele ja Euroopa koolidele;

d) tegevusaruanded, mis sisaldavad järgmist:

- teavet kõikide mitmesuguste meetmete varem seatud konkreetsete, mõõdetavate, saavutatavate, asjakohaste ja ajaliselt piiritletud eesmärkide saavutamise ja näitajate abil mõõdetavate uute eesmärkide kohta;
- assigneringute tasandil kavandatavate muudatuste täielikku põhjendust ning kuludel ja tuludel põhinevat lähenemist;

▼M1

- selget põhjendust sekkumiseks ELi tasandil muu hulgas vastavalt subsidiaarsuse põhimõttele;
- teavet eelarve täitmise määrade kohta eelmise aasta meetmete osas ning jooksva aasta täitmise määrade kohta.

Hindamistulemustega tutvutakse ja neid kasutatakse väljapakutud eelarvemuudatuse tõenäoliste kasutegurite tõendamiseks;

- e) kokkuvõtte nende järgnevatel eelarveaastatel tehtavate maksete ajakavadest, mis tuleb teha varasematel eelarveaastatel võetud eelarveliste kulukohustuste täitmiseks.

▼B*Artikkel 34*

1. Komisjon võib omal algatusel või kui mõni teine institutsioon seda oma eelarveosa puhul taotleb, esitada nõukogule esialgse eelarveprojekti muutmiskirja, mis põhineb uuel teabel, mis ei olnud esialgse eelnõu koostamisel teada.

2. Komisjon esitab sellise muutmiskirja nõukogule vähemalt 30 päeva enne eelarveprojekti esimest lugemist Euroopa Parlamendis, välja arvatud juhul, kui institutsioonid on teisiti kokku leppinud või kui valitsevad erandlikud asjaolud. Nõukogu peab esitama muutmiskirja Euroopa Parlamendile vähemalt 15 päeva enne kõnealust esimest lugemist.

Artikkel 35

1. Nõukogu koostab eelarveprojekti EÜ asutamislepingu artikli 272 lõikes 3 ja Euratomi asutamislepingu artikli 177 lõikes 3 sätestatud korras.

2. Nõukogu esitab eelarveprojekti Euroopa Parlamendile hiljemalt eelarve täitmise aastale eelneva aasta 5. oktoobril. Nõukogu lisab sellele eelarveprojektile seletuskirja, milles põhjendab võimalikku esialgsest eelarveprojektist kõrvalekaldumist.

Artikkel 36

1. Euroopa Parlamendi president kuulutab eelarve lõplikult vastuvõetuks EÜ asutamislepingu artikli 272 lõikes 7 ja Euratomi asutamislepingu artikli 177 lõikes 7 sätestatud korras.

2. Kui eelarve on kuulutatud lõplikult vastuvõetuks, on iga liikmesriik järgneva eelarveaasta 1. jaanuarist või eelarve lõpliku vastuvõtmise päevast, kui see on pärast 1. jaanuari, kohustatud tegema ühendusele maksed, mis tuleb teha nõukogu määruse kohaselt, millega rakendatakse ühenduste omavahendite süsteemi käsitlevat otsust.

Artikkel 37

1. Kui ilmnevad vältimatud, erandlikud või ettenägematud asjaolud, võib komisjon esitada esialgseid paranduseelarve projekte.

Paranduseelarve koostamise taotlused, mille teevad eelnevas lõikes osutatud asjaoludel teised institutsioonid peale komisjoni, saadetakse komisjonile.

▼M1

Enne esialgse paranduseelarve projekti esitamist vaatavad komisjon ja teised institutsioonid peale komisjoni läbi asjakohaste assigneeringute ümberjaotamise ulatuses, võttes arvesse assigneeringute mis tahes alakaatamist.

▼B

2. Komisjon esitab kõik esialgsed paranduseelarve projektid nõukogule igal aastal hiljemalt 1. septembril, välja arvatud erandlikel asjaoludel. Ta võib lisada arvamuse paranduseelarve koostamise taotlustele, mille on esitanud teised institutsioonid.

3. Eelarvepädevad institutsioonid võtavad nende arutamisel asjakohaselt arvesse nende kiireloomulisust.

Artikkel 38

1. Kui komisjon saab esialgse paranduseelarve projekti, koostab ta artiklite 35 ja 37 kohaselt paranduseelarve projekti.

2. Paranduseelarvete suhtes kohaldatakse artikleid 35 ja 36, välja arvatud ajakava suhtes. Neid tuleb põhjendada lähtuvalt eelarvest, milles esitatud eelarvestusi nendega muudetakse.

Artikkel 39

Komisjon ja eelarvepädevad institutsioonid võivad kokku leppida, et eelarvestuste edastamise ning esialgse eelarveprojekti või eelarveprojekti vastuvõtmise ja edastamise tähtpäevad muudetakse varasemaks. Selle kokkuleppega ei või siiski lühendada ega pikendada EÜ asutamislepingu artikliga 272 ja Euratomi asutamislepingu artikliga 177 nende tekstide läbivaatamiseks ettenähtud aega.

*2. PEATÜKK**Eelarve struktuur ja esitamine**Artikkel 40*

Eelarve koosneb järgmistest osadest:

▼M1

a) kavandatavate tulude ja kulude koondarvestus;

▼B

b) eraldi iga institutsiooni eelarveosa, milles on esitatud tulude ja kulude eelarvestus.

Artikkel 41

1. Eelarvepädevad institutsioonid liigitavad komisjoni tulud ja teiste institutsioonide tulud ja kulud nende liigi või otstarbe järgi jagudeks, peatükkideks, artikliteks ja punktideks.

2. Komisjoni käsitleva osa kulude eelarvestus põhineb eelarvepädevate institutsioonide vastuvõetud liigendusel ja selles on kulud liigitatud otstarbe järgi.

Jagu vastab teatavale tegevusvaldkonnale ja peatükk üldjuhul teatavale tegevusele.

Iga jagu võib sisaldada tegevusassigneeringuid ja haldusassigneeringuid.

Teatavas jaos sisalduvad haldusassigneeringud koondatakse ühte peatükki.

Artikkel 42

Eelarve ei või sisaldada negatiivseid tulusid.

▼B

Ühenduse omavahendite süsteemi käsitleva nõukogu otsuse alusel makstud omavahendid on netosummalised ja need kajastatakse sellistena eelarves kavandatud tulude koondarvestuses.

Artikkel 43

1. Igas eelarveosas võib olla “määratlemata otstarbega assigneeringute” jagu. Assigneeringud kirjendatakse sellesse jakku, kui:

- a) eelarve koostamisel puudub asjakohase meetme kohta põhiõigusakt;
- b) on tõesti alust kahelda assigneeringute piisavuses või võimaluses kasutada usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtte kohaselt assigneeringuid, mis on kirjendatud asjakohastele eelarveridadele.

▼M1

Selle jaotise assigneeringuid võib kasutada alles pärast artikli 23 lõike 1 punkti d kohast ümberpaigutust, kui põhiõigusakti vastuvõtmine toimub asutamislepingu artiklis 251 sätestatud korras, ning muudel juhtudel pärast artikli 24 kohast ümberpaigutust.

▼B

2. Tõsiste eelarve täitmise raskuste korral võib komisjon teha eelarveaasta käigus ettepanekuid assigneeringute ümberpaigutamiseks jakku “määratlemata otstarbega assigneeringud”. Eelarvepädevad institutsioonid otsustavad need ümberpaigutused artikli 24 kohaselt.

Artikkel 44

Komisjoni eelarveosa võib sisaldada “negatiivreservi”, mille ülemmääraks on 200 miljonit eurot. ►**C1** See eraldi jaotist kirjendatav ◀ reserv võib sisaldada nii kulukohustuste assigneeringuid kui ka maksete assigneeringuid.

See reserv tuleb kasutusele võtta enne eelarveaasta lõppu ►**M1** artiklites 23 ja 25 ◀ sätestatud korras tehtavate ümberpaigutuste teel.

▼M1*Artikkel 45*

1. Komisjoni eelarvejagu sisaldab kolmandatele riikidele antava hädaabi reservi.

2. Lõikes 1 osutatud reserv tuleb kasutusele võtta enne eelarveaasta lõppu artiklites 24 ja 26 sätestatud korras tehtavate ümberpaigutuste teel.

▼B*Artikkel 46*

1. Eelarves esitatakse:

- 1) ►**M1** kavandatavate tulude ja kulude koondarvestuses: ◀
 - a) ühenduste kavandatud tulud asjakohasel eelarveaastal;
 - b) eelmise eelarveaasta kavandatud tulud ja eelarveaasta n — 2 tulud;
 - c) asjakohase eelarveaasta kulukohustuste ja maksete assigneeringud;
 - d) eelmise eelarveaasta kulukohustuste ja maksete assigneeringud;
 - e) eelarveaastal n — 2 võetud kulukohustused ja makstud kulud;

▼M1

▼M1

- g) asjakohased selgitused iga alajaotise kohta vastavalt artikli 41 lõikes 1 sätestatule;
- 2) iga institutsiooni eelarvejaos tulud ja kulud punktis 1 näidatud struktuuri kohaselt.

▼B

- 3) personali kohta:
 - a) iga eelarveosa puhul ametikohtade loetelu, milles on palgaastmete kaupa iga kategooria ja talituse kohta esitatud ametikohtade arv ning alaliste ja ajutiste ametikohtade arv, mis on lubatud eelarveassigneeringute piires;
 - b) ametikohtade loetelu töötajate kohta, kellele makstakse palka otseseks tegevuseks ettenähtud teadusuuringute ja tehnoloogiaarenduse assigneeringutest, ja ametikohtade loetelu töötajate kohta, kellele makstakse palka kaudseks tegevuseks ettenähtud teadusuuringute ja tehnoloogiaarenduse assigneeringutest; ametikohtade loetelus eristatakse kategooriaid ja palgaastmeid ning alalisi ja ajutisi ametikohti, mis on lubatud eelarveassigneeringute piires;

▼M1

- c) teadus- ja tehnotöötajate liigitus, mis võib põhineda nende palgaastmestikul igas eelarves sätestatud tingimuste kohaselt. Ametikohtade loetelus tuleb täpsustada nende kõrgkvalifitseeritud teadus- ja tehnotöötajate arv, kellele võimaldatakse erisoodustusi personalieeskirjade erisätete alusel;

▼B

- d) ametikohtade loetelu, milles esitatakse iga artiklis 185 osutatud, eelarvest toetust saava asutuse kohta ametikohtade arv palgaastmete ja kategooriate lõikes. Ametikohtade loeteludes esitatakse eelarveaastaks lubatud ametikohtade arvu kõrval ka eelnevaks aastaks lubatud ametikohtade arv;
- 4) laenu tehingute kohta:
 - a) kavandatavate tulude koondarvestuses asjakohastele meetmetele vastavad eelarveread, milles peaksid kajastuma kõik tagasimaksud, mis on saadud esialgu kohustused täitmata jätnud ja täitmistagatise sissenõudmise põhjustanud abisaajatelt. Nimetatud eelarveread varustatakse märkega "*pro memoria*" (*p.m*) ja asjakohaste selgitustega;
 - b) komisjoni eelarveosas:
 - i) eelarveread, mis sisaldavad ühenduste täitmistagatise asjakohaste meetmete jaoks. Nimetatud eelarveread kannavad märget "*pro memoria*" (*p.m*) seni, kuni ei ole tekkinud tegelikku kulu, mis tuleks katta lõplikest eelarvevahenditest;
 - ii) selgitused, milles viidatakse põhiõigusaktile, kavandatud tehingute mahule ja kestusele ning nende tehingute ühendustepoolsele finantstagatisele;
 - c) komisjoni eelarveosale lisatud dokumendis teadmiseks:
 - i) pooleliolevad kapitalitehingud ja võlahaldusega seotud toimingud;
 - ii) kapitalitehingud ja võlahaldus asjakohasel eelarveaastal;

▼M1

- 5) eelarveread, kuhu on kirjendatud tulud ja kulud, mis on vajalikud välistegevuse tagatisfondi kasutamiseks.

▼B

- 2. Lisaks lõikes 1 osutatud dokumentidele võivad eelarvepädevad institutsioonid lisada eelarvele muid asjakohaseid dokumente.

▼B*Artikkel 47*

1. Artikli 46 lõike 1 punktis 3 kirjeldatud ametikohtade loetelu kehtestab iga institutsiooni ja asutuse absoluutse ülempiiri; mida ametisse nimetamisel ei tohi ületada.

Kui ►**M1** palgaastmed AD 16, AD 15 ja AD 14 ◀ välja arvata, võib iga institutsioon või asutus siiski muuta ametikohtade loetelu kuni 10 % ulatuses lubatud ametikohtade arvust, tingimusel et:

- a) see ei mõjuta tervele eelarveaastale vastavate personaliassigneeringute mahtu ja
- b) ametikohtade loeteluga lubatud ametikohtade koguarvu ei ületata.

Kolm nädalat enne teises lõigus osutatud muudatuste tegemist teatavad institutsioonid eelarvepädevate institutsioonidele oma kavatsustest. Kui ükskõik kumb eelarvepädev institutsioon esitab kõnealuse aja jooksul mõjuvaid põhjusi, ei tee institutsioonid muudatusi ja kohaldatakse tavalist korda.

2. Erandina lõike 1 esimesest lõigust võib osaajalised ametikohad, mis ametisse nimetav asutus on heaks kiitnud personalieeskirjade kohaselt, asendada muude ametikohtadega.

IV JAOTIS

EELARVE TÄITMINE

1. PEATÜKK

Üldsätted*Artikkel 48*

1. Komisjon täidab eelarvet nii tulude kui ka kulude osas käesoleva määruse kohaselt, omal vastutusel ja heakskiidetud assigneeringute piires.

2. Liikmesriigid teevad komisjoniga koostööd, et tagada assigneeringute kasutamine usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtte kohaselt.

▼M1*Artikkel 49*

1. Ühenduste või Euroopa Liidu meetmeks eelarvesse kirjendatud assigneeringuid võib kasutada alles pärast põhiõigusakti vastuvõtmist.

Põhiõigusakt on õigusakt, mis loob õigusliku aluse meetmele ja sellele vastava eelarvesse kirjendatud kulutuse tegemisele.

2. EÜ asutamislepingu ja Euratomi asutamislepingu kohaldamisel on põhiõigusakt õigusakt, mille on vastu võtnud seadusandja ja mis võib olla määruse, direktiivi, EÜ asutamislepingu artikli 249 kohase otsuse või *sui generis* otsuse vormis.

3. Euroopa Liidu lepingu V jaotise (mis käsitleb ühist välis- ja julgeolekupoliitikat (ÜVJP)) kohaldamisel võib põhiõigusakt olla ühes vormidest, mis on täpsustatud Euroopa Liidu lepingu artikli 13 lõigetes 2 ja 3, artiklis 14, artikli 18 lõikes 5, artikli 23 lõigetes 1 ja 2 ning artiklis 24.

4. Euroopa Liidu lepingu VI jaotise (mis käsitleb politseikoostööd ja õiguslast koostööd kriminaalasjades) kohaldamisel võib põhiõigusakt olla ühes vormidest, millele on viidatud Euroopa Liidu lepingu artikli 34 lõikes 2.

▼ **M1**

5. Soovitused, arvamused, resolutsioonid, järeldused, deklaratsioonid ega muud õigusliku toimetega aktid ei ole põhiõigusaktid käesoleva artikli tähenduses.

6. Erandina lõigetest 1–4 võib järgmisi assigneeringuid siiski kasutada põhiõigusaktina, tingimusel et meetmed, mille rahastamiseks need on mõeldud, kuuluvad ühenduste või Euroopa Liidu pädevusse:

- a) assigneeringud katselist laadi kavadeks, mille eesmärk on kindlaks teha meetme teostatavus ja kasulikkus. Asjakohased kulukohustuste assigneeringud võib kirjendada eelarvesse üksnes kaheks järjestikuks eelarveaastaks;
- b) assigneeringud ettevalmistavateks tegevusteks, mis kuuluvad EÜ asutamislepingu, Euratomi asutamislepingu ja Euroopa Liidu lepingu VI jaotise kohaldamisalasse ja mis on välja töötatud ettepanekute koostamiseks edaspidiste meetmete vastuvõtmise eesmärgil. Ettevalmistavate meetmete puhul tuleb järgida ühtset lähenemisviisi ja need võivad olla mitmesuguses vormis. Asjakohased kulukohustuste assigneeringud võib kirjendada eelarvesse kõige rohkem kolmeks järjestikuseks eelarveaastaks. Seadusandlik menetlus tuleb lõpule viia enne kolmanda eelarveaasta lõppu. Seadusandliku menetluse käigus tuleb assigneeringute sidumisel arvesse võtta ettevalmistava meetme tunnusjooni seoses kavandatavate tegevuste, taotletavate eesmärkide ja abisaajatega. Seetõttu ei saa kasutatavate vahendite maht vastata lõpliku meetme rahastamiseks kavandatud vahendite mahule.

Koos esialgse eelarveprojektiga esitab komisjon eelarvepädevatele institutsioonidele punktides a ja b osutatud meetmeid käsitleva aruande, milles on ka hinnang kavandatud tulemuste ja järeelmeetmete kohta;

- c) assigneeringud ettevalmistavateks meetmeteks Euroopa Liidu lepingu V jaotise (mis käsitleb ÜVJPd) valdkonnas. Kõnealused meetmed on üksnes lühiajalised ja töötatakse välja selleks, et määrata kindlaks tingimused, mille alusel Euroopa Liidu meetmeid kasutatakse ühise välis- ja julgeolekupoliitika eesmärkide täitmiseks ja vajalike õigusaktide vastuvõtmiseks.

ELi kriisihjeoperatsioonide puhul töötatakse ettevalmistavad meetmed muu hulgas välja selleks, et hinnata operatiivvajadusi, võimaldada vahendite rakendamise kiiret alustamist või luua kohepeal tingimused operatsiooni alustamiseks.

Nõukogu lepib koostöös komisjoniga kokku ettevalmistavate meetmete osas. Sel eesmärgil teavitab eesistujariik, keda abistab nõukogu peasekretär/ÜVJP kõrge esindaja, komisjoni võimalikult varakult nõukogu kavatsusest käivitada ettevalmistav meede ja eelkõige sel eesmärgil vajalikest hinnangulistest vahenditest. Kooskõlas käesoleva määruse sätetega võtab komisjon kõik vajalikud meetmed, et tagada vahendite kiire väljamaksmine;

- d) assigneeringud ühekordseteks või määramata kestusega meetmeteks, mida komisjon teostab ülesannete tõttu, mis tulenevad tema õigustest institutsioonide tasandil EÜ asutamislepingu ja Euratomi asutamislepingu kohaselt, välja arvatud tema seadusandliku algatuse õigusest, millele on osutatud punktis b, ja erivolitustest, mis on talle nende asutamislepingutega otse antud ja mis on loetletud rakenduseeskirjades;
- e) assigneeringud iga institutsiooni toimimiseks haldusliku iseseisvuse raames.

▼ **B***Artikkel 50*

Komisjon annab teistele institutsioonidele vajalikud volitused nende eelarveosade täitmiseks.

▼M1

Iga institutsioon kasutab neid volitusi vastavalt käesolevale määrusele ja heakskiidetud assigneeringute piires.

▼B*Artikkel 51*

Komisjon ja kõik teised institutsioonid võivad oma üksuste piires delegerida eelarve täitmise seotud volitusi käesolevas määruses ja oma põhikirjas ettenähtud tingimuste kohaselt ja volikirjas sätestatud ulatuses. Volitatud esindajad võivad tegutseda ainult oma otseste volituste piires.

▼M1*Artikkel 52*

1. Kõigil finantsjuhtimises osalejatel ja mis tahes teistel isikutel, kes on seotud eelarve täitmise, haldamise, auditeerimise või sisekontrolliga, on keelatud võtta mis tahes meetmeid, mille tagajärjel võivad nende oma huvid sattuda vastuollu ühenduse huvidega. Sellise vastuolu tekkimisel peab asjaomane isik hoiduma sellistest meetmetest ja suunama asja pädevale asutusele.

2. Huvide vastuolu esineb siis, kui lõikes 1 märgitud finantsjuhtimises osaleja või muu isiku ülesannete erapooletut ja objektiivset täitmist ohustavad perekonna, tunnete, poliitiliste või rahvuslike sidemete või majanduslike huvidega seotud põhjused või muud põhjused, mis tulenevad ühistest huvidest abisaajaga.

▼B*2. PEATÜKK**Täitmisviisid***▼M1***Artikkel 53*

Komisjon täidab eelarvet vastavalt artiklites 53a–53d sätestatud sätetele ühel järgmistest viisidest:

- a) tsentraliseeritult;
- b) koostöös liikmesriikidega või detsentraliseeritult;
- c) ühiselt rahvusvaheliste organisatsioonidega.

Artikkel 53a

Kui komisjon täidab eelarvet tsentraliseeritult, täidavad täitmisülesandeid vahetult tema talitused või täidetakse neid delegerimise teel artiklite 54–57 kohaselt.

Artikkel 53b

1. Kui komisjon täidab eelarvet koostöös liikmesriikidega, delegeeritakse täitmisülesanded liikmesriikidele. Seda meetodit kohaldatakse eelkõige teise osa I ja II jaotises osutatud tegevuse suhtes.

2. Ilma et see piiraks valdkondlikes määrustes esitatud täiendavate sätete kohaldamist ja vahendite nõuetekohase kasutamise tagamiseks eelarve täitmisel koostöös liikmesriikidega, võtavad liikmesriigid kõik õiguslikud, regulatiivsed, haldus- või muud meetmed, mis on vajalikud ühenduse finants huvide kaitseks. Selleks teevad nad eelkõige järgmist:

- a) veenduvad, et ühenduse eelarvest rahastatavad meetmed ka tegelikult ellu viiakse ja tagavad, et neid rakendatakse õigesti;

▼ M1

- b) väldivad rikkumisi ja pettusi ning tegelevad nendega;
- c) nõuavad tagasi valesi makstud või ebaõigesti kasutatud vahendid ja rikkumiste või vigade tagajärjel kaduma läinud vahendid;
- d) tagavad asjakohaste valdkondlike määruste abil ja kooskõlas artikli 30 lõikega 3 eelarvest saadud vahenditest abi saajate asjakohase iga-aastase tagantjärele avaldamise.

Sel eesmärgil viivad liikmesriigid läbi kontrollimisi ja seavad sisse tulemusliku ja tõhusa sisekontrollisüsteemi vastavalt artikli 28a sätetele. Vajaduse korral algatavad nad asjakohaseid kohtumenetlusi.

3. Liikmesriigid koostavad iga-aastaselt kokkuvõtte olemasolevatest audititest ja kinnitustest vastava riigi tasandil.
4. Selle tagamiseks, et vahendeid kasutatakse kohaldatavate eeskirjade kohaselt, kohaldab komisjon raamatupidamise kontrollimise ja heakskiitmise menetlusi või teeb finantskorrektsioone, mis võimaldavad tal võtta lõpliku vastutuse eelarve täitmise eest.

Artikkel 53c

1. Kui komisjon täidab eelarvet detsentraliseeritult, delegeeritakse täitmisülesanded kolmandatele riikidele vastavalt artiklile 56 ja teise osa IV jaotisele, ilma et see piiraks kõrvalülesannete delegeerimist artikli 54 lõikes 2 osutatud asutustele.
2. Selle tagamiseks, et vahendeid kasutatakse kohaldatavate eeskirjade kohaselt, kohaldab komisjon raamatupidamise kontrollimise ja heakskiitmise menetlusi või teeb finantskorrektsioone, mis võimaldavad tal võtta lõpliku vastutuse eelarve täitmise eest.
3. Kolmandad riigid, kellele täitmisülesanded delegeeritakse, tagavad kooskõlas artikli 30 lõikega 3 eelarvest saadud vahenditest abi saajate asjakohase iga-aastase tagantjärele avaldamise.

Artikkel 53d

1. Kui komisjon täidab eelarvet ühiselt rahvusvaheliste organisatsioonidega, delegeeritakse teatavad täitmisülesanded rakenduseeskirjade kohaselt rahvusvahelistele organisatsioonidele järgmistel juhtudel:
 - a) alati, kui komisjon ja rahvusvaheline organisatsioon on seotud pikaajalise raamlepinguga, millega on sätestatud nende koostöö halduslik ja finantskorraldus;
 - b) alati, kui komisjon ja rahvusvaheline organisatsioon töötavad välja ühisprojekti või -programmi;
 - c) kui tegemist meetmetega, mille korral mitme rahastaja vahendid ühendatakse ja neid ei kirjendata sihtotstarbelistesse kuluartiklitesse ega -kategooriatesse, st kui tegemist on mitme rahastajaga meetmetega.

Need organisatsioonid kohaldavad oma raamatupidamis-, auditi-, sisekontrolli- ja hankemenetlustes standardeid, mis annavad rahvusvaheliselt tunnustatud standarditest tulenevatega võrdväärsed tagatised.

2. Rahvusvahelise organisatsiooniga rahastamise kohta sõlmitud individuaalpeping sisaldab üksikasjalikke sätteid rahvusvahelisele organisatsioonile antud ülesannete täitmise kohta.
3. Rahvusvahelised organisatsioonid, kellele täitmisülesanded delegeeritakse, tagavad kooskõlas artikli 30 lõikega 3 eelarvest saadud vahenditest abi saajate asjakohase iga-aastase tagantjärele avaldamise.

▼B*Artikkel 54***▼M1**

1. Komisjon ei või delegeerida kolmandatele isikutele asutamislepingutest tulenevaid täidesaatvat võimu, kui nende volitustega kaasneb suur kaalutusõigus põhimõteteliste valikute tegemisel. Delegeeritavad täitmisesanded peavad olema selgelt määratletud ja nende kasutamise järele tuleb valvata täies ulatuses.

Eelarve täitmisesannete delegeerimine peab vastama usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõttele, mis nõuab tulemuslikku ja tõhusat sisekontrolli ning tagama vastavuse mittediskrimineerimise põhimõttele ja ühenduse tegevuse läbipaistvuse. Selline täitmisesannete delegeerimine ei tohi põhjustada huvide vastuolu.

▼B

2. ►**M1** Täites eelarvet tsentraliseeritult ja delegeerimise teel artikli 53 lõike 2 alusel, võib komisjon lõikes 1 sätestatud piires anda avaliku võimu teostamise ja eelkõige eelarve täitmiseiga seotud ülesandeid: ◀

a) artiklis 55 osutatud asutustele, mille suhtes kohaldatakse ühenduse õigust, edaspidi "täitevasutused";

▼M1

b) artiklis 185 osutatud, ühenduste asutatud asutustele ja muudele spetsialiseeritud ühenduse asutustele, nagu Euroopa Investeeringuspank ja Euroopa Investeeringusfond, tingimusel et sellised ülesanded on kooskõlas asutuse ülesannetega, mis on määratletud põhiõigusaktis;

c) siseriiklikele või rahvusvahelistele avalik-õiguslikele asutustele või eraõiguslikele asutustele, kes osutavad avalikke teenuseid, esitavad piisavad finantstagatised ning vastavad rakenduseeskirjades sätestatud tingimustele;

d) isikutele, kellele on usaldatud konkreetsete meetmete rakendamine Euroopa Liidu lepingu V jaotise kohaselt ja kes on määratletud asjakohases põhiõigusaktis käesoleva määruse artikli 49 tähenduses.

▼B

3. Kui lõikes 2 osutatud asutused täidavad täitmisesandeid, kontrollivad nad korrapäraselt, kas eelarvest rahastatavaid meetmeid on rakendatud õigesti.

▼M1

Sellised asutused või isikud võtavad asjakohaseid meetmeid, et vältida rikkumisi ja pettusi, ja algatavad vajaduse korral kohtumenetlusi, et nõuda tagasi valesti makstud või ebaõigesti kasutatud vahendid.

Artikkel 55

1. Täitevasutused on ühenduse õigusele alluvad juriidilised isikud, kes on asutatud komisjoni otsusega ja kellele võib täielikult või osaliselt edasi anda ühenduse programmi või projekti teostamise komisjoni huvides ja vastutusel kooskõlas nõukogu 19. detsembri 2002. aasta määrusega (EÜ) nr 58/2003, millega kehtestatakse nende täitevasutuste põhikiri, kellele usaldatakse teatavad ühenduse programmide juhtimisega seotud ülesanded. ⁽¹⁾

2. Vastavate tegevusassigneeringute kasutamise õigus on asutuse juhatajal.

⁽¹⁾ EÜT L 11, 16.1.2003, lk 1.

▼ M1*Artikkel 56*

1. Kui komisjon täidab eelarvet kaudselt ja tsentraliseeritud korras, nõuab ta kõigepealt tõendeid, et üksustes, millele ta täitmise delegeerib, kasutatakse järgmisi asjakohaseid ja toimivaid süsteeme ja menetlusi:

- a) läbipaistvad hanke- ja toetuste andmise menetlused, mis toimuvad kedagi diskrimineerimata ja välistavad huvide vastuolu ning mis on kooskõlas vastavalt V ja VI jaotise sätetega;
- b) tulemuslik ja tõhus toimingute haldamise sisekontrollisüsteem, mis hõlmab eelarvevahendite käsutaja ja peaarvepidaja või neile vastavate ametikohtade ülesannete tõhusat eristamist;
- c) raamatupidamisarvestuse süsteem, mis võimaldab kindlaks teha, kas ühenduse vahendeid on õigesti kasutatud, ja kajastada ühenduse raamatupidamisarvestuses vahendite kasutamist;
- d) sõltumatu välisaudit;
- e) teabe üldkättesaadavus ühenduse määrustega ettenähtud tasandil;
- f) eelarvest saadud vahenditest abi saajate asjakohane iga-aastane tagantjärele avaldamine kooskõlas artikli 30 lõikega 3.

Komisjon võib tunnistada lõigetes 1 ja 2 osutatud üksuste auditi-, raamatupidamisarvestus- ja hankesüsteemid enda omadega samaväärseks, võttes nõuetekohaselt arvesse rahvusvaheliselt tunnustatud standardeid.

2. Detsentraliseeritud haldamise korral kohaldatakse lõikes 1 sätestatud kriteeriume, välja arvatud punktis e sätestatud kriteeriumi, kas täies ulatuses või osaliselt, olenevalt komisjoni ja asjakohase kolmanda riigi, siseriikliku või rahvusvahelise avalik-õiguslike asutuse vahel kokkulepitud detsentraliseerituse astmest.

Olenemata lõike 1 punktis a ja artiklis 169a sätestatust võib komisjon:

- vahendite ühiskasutuse korral ja
- põhiõigusaktis sätestatud tingimuste kohaselt otsustada,

kasutada abi saava partnerriigi või rahastajate vahel kokkulepitud hanke- või toetuste andmise menetlusi.

Enne sellise otsuse tegemist peab komisjon eelnevalt iga üksikjuhtumi kohta eraldi saama tõendid selle kohta, et asjaomased menetlused vastavad läbipaistvuse, võrdse kohtlemise ja mittediskrimineerimise põhimõttele, välistavad igasuguse huvide konflikti, pakuvad rahvusvaheliselt tunnustatud standarditega võrdväärsed garantiisid ja tagavad vastavuse tulemuslikku ja tõhusat sisekontrolli nõudva usaldusväärse finantsjuhtimise sätetele.

Asjakohane kolmas riik, siseriiklik või rahvusvaheline avalik-õiguslik asutus täidab järgmisi kohustusi:

- a) täidab lõikes 1 sätestatud tingimusi, kui käesoleva lõike esimesest lõigust ei tulene teisiti;
- b) tagab, et lõike 1 punktis d osutatud auditi viib läbi siseriiklik sõltumatu välisauditi tegemise asutus;
- c) kontrollib korrapäraselt, kas ühenduse eelarvest rahastatavaid meetmeid on rakendatud õigesti;
- d) võtab vastu asjakohaseid meetmeid, et vältida rikkumisi ja pettusi, ning vajaduse korral algatab kohtumenetlusi, et nõuda valesti makstud vahendid tagasi.

3. Komisjon tagab delegeeritud ülesannete täitmise järelevalve, hindamise ja kontrolli. Ta võtab oma kontrollisüsteemide abil kontrollimiste tegemisel arvesse kontrollisüsteemide võrdväärsust.

▼B*Artikkel 57***▼M1**

1. Komisjon ei või anda eelarvest saadavate vahendite kasutamist, sealhulgas maksmise ja sissenõudmisega seotud ülesandeid välistele eraõiguslikele üksustele või asutustele, välja arvatud artikli 54 lõike 2 punktis c osutatud juhul või erijuhtudel, kui asjaomased maksed, millele kohaldatakse komisjoni määratud tingimusi ja summasid, tehakse komisjoni määratud abisaajatele ja nendega ei kaasne kaalutusõiguse kasutamist makseid tegeva üksuse või asutuse poolt.

▼B

2. Välistele eraõiguslikele üksustele peale nende, kes osutavad avalikke teenuseid, võib lepingu alusel anda tehnilisi erialaseid ülesandeid ja haldus-, ettevalmistus- või abiülesandeid, mis ei hõlma avaliku võimu ega kaalutusõiguse kasutamist.

*3. PEATÜKK**Finantsjuhtimises osalejad*

1. jagu

Ülesannete lahususe põhimõte*Artikkel 58*

Eelarvevahendite käsutaja ja peaarvepidaja ülesanded on lahutatud ja neid ei või omavahel ühendada.

2. jagu

Eelarvevahendite käsutaja*Artikkel 59*

1. Institutsioon täidab eelarvevahendite käsutaja ülesandeid.

▼M1

1a. Käesolevas jaotises kasutatakse mõistet “personal” isikute kohta, kellele kohaldatakse personalieeskirju.

2. Iga institutsioon määrab oma sisehalduseeskirjades asjakohase tasandi töötajad, keda ta volitab oma töökorras sisalduvate tingimuste kohaselt täita eelarvevahendite käsutaja ülesanded, delegeeritavate volituste ulatuse ja volitatud esindajate võimaluse neid omakorda edasi volitada.

3. Eelarvevahendite käsutaja volitusi delegeeritakse või delegeeritud volitusi delegeeritakse edasi üksnes personalile.

▼B

4. Volitatud või edasivolitatud eelarvevahendite käsutajad võivad tegutseda üksnes volikirjas või edasivolitamiskirjas sätestatud ulatuses. Vastutavat volitatud või edasivolitatud eelarvevahendite käsutajat võib tema ülesannete täitmisel abistada üks töötaja või mitu töötajat, kellele usaldatakse eelarvevahendite käsutaja vastutusel teatavate eelarve täitmiseks ja raamatupidamisaruandluseks vajalike toimingute tegemine.

Artikkel 60

1. Igas institutsioonis vastutab eelarvevahendite käsutaja tulude ja kulude usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtete kohase haldamise ning seaduslikkuse ja korrakohasuse tagamise eest.

▼B

2. Kulude haldamisel võtab volitatud ja edasivolitatud eelarvevahendite käsutaja eelarvelisi ja juriidilisi kulukohustusi, tõendab kulusid ja kinnitab makseid ning valmistab ette assigneeringute kasutamist.
3. Tulude haldamine hõlmab saadaolevate summade eelarvestuste koostamist, nõuete kindlaksmääramist ja sissenõudekorralduste väljastamist. See võib hõlmata ka kindlaksmääratud nõuetest loobumist.
4. Juhtimiskeskonna ja rahastatavate meetmete laadiga seotud ohte asjakohaselt arvesse võttes kehtestab volitatud eelarvevahendite käsutaja institutsiooni vastuvõetud miinimumnõuete kohaselt organisatsioonilise struktuuri ja oma ülesannete täitmiseks kohandatud haldus- ja sisekontrollimenetlused, sealhulgas vajaduse korral järelkontrollimise. Enne toimingu heakskiitmist kontrollitakse selle teostus- ja finantsaspekte; kontrollijaks ei või olla toiminguga algatanud isik. Toimingu algatamine ning selle eel- ja järelkontrollimine on eraldiseisvad ülesanded.
5. Kõikidel töötajatel, kes vastutavad finantsitoimingute kontrollimise eest, peavad olema vajalikud kutseoskused. Nad täidavad asjaomase institutsiooni kehtestatud kutsenorme.
6. Kui töötaja, kes osaleb finantsjuhtimises ja tehingute kontrollimises, leiab, et otsus, mille täitmist või millega nõustumist tema ülemus temalt nõuab, on eeskirjavastane või vastuolus usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtete või kutse-eeskirjadega, mida ta peab täitma, teatab ta sellest volitatud eelarvevahendite käsutajale kirjalikult ja kui viimane ei võta meetmeid, artikli 66 lõikes 4 osutatud toimkonnale. Õigusvastase tegevuse, pettuse või korruptsiooni korral, mis võib kahjustada ühenduse huve, teatab ta sellest kohaldatava õigusega määratud võimu- ja muudele organitele.

▼M1

7. Volitatud eelarvevahendite käsutaja annab oma institutsioonile oma ülesannete täitmisest aru iga-aastase tegevusaruande vormis, millele on lisatud finants- ja haldusteave, mis kinnitab, et aruandes sisalduv teave annab tõese ja erapooletu ülevaate, välja arvatud kui kulude ja tulude määratletud valdkondadega seotud reservatsioonides ei ole teisiti määratletud.

Kõnealusel aruandes võrreldakse tegevuse tulemusi seatud eesmärkidega ja esitatakse tegevusega seotud riskid ning kirjeldatakse käsutusse antud vahendite kasutamist ning sisekontrollisüsteemi tulemuslikkust ja tõhusust. Siseaudiitor tutvub aastaaruande ja muude üksikasjalike andmetega. Komisjon saadab igal aastal hiljemalt 15. juunil eelarvepädevatele institutsioonidele eelmise aasta tegevusaruannete kokkuvõtte.

▼B

3. ja gu

Peaarvepidaja*Artikkel 61*

1. Iga institutsioon nimetab ametisse peaarvepidaja, kes vastutab institutsioonis järgmiste ülesannete eest:
 - a) maksete nõuetekohane sooritamine, tulude kogumine ja kinnitatud saadaolevate summade sissenõudmine;
 - b) raamatupidamisaruannete koostamine ja esitamine VII jaotise kohaselt;
 - c) raamatupidamisarvestus VII jaotise kohaselt;
 - d) raamatupidamisarvestuse korra ja kontoplaani kehtestamine VII jaotise kohaselt;
 - e) raamatupidamisarvestuse süsteemide kehtestamine ja heakskiitmine ning vajaduse korral selliste eelarvevahendite käsutaja sisseseatud

▼B

süsteemide kehtestamine, mis on mõeldud raamatupidamisandmete koostamiseks või põhjendamiseks; ►**M1** peaarvepidajal on õigus kontrollida heakskiitmise kriteeriumite järgimist; ◀

f) sularahahaldus.

2. Peaarvepidaja hangib eelarvevahendite kasutajatelt kogu vajaliku teabe, mida on vaja ühenduste varasid ja eelarve täitmist tõeselt kajastavate raamatupidamisaruannete koostamiseks, kusjuures eelarvevahendite kasutajad tagavad sellise teabe usaldusväärsuse.

▼M1

2a. Enne institutsioonipoolset heakskiitmist allkirjastab peaarvepidaja raamatupidamisaruanded, tõendades seega, et ta on piisavalt kindel, et raamatupidamisaruanded annavad institutsiooni finantsolukorrast tõese ja erapooletu ülevaate.

Sel eesmärgil veendub peaarvepidaja selles, et raamatupidamisaruanded on koostatud kooskõlas tema vastutusel kehtestatud raamatupidamisarvestuse korra, meetodite ja süsteemidega vastavalt käesolevas määruses tema institutsiooni raamatupidamisarvestuse kohta sätestatule ning et kõik tulud ja kulud on raamatupidamises kajastatud.

Volitatud eelarvevahendite kasutajad edastavad kogu teabe, mida peaarvepidajal on oma kohustuste täitmiseks vaja.

Eelarvevahendite kasutajad jäävad täielikult vastutavaks nende hallatavate vahendite nõuetekohase kasutamise ning nende kontrolli all olevate kulude seaduslikkuse ja korrapärasuse eest.

2b. Peaarvepidajal on õigus saadud teavet kontrollida ja viia läbi mis tahes täiendavaid kontrole, mida ta peab raamatupidamisaruannete allkirjastamiseks vajalikuks.

Vajadusel teeb peaarvepidaja reservatsioone, selgitades täpselt kõnealuste reservatsioonide iseloomu ja ulatust.

2c. Teiste institutsioonide ja asutuste peaarvepidajad allkirjastavad oma raamatupidamise aastaaruanded ja saadavad need komisjoni peaarvepidajale.

3. Kui käesolevas määruses ei ole sätestatud teisiti, on ainuüksi peaarvepidajal õigus hallata sularaha ja selle ekvivalente. Ta vastutab nende säilimise eest.

▼B*Artikkel 62***▼M1**

Peaarvepidaja võib oma ülesannete täitmisel delegeerida teatavad ülesanded alluvale personalile.

▼B

Volikirjas täpsustatakse volitatutele usaldatud ülesanded.

4. jagu

Avansikontode haldaja**▼M1***Artikkel 63*

1. Muude tulude kogumiseks peale omavahendite ja väikeste summade maksmiseks vastavalt rakenduseeskirjades määratule võib sisse seada avansikontod.

Artiklis 110 nimetatud häda- ja humanitaarabi valdkonnas võib avansikontosid siiski kasutada summa suurusele piiranguid seadmata, arves-

▼M1

tades samas eelarvepädevate institutsioonide otsustatud jooksva eelarveaasta vastaval eelarveal esitatud assigneeringute taset.

2. Avansikontosid varustab vahenditega institutsiooni peaarvepidaja ja nende eest vastutavad tema määratud avansikontode haldajad.

▼B*4. PEATÜKK**Finantsjuhtimises osalejate vastutus*

1. jagu

Üldeeskirjad*Artikkel 64*

1. Ilma et see piiraks distsiplinaarmeetmete võtmist, võib volitatud ja edasivolitatud eelarvevahendite käsutajad ametisse nimetanud asutus nende volitamise või edasivolitamise ajutiselt või lõplikult tühistada.
2. Ilma et see piiraks distsiplinaarmeetmete võtmist, võib peaarvepidaja ametisse nimetanud asutus igal ajal ajutiselt või lõplikult peatada tema ametivolitused.
3. Ilma et see piiraks distsiplinaarmeetmete võtmist, võib avansikontode haldajad ametisse nimetanud asutus igal ajal ajutiselt või lõplikult peatada nende ametivolitused.

*Artikkel 65***▼M1**

1. Käesoleva peatüki sätted ei piira kriminaalvastutust, mida võidakse artiklis 64 osutatud finantsjuhtimises osalejate suhtes kohaldada asjakohaste siseriiklike õigusaktide ja samuti kehtivate sätete alusel, mis käsitlevad Euroopa ühenduste finantshuvide kaitset ja võitlust Euroopa ühenduste ametnikke või liikmesriikide ametnikke hõlmava korruptsiooni vastu.

▼B

2. Ilma et see piiraks artiklite 66-68 kohaldamist, võib eelarvevahendite käsutaja, peaarvepidaja ja avansikontode haldaja suhtes rakendada distsiplinaarmeetmeid ja rahalist vastutust, nagu sätestatud personalieeskirjades. Õigusvastase tegevuse, pettuse või korruptsiooni korral, mis võib kahjustada ühenduse huve, suunatakse küsimus kohaldatava õigusega määratud võimu- ja muule organile.

2. jagu

Volitatud ja edasivolitatud eelarvevahendite käsutajate suhtes kohaldatavad sätted*Artikkel 66***▼M1**

1. Eelarvevahendite käsutaja on personalieeskirjade kohaselt rahaliselt vastutav kahju hüvitamise eest.

1a. Kahju hüvitamise kohustust kohaldatakse eriti siis, kui:

- a) eelarvevahendite käsutaja kas tahtlikult või omapoolse raske hooletuse tõttu määrab kindlaks sissenõutavaid summasid, väljastab sissenõudekorraldusi, võtab kulukohustusi või allkirjastab maksekorraldusi käesolevat finantsmäärust ja rakenduseeskirju eirates;

▼M1

- b) eelarvevahendite käsutaja kas tahtlikult või omapoolse raske hoole- tuse tõttu jätab koostamata dokumendi, mis määrab kindlaks saadao- leva summa, ei väljasta sissenõudekorraldust või jääb selle väljasta- misega hiljaks või jääb hiljaks maksekorralduse väljastamisega, mille tagajärjel võivad kolmandad isikud institutsiooni vastu tsiviilhagi esitada.

▼B

2. Kui volitatud või edasivolitatud eelarvevahendite käsutaja leiab, et otsus, mille tegemine on tema ülesanne, on eeskirjavastane või vastuolus usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtetega, teatab sellest volitajale kirjalikult. Kui volitaja annab volitatud või edasivolitatud eelarvevahen- dite käsutajale põhjendatud ja kirjalikud juhised kõnealuse otsuse tege- miseks, ei saa eelarvevahendite käsutajat vastutusele võtta.

▼M1

3. Oma üksuse piires edasivolitamise korral vastutab volitatud eelar- vevahendite käsutaja sisseseatud haldus- ja sisekontrollisüsteemide tule- muslikkuse ja tõhususe ning edasivolitatud eelarvevahendite käsutaja valimise eest ka edaspidi.

4. Iga institutsioon moodustab finantsrikkumiste uurimise eritoim- konna või osaleb mitme institutsiooni ühiselt moodustatud toimkonnas. Toimkonnad tegutsevad sõltumatult ja teeb kindlaks, kas on toimunud finantsrikkumine, ja missugused on võimalikud tagajärjed.

▼B

Selle toimkonna arvamuse põhjal otsustab institutsioon, kas algatada menetlus distsiplinaarvastutuse kohaldamiseks või kohustada asjaosalisi hüvitist maksma. Kui toimkond avastab süsteemseid probleeme, saadab ta aruande koos soovitusetega eelarvevahendite käsutajale ja volitatud eelarvevahendite käsutajale, tingimusel et viimane ei ole asjaosaline, ning siseaudiitorile.

3. jagu

Peaarvepidajate ja avansikontode haldajate suhtes kohaldatavad sätted*Artikkel 67*

Peaarvepidaja kannab distsiplinaarvastutust ja peab hüvitama kahju personalieeskirjade sätete ja nendega ettenähtud korra kohaselt. Teda võib vastutusele võtta eeskätt järgmistel juhtudel:

- a) tema valduses olev raha, vara või dokumendid lähevad kaduma või kahjustuvad;
- b) ta muudab alusetult pangakontosid või postižirokontosid;
- c) tema sissenõutavad või makstavad summad ei ole kooskõlas vasta- vate sissenõude- või maksekorraldustega;
- d) ta ei nõua sisse saadaolevat tulu.

Artikkel 68

Avansikontode haldaja kannab distsiplinaarvastutust ja peab hüvitama kahju personalieeskirjade sätete ja nendega ettenähtud korra kohaselt. Teda võib vastutusele võtta eeskätt järgmistel juhtudel:

- a) tema valduses olev raha, vara või dokumendid lähevad kaduma või kahjustuvad;
- b) ta ei suuda esitada nõuetekohaseid tõendavaid dokumente enda tehtud maksete kohta;
- c) ta teeb makseid isikutele, kellel ei ole õigust neid saada;

▼B

d) ta ei nõua sisse saadaolevat tulu.

5. PEATÜKK

Tulutoimingud

1. jagu

Omavahendite kasutatavaks tegemine

Artikkel 69

Eelarvesse kirjendatakse eurodes ühenduste omavahendite süsteemi käsitlevas nõukogu otsuses osutatud omavahenditest moodustuv arvestuslik tulu. See tehakse kasutatavaks kõnealust otsust rakendava nõukogu määrusega.

2. jagu

Saadaolevate summade eelarvestus

Artikkel 70

1. Vastutav eelarvevahendite käsutaja koostab saadaolevate summade eelarvestuse kõikide meetmete või olukordade kohta, millest võib tuleneda ühendustele võlgneta summa või mis võivad seda summat muuta.

2. Erandina lõikest 1 ei koostata ühtki saadaolevate summade eelarvestust enne, kui liikmesriigid teevad komisjonile kättesaadavaks ühenduste omavahendite süsteemi käsitlevas nõukogu otsuses määratletud omavahendid, mida liikmesriigid maksavad kindlaksmääratud ajavahemike tagant. Vastutav eelarvevahendite käsutaja väljastab nende summade sissenõudmise korralduse.

3. jagu

Saadaolevate summade kindlaksmääramine

Artikkel 71

1. Saadaoleva summa kindlaksmääramine on toiming, millega volitatud või edasivolitatud eelarvevahendite käsutaja:

- a) kontrollib võla olemasolu;
- b) määrab kindlaks võla olemasolu ja suuruse või kontrollib seda;
- c) kontrollib võla maksmisele kuulumise tingimusi.

2. Komisjonile kättesaadavaks tehtud omavahendid ja kõik saadaolevad summad, mis on kindlad, kindlasummalsed ja kuuluvad maksmisele, tuleb kindlaks määrata peaarvepidajale antavas sissenõudekorralduses, millele järgneb võlgnikule saadetav võlateade; mõlemad koostab vastutav eelarvevahendite käsutaja.

3. Valesti makstud summad nõutakse tagasi.

4. Tingimused, mille alusel tuleb ühendustele maksta viivist, sätestatakse rakenduseeskirjades.

▼B

4. jagu

Sissenõudmise kinnitamine*Artikkel 72*

1. Sissenõudmise kinnitamine on toiming, millega vastutav volitatud või edasivolitatud eelarvevahendite käsutaja annab peaarvepidajale sissenõudekorralduse väljastamise teel käsu nõuda sisse saadaolev summa, mille esimesena nimetatu on kindlaks määranud.
2. Institutsioon võib EÜ asutamislepingu tähenduses täitmisele pööratava otsusega kindlaks määrata summasid, mis on saada teistelt isikutelt peale riikide.

5. jagu

Sissenõudmine*Artikkel 73*

1. Peaarvepidaja täidab sissenõudekorraldusi, mis käsitlevad vastutava eelarvevahendite käsutaja nõuetekohaselt kindlaksmääratud saadaolevaid summasid. Ta hoolitseb selle eest, et ühendused saavad oma tulu ja et nende õigusi kaitstakse.

Summade sissenõudmisel tasaarvestab peaarvepidaja ühenduste nõuded võlgnikele samaväärsete nõuetega, mis viimastel on ühenduste suhtes ja mis on kindlad, kindlasummalised ja kuuluvad maksmisele.

▼M1

2. Kui vastutav volitatud eelarvevahendite käsutaja kavatses loobuda või osaliselt loobuda kindlaksmääratud saadaoleva summa sissenõudmisest, tagab ta, et loobumine on korrakohane ja kooskõlas usaldusväärse finantsjuhtimise ja proportsionaalsuse põhimõttega rakenduseeskirjades sätestatud korra ja tingimuste kohaselt. Loobumisotsust tuleb põhjendada. Eelarvevahendite käsutaja võib selle otsuse tegemist delegeerida üksnes rakenduseeskirjade kohaselt.

Vastutav volitatud eelarvevahendite käsutaja võib kindlaksmääratud saadaoleva summa ka tühistada või seda korrigeerida vastavalt rakenduseeskirjades sätestatud tingimustele.

Artikkel 73a

Ilma et see mõjutaks erimääruste sätete ja ühenduste omavahendite süsteemi käsitleva nõukogu otsuse kohaldamist, kohaldatakse kolmandatele isikutele esitatavate ühenduste nõuete ja ühendustele esitatavate kolmandate isikute nõuete suhtes viieaastast aegumistähtaega.

Aegumistähtaja arvutamise kuupäev ja selle arvestusperioodi katkestamise tingimused sätestatakse rakenduseeskirjades.

▼B*Artikkel 74*

Trahvidest ja karistumaksetest saadud tulu ning kogunenud viivis kirjendatakse lõplikult eelarvetuluna alles siis, kui nende määramise otsuseid ei ole enam võimalik Euroopa Kohtus tühistada.

Esimene lõiku ei kohaldata raamatupidamisarvestuse kontrollimist ja heakskiitmist või finantskorrektsioone käsitlevate otsuste suhtes.

▼B

6. PEATÜKK

Kulutoimingud*Artikkel 75*

1. Iga kuluartikkel seotakse, kulu tõendatakse, kinnitatakse ja makstakse.
2. Kulukohustuse võtmisele eelneb rahastamisotsus, mille teeb institutsioon või asutus, kelle institutsioon on selleks volitanud, välja arvatud assigneeringute puhul, mida ►**M1** artikli 49 lõike 6 punkti e ◀ kohaselt võib kasutada põhiõigusaktita.

1. jagu

Kulukohustuste võtmine*Artikkel 76*

1. Eelarveliste kulukohustuste võtmine on toiming, millega seotakse assigneering, mida on vaja hilisemateks makseteks, et täita juriidilist kohustust.

Juriidilise kohustuse võtmine on toiming, mille abil eelarvevahendite käsutaja võtab kohustuse või kinnitab kohustust, millest tuleneb kulu.

Eelarvelise ja juriidilise kulukohustuse võtab üks ja sama eelarvevahendite käsutaja, välja arvatud nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel, nagu sätestatud rakenduseeskirjades.

2. Eelarveline kulukohustus on individuaalne, kui abisaaja ja kulu suurus on teada.

Eelarveline kulukohustus on üldine, kui vähemalt üks individuaalse kohustuse tunnustest on kindlaks määramata.

Eelarveline kulukohustus on esialgne, kui see on mõeldud artiklis 150 osutatud kulude või jooksvate halduskulude katmiseks ja kui summa või lõplik abisaaja ei ole teada.

3. Eelarvelised kulukohustused, mis on seotud rohkem kui üht eelarveaastat hõlmavate meetmetega, võib jaotada mitme eelarveaasta peale aastasteks osamakseteks üksnes põhiõigusaktiga ettenähtud juhtudel ja halduskulude puhul. Kui eelarveline kulukohustus on niiviisi aastasteks osamakseteks jagatud, sätestatakse see juriidilises kohustuses, välja arvatud personalikulude puhul.

Artikkel 77

1. Iga meetme puhul, mis võib põhjustada eelarvest tehtava kulutuse, peab vastutav eelarvevahendite käsutaja esmalt võtma eelarvelise kulukohustuse enne juriidilise kohustuse võtmist kolmandate isikute suhtes.

2. Kui teise osa IV jaotise erisätetest ei tulene teisiti, hõlmavad üldised eelarvelised kulukohustused aasta n + 1 31. detsembrini võetud vastavate individuaalsete juriidiliste kohustuste koguväärtust.

Kui artikli 76 lõikest 3 ja artikli 179 lõikest 2 ei tulene teisiti, võetakse individuaalsete või esialgsete eelarveliste kulukohustustega seotud individuaalsed juriidilised kohustused hiljemalt aasta n 31. detsembril.

Esimeses ja teises lõigus osutatud tähtpäevade möödumisel tühistab vastutav eelarvevahendite käsutaja kasutamata jäänud osaga seotud eelarvelised kulukohustused.

▼B

Enne üldise kulukohustuse alusel võetud individuaalse juriidilise kohustuse allakirjutamist kirjendab vastutav eelarvevahendite käsutaja selle summa eelarve raamatupidamisarvestusse ja arvab selle maha üldisest kulukohustusest.

3. Juriidilistel kohustustel, mis on võetud seoses meetmetega, mis hõlmavad rohkem kui ühte eelarveaastat, ja vastavatel eelarvelistel kulukohustustel on täitmise lõpptähtpäev, mis on kehtestatud kooskõlas usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõttega, välja arvatud juhul, kui tegemist on personalikuludega.

Kõnealuste kulukohustuste osad, mida ei ole täidetud kuue kuu jooksul kõnealusest kuupäevast, tühistatakse artikli 11 kohaselt.

▼M1

Eelarvelise kulukohustuse summa, millele vastava juriidilise kohustuse kohta ei ole kolme aasta jooksul pärast juriidilise kohustuse allkirjastamist tehtud ühtegi makset artikli 81 tähenduses, vabastatakse.

▼B*Artikkel 78*

1. Eelarvelise kulukohustuse võtmisel tagab vastutav eelarvevahendite käsutaja, et:

- a) kulud on kirjendatud õigesse eelarvepunkti;
- b) assigneeringud on kasutatavad;
- c) kulud on kooskõlas asutamislepingute, eelarve, käesoleva määruse, rakenduseeskirjade ja kõikide, asutamislepingute ja määruste kohaselt vastuvõetud õigusnormidega;
- d) järgitakse usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtet.

2. Juriidilise kohustuse kirjendamisel tagab vastutav eelarvevahendite käsutaja, et:

- a) kohustus on kaetud vastava eelarvelise kulukohustusega;
- b) kulud on korra kohased ja kooskõlas asutamislepingute, eelarve, käesoleva määruse, rakenduseeskirjade ja kõikide, asutamislepingute ja määruste kohaselt vastuvõetud õigusnormidega;
- c) järgitakse usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtet.

2. jagu

Kulude tõendamine*Artikkel 79*

Kulude tõendamine on toiming, mille käigus vastutav eelarvevahendite käsutaja:

- a) kontrollib kreditori nõudeõigust;
- b) määrab kindlaks nõude seisu ja summa või kontrollib seda;
- c) kontrollib nõude tasumisele vastavuse tingimusi.

▼B

3. jagu

Kulude kinnitamine*Artikkel 80*

Kulude kinnitamine on toiming, mille käigus vastutav eelarvevahendite käsutaja, olles kindlaks teinud, et assigneeringud on kasutatavad, annab peaarvepidajale maksekorralduse väljastamise teel käsu teha kulutus, mille esimesena nimetatu on tõendanud.

▼M1

Perioodiliste maksete tegemisel seoses osutatud teenuste, sealhulgas renditeenuste või tarnitud kaupadega, võib eelarvevahendite käsutaja anda riskianalüüsi alusel korralduse otsekorralduse süsteemi kohaldamiseks.

▼B

4. jagu

Kulude maksmine*Artikkel 81*

1. Maksmine toimub siis, kui tõendatakse, et asjakohane meede on kooskõlas põhiõigusakti või lepingu sätetega, ja see hõlmab üht või mitut järgmistest toimingutest:

- a) kogu maksmisele kuuluva summa tasumine;
- b) maksmisele kuuluva summa tasumine mõnel järgmistest viisidest:
 - i) üks eelmakse või mitu eelmakset;
 - ii) üks vahemakse või mitu vahemakset;
 - iii) lõppmakse.

2. Lõikes 1 nimetatud eri liiki maksed eristatakse raamatupidamisarvestuses nende tegemise ajal.

Artikkel 82

Peaarvepidaja tasub kulud kasutatavate vahendite piires.

5. jagu

Kulutoimingute tähtajad*Artikkel 83*

Kulude tõendamine, kinnitamine ja maksmine peab toimuma tähtaegade jooksul, mis on sätestatud rakenduseeskirjades, milles täpsustatakse ka asjaolud, mille korral on kreditoril õigus saada hilinevad makse eest viivist, mis kirjendatakse samale eelarvereale kui põhisumma.

▼B

7. PEATÜKK
Andmetöötlussüsteemid

Artikkel 84

Kui tulu- ja kulutoiminguid hallatakse arvutisüsteemide abil, võib dokumente allkirjastada elektrooniliselt.

8. PEATÜKK
Siseaudiitor

Artikkel 85

Iga institutsioon näeb ette siseauditi ülesande, mida tuleb täita asjakohaste rahvusvaheliste standardite kohaselt. Institutsiooni nimetatud siseaudiitor vastutab institutsiooni ees eelarve täitmise süsteemide ja menetluste nõuetekohase toimimise kontrollimise eest. Siseaudiitoriks ei või olla eelarvevahendite käsutaja ega peaarvepidaja.

Artikkel 86

1. Siseaudiitor nõustab oma institutsiooni riskide juhtimisel, esitades sõltumatuid arvamusi haldus- ja kontrollisüsteemide taseme kohta ning andes soovitusi toimingute teostamistingimuste parandamiseks ja usaldusväärse finantsjuhtimise edendamiseks.

Tema ülesanne on eelkõige:

a) hinnata sisehaldussüsteemide sobivust ja tõhusust ning talituste tegevust tegevuspõhimõtete, programmide ja meetmete rakendamisel, lähtudes nendega seotud riskidest;

▼M1

b) hinnata eelarve täitmise toimingute suhtes kohaldatavate sisekontrolli- ja -auditisüsteemide tulemuslikkust ja tõhusust.

▼B

2. Siseaudiitori tegevusvaldkond hõlmab kõiki institutsiooni toiminguid ja talitusi. Tal on täielik ja piiramatu juurdepääs kõikidele oma ülesannete täitmiseks vajalikele andmetele, vajaduse korral kohapeal, sealhulgas liikmesriikides ja kolmandates riikides.

3. Siseaudiitor annab oma tähelepanekutest ja soovitustest aru institutsioonile. Institutsioon tagab auditite põhjal tehtud soovitude järgimise. Siseaudiitor esitab institutsioonile ka siseauditi aastaaruande, milles on märgitud tehtud siseauditite arv ja liik, antud soovitused ja nende soovitude põhjal võetud meetmed.

4. Igal aastal esitab institutsioon eelarve täitmise eest vastutavale asutusele aruande, milles võetakse kokku tehtud siseauditite arv ja liik, antud soovitused ja nende soovitude põhjal võetud meetmed.

Artikkel 87

Institutsioon kehtestab siseaudiitori suhtes kohaldatavad erisätted, mis on sellised, et oleks tagatud tema täielik sõltumatus oma ülesannete täitmisel ja oleks kindlaks määratud tema vastutus.

▼M1

Kui siseaudiitoriks on koosseisuline töötaja, kannab ta vastutust personali- ja rakenduseeskirjade kohaselt.

▼B

V JAOTIS

HANKED

1. PEATÜKK

Üldsätted

1. jagu

**Kohaldamisala ja lepingute sõlmimise
põhimõtted****▼M1***Artikkel 88*

1. Riigihankelepingud on rahalise tasuga seotud lepingud, mis on sõlmitud kirjalikult ühe või enama ettevõtja ja ühe või enama tellija poolt artiklites 104 ja 167 määratletud tähenduses, et täielikult või osaliselt eelarvest tehtava makse eest saada vallas- või kinnisvara või lasta teha töid või saada teenuseid.

Nende lepingute hulka kuuluvad:

- a) ehitise ostmise või rentimise lepingud;
- b) tarnelepingud;
- c) ehitustöölepingud;
- d) teenuslepingud.

2. Raamlepingud on ühe või mitme tellija ja ühe või mitme ettevõtja vahel sõlmitud lepingud, mille eesmärk on kehtestada tingimused, mida kohaldatakse teatava aja jooksul sõlmitavate lepingute suhtes, eelkõige seoses hindade ja vajaduse korral kavandatavate kogustega. Neid reguleerivad käesoleva jaotise pakkumismenetlust, sealhulgas reklaami, käsitlevad sätted.

3. Käesolev jaotis ei käsitle toetusi, ilma et see piiraks artiklite 93–96 kohaldamist.

▼B*Artikkel 89*

1. Kõik riigihankelepingud, mida rahastatakse täielikult või osaliselt eelarvest, on kooskõlas läbipaistvuse, proportsionaalsuse ja võrdse kohtlemise põhimõtetega.

2. Kõikide hankelepingute puhul korraldatakse võimalikult laiaulatuslik pakkumine, välja arvatud juhul, kui rakendatakse artikli 91 lõike 1 punktis d osutatud läbiraakimistega menetlust.

▼M1

Tellijad ei või kasutada raamlepinguid nõuetevastaselt ega sellisel viisil, et selle eesmärgiks või tagajärjeks on konkurentsi takistamine, piiramine või moonutamine.

▼B

2. jagu
Avalikustamine

Artikkel 90

▼M1

1. Kõik hanked, mis ületavad artiklites 105 või 167 sätestatud künniseid, avalikustatakse Euroopa Liidu Teatajas.

Hanketeated avaldatakse eelnevalt, välja arvatud käesoleva määruse artikli 91 lõikes 2 osutatud juhtudel vastavalt rakenduseeskirjades täpsustatule ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. märtsi direktiivi 2004/18/EÜ (ehitustööde riigihankelepingute, asjade riigihankelepingute ja teenuste riigihankelepingute sõlmimise korra kooskõlastamise kohta) ⁽¹⁾ IIB lisas sätestatud teenuslepingute puhul.

▼B

Teatava teabe avaldamisest pärast lepingu sõlmimist võib loobuda, kui see takistaks õigusnormide kohaldamist, oleks vastuolus üldiste huvidega või kahjustaks riigi osalusega või eraettevõtjate õigustatud ärihuve või võiks moonutada nendevahelist ausat konkurentsi.

▼M1

2. Hanked, mille väärtus jääb allapoole artiklites 105 või 167 sätestatud künniseid, ning direktiivi 2004/18/EÜ IIB lisas osutatud teenuslepingud tehakse teatavaks sobival viisil vastavalt rakenduseeskirjadele.

▼B

3. jagu
Hankemenetlused

Artikkel 91

▼M1

1. Hankemenetluse vorm võib olla üks järgmistest:

- a) avatud menetlus;
- b) piiratud menetlus;
- c) konkurss;
- d) läbirääkimistega menetlus;
- e) konkurentidega peetav dialoog.

Kui riigihankeleping või raamleping on kahe või enama institutsiooni, täitevasutuse või artiklis 185 osutatud asutuse huvides ning kui on võimalik tõsta tõhusust, püüavad asjaomased tellijad hankemenetluse läbi viia institutsioonidevahelistel alustel.

Kui riigihankeleping või raamleping on vajalik ühe institutsiooni ja liikmesriigi tellija vahelise ühismeetme rakendamiseks, võivad see institutsioon ja tellija hankemenetluse läbi viia ühiselt vastavalt rakenduseeskirjades täpsustatule.

▼B

2. Hangete puhul, mille väärtus ületab artiklites 105 või 167 sätestatud künnised, on läbirääkimistega menetluse rakendamine lubatud üksnes rakenduseeskirjades sätestatud juhtudel.

▼M1

⁽¹⁾ ELT L 134, 30.4.2004, lk 114. Direktiivi on viimati muudetud komisjoni määrusega (EÜ) nr 2083/2005 (ELT L 333, 20.12.2005, lk 28).

▼B

3. Künnised, millest allpool võib tellija rakendada kas läbirääkimisega menetlust või erandina artikli 88 lõike 1 esimesest lõigust lihtsalt tasuda kulud arвете alusel, määratakse kindlaks rakenduseeskirjades.

▼M1

4. Rakenduseeskirjades määratletakse lõikes 1 viidatud hankemenetlus, mida kohaldatakse direktiivi 2004/18/EÜ IIB lisa kohaste teenuslepingute ja salajaseks kuulutatud lepingute korral, mille täitmisega peavad kaasnema julgeolekualased erimeetmed, või kui see on vajalik ühenduste või Euroopa Liidu oluliste huvide kaitseks.

Artikkel 92

Pakkumiskutsega seotud dokumentides esitatakse hanke sisu täielik, selge ja täpne kirjeldus ning täpsustatakse lepingu suhtes kohaldatavad menetlusest väljajätmise, valiku- ja lepingu sõlmimise kriteeriumid.

▼B*Artikkel 93*

1. ►**M1** Taotlejad või pakkujad ei saa hankemenetluses osaleda, kui: ◀

- a) nad on pankrotis või likvideerimisel, neile on kohus määranud halduri, nad on sõlminud kokkuleppe võlausaldajatega, nad on peatanud oma äritegevuse, nende suhtes kohaldatakse nimetatud küsimustega seotud menetlust või nad on samalaadses olukorras, mis tuleneb siseriiklike õigusnormidega ettenähtud samasugusest menetlusest;
- b) nad on *res judicata* jõudu omava kohtuotsusega süüdi mõistetud ametialaste käitumisreeglitega seotud süüteo;
- c) nad on raskelt eksinud ametialaste käitumisreeglite vastu ja tellija suudab seda mis tahes viisil tõendada;
- d) nad ei ole täitnud kohustusi, mis on seotud sotsiaalkindlustusmaksete või maksude tasumisega ja mis tulenevad nende asukohariigi või tellija riigi või lepingu täitmise kohaks oleva riigi õigusnormidest;
- e) nad on *res judicata* jõudu omava kohtuotsusega süüdi mõistetud pettuses, korrupsioonis, kuritegelikus ühenduses osalemises või mõnes muus ebaseaduslikus tegevuses, mis kahjustab ühenduste finantshuve;

▼M1

f) nende suhtes kehtib artikli 96 lõikes 1 viidatud halduskaristus.

Esimese lõigu punkte a–d ei kohaldata varude ostu puhul erakordselt soodsatel tingimustel kas tarnijalt, kes on oma äritegevust lõpetamas, või pankrotihalduritelt või likvideerijatelt võlausaldajaga sõlmitud kokkuleppe või siseriiklike õigusaktidega ettenähtud muu samalaadse menetluse alusel.

2. Taotlejad või pakkujad peavad tõendama, et nende puhul ei kehti ükski lõikes 1 loetletud olukord. Tellija võib aga mitte nõuda nimetatud tõendamist väga madala maksumusega lepingute puhul vastavalt rakenduseeskirjades täpsustatule.

Lõike 1 nõuetekohaseks kohaldamiseks peab taotleja või pakkuja tellija nõudmisel alati:

- a) juhul kui taotleja või pakkuja on juriidiline isik, esitama teabe selle kohta, kes on juriidilise isiku omanikud või juhtkonna liikmed, kes juriidilist isikut kontrollib ja kes on tema esindusõiguslikud isikud;
- b) kui nähakse ette allhange, tõendama, et alltöövõtja puhul ei kehti ükski lõikes 1 osutatud olukord.

▼ M1

3. Rakenduseeskirjades määratletakse maksimumperiood, mille kestel lõikes 1 viidatud olukorrad annavad alust taotlejate ja pakkujate hankemenetlusest välja jätmiseks. Maksimaalne periood ei ületa kümmet aastat.

Artikkel 94

Lepingut ei sõlmita taotleja või pakkujaga, kes kõnealuse lepingu hankemenetluse käigus:

- a) on olukorras, kus tal on huvide konflikt;
- b) on hankemenetluses osalemiseks vajalike, ostja nõutavate andmetena esitanud valeandmeid või on nõutavad andmed esitamata jätnud;
- c) on asjaomase hankemenetluse puhul ühes artikli 93 lõikes 1 osutatud olukordadest, mis tingib menetlusest väljajätmise.

Artikkel 95

1. Komisjon loob keskandmekogu ja haldab seda vastavalt isikuandmete kaitset käsitlevatele ühenduse eeskirjadele. Andmekogu sisaldab andmeid taotlejate ja pakkujate kohta, kes on mõnes artiklis 93, artiklis 94 ja artikli 96 lõike 1 punktis b ja artikli 96 lõike 2 punktis a nimetatud olukorras. Andmekogu on institutsioonide, täitevasutuste ja artiklis 185 osutatud asutuste jaoks ühine.

2. Liikmesriikide ja kolmandate riikide ametivõimud ning lõikes 1 nimetatud asutused, kes osalevad eelarve täitmisel vastavalt artiklitele 53 ja 54, edastavad pädevale eelarvevahendite käsutajale teabe taotlejate ja pakkujate kohta, kes on mõnes artikli 93 lõike 1 punktis e nimetatud olukorras, kui asjaomase ettevõtja tegevus on kahjustanud ühenduste finantshuvisid. Eelarvevahendite käsutaja saab kõnealuse teabe ja nõuab peaarvepidajalt selle sisestamist andmekogusse.

Käesoleva lõike esimeses taandes nimetatud ametivõimudel ja asutustel on juurdepääs andmekogus sisalduvale teabele ja nad võivad seda vajaduse korral oma vastutusel arvesse võtta eelarve täitmisega seotud lepingute sõlmimisel.

3. Rakenduseeskirjades sätestatakse läbipaistvad ja ühtsed tingimused, et tagada menetlusest väljajätmise kriteeriumide proportsionaalne kohaldamine. Komisjon määratleb andmekogu haldamiseks standardised menetlused ja tehnilised näitajad.

Artikkel 96

1. Tellija võib määrata haldus- või rahalisi karistusi:

- a) taotlejatele või pakkujatele artikli 94 punktis b osutatud juhul;
- b) töövõtjatele, kelle puhul on leitud, et nad on eelarvest rahastatavate lepingute kohaseid kohustusi tõsiselt rikkunud.

Igal juhul annab tellija siiski asjaomasele isikule võimaluse esitada oma seisukohad.

2. Lõikes 1 osutatud karistused peavad olema proportsionaalsed lepingu tähtsuse ja süüteo raskusega, ning võivad seisneda järgnevas:

- a) asjaomasel taotlejal, pakkujal või töövõtjal ei lubata kuni kümme aastat osaleda eelarvest rahastatavates hankemenetlustes ja toetuste andmise menetlustes; ja/või
- b) rahatrahvi maksmine taotleja, pakkuja või töövõtja poolt kuni kõnealuse lepingu väärtuses.

▼M1*Artikkel 97*

1. Lepingud sõlmitakse lepingute sõlmimise kriteeriumide alusel, mida kohaldatakse pakkumiste sisu suhtes pärast seda, kui pakkumiskutsega seotud dokumentides esitatud valikukriteeriumide alusel on kontrollitud nende ettevõtjate suutlikkust, keda artiklite 93, 94 ja artikli 96 lõike 2 punkti a kohaselt menetlusest välja ei jäetud.
2. Lepingud sõlmitakse enampakkumise või majanduslikult soodsaima pakkumise valimise abil.

▼B*Artikkel 98***▼M1**

1. Pakkumiste esitamise kord on selline, et tagatakse, et toimub tõeline konkurents ja et pakkumiste sisu jääb salajaseks seni, kuni need kõik samal ajal avatakse.
2. Kui seda loetakse asjakohaseks ja proportsionaalseks, võib tellija kohustada pakkujaid rakenduseeskirjade kohaselt eelnevalt esitama tagatise pakkumiste tagasivõtmise vältimiseks.

▼B

3. Taotlused ja pakkumised avab selleks määratud avamiskomisjon, välja arvatud artikli 91 lõikes 3 silmas peetud väikese maksumusega lepingute puhul. Kõik pakkumised ja taotlused, mis kõnealune komisjon tunnistab tingimustele mittevastavaks, lükatakse tagasi.

▼M1

4. Kõiki osalemistaotlusi või pakkumisi, mille avamiskomisjon on tunnistanud ettenähtud tingimustele vastavaks, hinnatakse pakkumiskutsega seotud dokumentides sätestatud kriteeriumide põhjal eesmärgiga teha tellijale ettepanek, kellega leping tuleks sõlmida, või enne elektroonilise oksjoni läbiviimist.

▼B*Artikkel 99*

Hankemenetluse vältel peab kogu tellija ja taotlejate või pakkujate vaheline sidepidamine vastama tingimustele, millega tagatakse läbipaistvus ja võrdne kohtlemine. Sidepidamine ei tohi põhjustada lepingu või esialgse pakkumise tingimuste muutmist.

Artikkel 100

1. Kooskõlas valiku- ja lepingu sõlmimise kriteeriumidega, mis on eelnevalt sätestatud pakkumiskutsega seotud dokumentides, ja hankelepingute sõlmimise korraga otsustab eelarvevahendite käsutaja, kellega leping sõlmitakse.
2. Tellija teeb kõikidele taotlejatele ja pakkujatele, kelle taotlused või pakkumised on tagasi lükatud, teatavaks tehtud otsuse ja kõikidele pakkujatele, kelle pakkumised on vastuvõetavad ja kes esitavad kirjaliku taotluse, eduka pakkumise tunnused ja suhtelised eelised ja selle pakkuja nime, kellega leping sõlmitakse.

Teatavaid andmeid ei ole siiski vaja avalikustada, kui see takistaks õigusnormide kohaldamist, oleks vastuolus üldiste huvidega või kahjustaks riigi osalusega või eraettevõtjate õigustatud ärihuve või võiks moonutada nendevahelist ausat konkurentsi.

▼B*Artikkel 101*

Tellija võib enne lepingu allkirjastamist kas hankest loobuda või tühistada pakkumismenetluse, kusjuures taotlejatel või pakkujatel ei ole õigust nõuda mingisugust hüvitist.

Otsus peab olema põhjendatud ja see tuleb taotlejatele või pakkujatele teatavaks teha.

4. jagu

Tagatised ja järelevalve**▼M1***Artikkel 102*

1. Tellija nõuab töövõtjalt eelneva tagatise esitamist rakenduseeskirjas täpsustatud juhtudel.

2. Kui seda loetakse asjakohaseks ja proportsionaalseks, võib tellija nõuda töövõtjalt sellise tagatise esitamist, et:

- a) tagada lepingu täielik täitmine;
- b) piirata eelmaksetega seotud finantsriske.

Artikkel 103

Kui selgub, et pakkumismenetluses on esinenud olulisi vigu, rikkumisi või pettusi, peatavad institutsioonid menetluse ja võivad võtta mis tahes vajalikke meetmeid, sealhulgas menetluse tühistada.

Kui pärast lepingu sõlmimist selgub, et pakkumismenetluses on esinenud olulised vead, rikkumised või pettused, siis olenevalt etapist, kuhu menetlus jõudnud on, võivad institutsioonid kas hoiduda lepingu sõlmimisest või peatada lepingu täitmine või vajadusel lõpetada lepingu.

Kui sellistes vigades, rikkumistes või pettuses on süüdi töövõtja, võivad institutsioonid olenevalt vigade, rikkumiste või pettuse raskusest lisaks sellele keelduda maksmisest, nõuda tagasi juba makstud summad või lõpetada kõik selle töövõtjaga sõlmitud lepingud.

▼B

2. PEATÜKK

*Ühenduse institutsioonide oma huvides sõlmitavate lepingute suhtes kohaldatavad sätted**Artikkel 104*

Ühenduse institutsioone käsitletakse tellijana lepingute puhul, mille nad sõlmivad oma huvides. ►**M1** Nad delegeerivad vastavalt artiklile 59 tellija ametiülesannete täitmiseks vajalikud volitused. ◀

▼M1*Artikkel 105*

1. Kui käesoleva määruse teise osa IV jaotisest ei tulene teisiti, sätestatakse direktiivis 2004/18/EÜ künnised, mille abil määratakse kindlaks:

- a) artiklis 90 osutatud avaldamiskord;
- b) artikli 91 lõikes 1 osutatud menetluste valik;
- c) vastavad tähtajad.

▼ M1

2. Kui rakenduseeskirjades täpsustatud eranditest ja tingimustest ei tulene teisiti, siis ei allkirjasta tellija lepingute puhul, mille suhtes kohaldatakse direktiivi 2004/18/EÜ, lepingut või raamlepingut eduka pakkujaga enne ooteaja möödumist.

▼ B*Artikkel 106*

Pakkumismenetluses võivad võrdsetel tingimustel osaleda kõik füüsilised ja juriidilised isikud, kes kuuluvad asutamislepingute kohaldamisalasse, ja kõik sellise kolmanda riigi füüsilised ja juriidilised isikud, kellega Euroopa ühendused on riigihangete vallas sõlminud erikokkuleppe selles kokkuleppes sätestatud tingimustel.

Artikkel 107

Kui kohaldatakse Maailma Kaubandusorganisatsiooni raames sõlmitud mitmepoolset riigihankelepingut, võivad hangetes osaleda ka kõnealuse lepingu ratifitseerinud riikide kodanikud selles lepingus sätestatud tingimustel.

VI JAOTIS

TOETUSED▼ M1*1. PEATÜKK**Toetuste ulatus ja vorm*▼ B*Artikkel 108*

1. Toetused on eelarvest annetustena antavad rahalised otsetoetused, mille abil rahastatakse:

- a) kas meetet, mis on kavandatud selleks, et aidata saavutada Euroopa Liidu poliitika osaks olev eesmärk;
- b) või mõne sellise asutuse toimimist, kes tegutseb Euroopa Liidu üldistes huvides või kellel on liidu poliitika osaks olev eesmärk.

▼ M1

Toetuste kohta sõlmitakse kas kirjalik leping või võetakse vastu komisjoni otsus, millest edukat taotlejat teavitatakse.

2. Toetusteks käesoleva jaotise tähenduses ei ole:

- a) kulutused institutsioonide liikmetele ja personalile ning osamaksud Euroopa koolidele;
- b) laenu, ühenduse riskiga seotud instrumendid või ühenduse osamaksud sellistesse instrumentidesse, artiklis 88 osutatud riigihankelepingud ning makromajandusliku finantsabina ja eelarvetoetusena makstud toetused;
- c) erainvestori põhimõtte kohased omakapitaliinvesteeringud, kvaasio-makapitali kaudu rahastamine ja kapitaliosalused rahvusvahelistes finantsinstitutsioonides, näiteks Euroopa Rekonstruktsiooni- ja Arengupangas (EBRD) või spetsialiseeritud ühenduse asutustes, näiteks Euroopa Investeeringufondis (EIF);
- d) osamaksud, mille ühendused on tasunud liikmemaksudena organisatsioonidele, mille liikmed nad on;

▼M1

- e) kulutused, mis on tehtud eelarve täitmisel koostöös liikmesriikidega, detsentraliseeritult või ühiselt rahvusvaheliste organisatsioonidega artiklite 53–53d tähenduses;
 - f) maksed, mis on tehtud asutustele, millele artikli 54 lõike 2 kohaselt on delegeeritud täitmisülesanded, ja osamaksed, mis on tehtud seadusandja loodud asutustele nende asutamise aluseks oleva põhiõiguse sakti kohaselt;
 - g) kulud, mis seonduvad kalandusturgudega, millele on osutatud nõukogu 21. juuni 2005. aasta määruse (EÜ) nr 1290/2005 (ühise põllumajanduspoliitika rahastamise kohta)⁽¹⁾ artikli 3 lõike 2 punktis f;
 - h) institutsioonide poolt kutsutud või volitatud isikute kantud reisikulude tagasimaksed ja päevarahad ning kui see on asjakohane, siis neile makstavad mis tahes muud hüvitised.
3. Järgmised summad võrdsustatakse toetustega ja kui see on asjakohane, kohaldatakse nende suhtes käesoleva jaotise sätteid:
- a) tulu teatavate laenude intressitoetustelt;
 - b) omakapitaliinvesteeringud või kapitaliosalused, välja arvatud lõike 2 punktis c osutatud.
4. Iga institutsioon võib sõlmida lepinguid teabevahetustegevuseks, kui nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel ei ole riigihankemenetluse kasutamine asjakohane.

Artikkel 108a

1. Toetused võivad olla järgmises vormis:
- a) teatava protsendi tegelikult kantud abikõlblike kulude hüvitamine;
 - b) ühekordsed maksed;
 - c) kindlasummalised maksed;
 - d) punktides a, b ja c nimetatud vormide kombinatsioon.
2. Toetused ei tohi ületada üldist absoluutväärtusena väljendatud ülemmäära.

*2. PEATÜKK****Põhimõtted****Artikkel 109*

1. Toetuste suhtes kohaldatakse läbipaistvuse ja võrdse kohtlemise põhimõtteid.
- Toetused ei või kumuleeruda, neid ei tohi anda tagasiulatuvalt ja nendega peab kaasnema kaasrahastamine.
- Mingil juhul ei tohi ületada rakenduseeskirjades täpsustatud rahastamiskõlblike kulutuste kogumaksumust.
2. Toetuse eesmärgiks ega tagajärjeks ei tohi olla abisaajale kasumi tootmine.
3. Lõiget 2 ei kohaldata:
- a) füüsilistele isikutele makstavate õppe-, teadusuuringute ja koolitustipendiumide suhtes;
 - b) konkursiauhindade suhtes;

⁽¹⁾ ELT L 209, 11.8.2005, lk 1. Määrust on viimati muudetud määrusega (EÜ) nr 320/2006 (ELT L 58, 28.2.2006, lk 42).

▼M1

- c) meetmete suhtes, mille eesmärgiks on tugevdada abisaaja finants-suutlikkust või toota tulu välismeetmete raames.

▼B*Artikkel 110***▼M1**

1. Toetused põhinevad aastaprogrammil, mis avaldatakse aasta alguses.

Seda aastaprogrammi rakendatakse pakkumiskutsete avaldamise teel, välja arvatud nõuetekohaselt põhjendatud kiireloomulistel juhtudel või juhul, kui abisaaja või asjaomase meetme tunnuste tõttu ei ole vastava meetme puhul muud valikut või kui abisaaja on toetuse saajana määratletud põhiõigusaktis.

Esimest lõiku ei kohaldata hädaabi ja humanitaarabi suhtes.

▼B

2. Kõik eelarveaasta käigus antud toetused tehakse teatavaks kord aastas, võttes nõuetekohaselt arvesse konfidentsiaalsus- ja turvalisusnõudeid.

▼M1*Artikkel 111*

Iga meetme kohta võib ühele ja samale abisaajale anda eelarvest ainult ühe toetuse, välja arvatud juhul, kui asjaomaste põhiõigusaktidega on lubatud teisiti.

Abisaajale võib anda eelarvest ainult ühe tegevustoetuse eelarveaasta kohta.

Taotleja teavitab eelarvevahendite kasutajaid viivitamatult kõigist sama meetme või sama tööprogrammiga seotud mitme taotluse või mitme toetuse juhtudest.

Mingil juhul ei rahastata samasid kulusid ühenduse eelarvest kaks korda.

Artikkel 112

1. Toetust võib anda juba alanud meetmeks üksnes juhul, kui taotleja suudab tõendada vajadust alustada meedet enne toetuse andmist.

Sellistel juhtudel ei tohi rahastamiskõlblikud kulud olla tehtud enne toetustaotluse esitamispäeva, välja arvatud nõuetekohaselt põhjendatud erandjuhtudel, mis on sätestatud põhiõigusaktis, ja kulude puhul, mida on vaja häda- või humanitaarabi nõuetekohaseks andmiseks vastavalt rakenduseeskirjadele.

Ühtegi toetust ei või anda juba lõpule viidud meetmetele tagasiulatuvalt.

2. Tegevustoetus antakse kuue kuu jooksul abisaaja eelarveaasta algusest arvates. Rahastamiskõlblikud kulud ei tohi olla tehtud enne toetustaotluse esitamist ega abisaaja eelarveaasta algust.

▼B*Artikkel 113*

1. Toetuse abil ei või rahastada meetme kulusid täies ulatuses, kui teise osa IV jaotisest ei tulene teisiti.

Toetuse abil ei või rahastada toetust saava asutuse tegevuskulusid täies ulatuses.

▼ M1

2. Kui põhiõigusaktis ei ole sätestatud teisiti, vähendatakse Euroopa Liidu üldistes huvides tegutsevate asutuste puhul tegevustoetuste korduval andmisel nende suurust järk-järgult. Käesolevat sätet ei kohaldata toetuste suhtes, mida antakse mõnes artikli 108a lõike 1 punktides b ja c nimetatud vormis.

▼ B

3. PEATÜKK

Toetuste andmise menetlus▼ M1*Artikkel 114*

1. Toetustaotlused esitatakse kirjalikult.
2. Toetustaotlus võetakse vastu, kui selle on esitanud:
 - a) juriidiline isik; toetustaotlus võidakse vastu võtta, kui selle on esitanud üksused, millel kohaldatava siseriikliku õiguse kohaselt puudub juriidilise isiku staatus, tingimusel et nende esindajad omavad õigust võtta üksuste nimel juriidilisi kohustusi, ja võtavad rahalise vastutuse;
 - b) füüsiline isik, kui meetme laad või iseloom või taotleja eesmärk seda nõuab.
3. Toetusi ei või anda taotlejatele, kes on toetuste andmise menetluse ajal mõnes artikli 93 lõikes 1, artiklis 94 ja artikli 96 lõike 2 punktis a osutatud olukorras.

Taotlejad peavad tõendama, et ükski esimeses lõigus mainitud olukord nende puhul ei kehti. Eelarvevahendite käsutaja võib siiski mitte nõuda nimetatud tõendamist väga madala maksumusega toetuste puhul vastavalt rakenduseeskirjades täpsustatule.

4. Eelarvevahendite käsutaja võib vastavalt artiklile 96 määrata taotlejatele tõhusaid, proportsionaalseid ja hoiatavaid haldus- ja rahalisi karistusi.

Selliseid karistusi võib määrata ka abisaajatele, kes on taotluse esitamise hetkel või toetuse rakendamise ajal eelarvevahendite käsutaja nõutavate andmete esitamisel esitanud valeandmeid või on andmed esitamata jätnud.

▼ B*Artikkel 115*

1. Valikukriteeriumid võimaldavad hinnata taotleja suutlikkust viia lõpule väljapakutud meede või tööprogramm.
2. Ettepanekute esitamise kutses eelnevalt teatavaks tehtud toetuste andmise kriteeriumid võimaldavad hinnata esitatud ettepanekute sisu seatud eesmärkide ja prioriteetide põhjal.

Artikkel 116▼ M1

1. Ettepanekuid hinnatakse eelnevalt teatavaks tehtud valikukriteeriumide ja toetuste andmise kriteeriumide põhjal, et kindlaks teha, millised ettepanekud on rahastamiskõlblikud.

▼ B

2. Seejärel koostab vastutav eelarvevahendite käsutaja lõikes 1 sätestatud hindamise tulemuste põhjal abisaajate ja heakskiidetud summade loendi.

▼B

3. Vastutav eelarvevahendite käsutaja teatab taotlejale tema taotluse kohta tehtud otsusest kirjalikult. Kui taotletavat toetust ei anta, põhjendab institutsioon taotluse tagasilükkamist, tuginedes seejuures eeskätt juba teatavaks tehtud valikukriteeriumidele ja toetuste andmise kriteeriumidele.

*4. PEATÜKK**Maksmine ja järelevalve**Artikkel 117*

Maksete ajakavade koostamisel lähtutakse asjakohastest finantsriskidest, meetme kestusest ja edenemisest või abisaaja kantud kuludest.

▼M1*Artikkel 118*

1. Kui seda loetakse asjakohaseks ja proportsionaalseks, võib vastutav eelarvevahendite käsutaja nõuda abisaajalt eelneva tagatise esitamist, et piirata eelmaksetega seotud finantsriske.

2. Eelarvevahendite käsutaja nõuab abisaajalt kõnealuse eelneva tagatise esitamist rakenduseeskirjas täpsustatud juhtudel.

▼B*Artikkel 119*

1. Toetuse summa loetakse lõplikuks alles siis, kui institutsioon on lõpliku tegevus- ja raamatupidamisaruande heaks kiitnud, ilma et see takistaks institutsiooni tegemast hilisemaid kontrollimisi.

▼M1

2. Kui abisaaja ei täida oma kohustusi, peatatakse toetuse maksmine või toetust vähendatakse või toetuse andmine lõpetatakse rakenduseeskirjades sätestatud juhtudel, olles abisaajale eelnevalt andnud võimaluse esitada oma seisukohad.

▼B*5. PEATÜKK**Rakendamine***▼M1***Artikkel 120*

1. Kui meetme rakendamine eeldab abisaajalt hankelepingute sõlmimist, sätestatakse sellekohased menetlused vastavalt rakenduseeskirjadele.

2. Kui meetme rakendamine eeldab rahalise toetuse andmist kolmandatele isikutele, võib ühenduselt toetust saav abisaaja anda sellist rahalist toetust, kui järgmised tingimused on täidetud:

- a) rahaline toetus ei ole meetme esmane eesmärk;
- b) toetuse andmise tingimused on rangelt määratletud toetuse andmise otsuses või abisaaja ja komisjoni vahel sõlmitud toetuslepingus, ilma võimaluseta kasutada kaalutusõigust;
- c) asjaomased summad on väikesed.

Punkti c kohaldamisel määratletakse rakenduseeskirjades maksimaalne rahalise toetuse summa, mida abisaaja saab kolmandale isikule maksta.

▼ M1

3. Igas toetuslepingus või toetuse andmise otsuses peab olema selgesõnaliselt sätestatud komisjoni ja kontrollikoja õigus kontrollida dokumente ja teha kohapealseid kontrolle kõigi töövõtjate ja alltöövõtjate puhul, keda ühendus on rahastanud.

▼ B

VII JAOTIS

RAAMATUPIDAMISARUANDLUS JA
RAAMATUPIDAMISARVESTUS

1. PEATÜKK

*Raamatupidamisaruandlus**Artikkel 121*

Ühenduse raamatupidamisaruandlus hõlmab:

▼ M1

a) artikli 126 kohaseid institutsioonide raamatupidamisaruandeid, artiklis 185 osutatud asutuste raamatupidamisaruandeid ja muude asutuste raamatupidamisaruandeid, kui need kuuluvad ühenduse raamatupidamiseeskirjade kohaselt konsolideerimisele;

▼ B

b) konsolideeritud raamatupidamisaruandeid, milles esitatakse punktis a osutatud institutsioonide ja asutuste raamatupidamisaruannetes sisalduv finantsteave koondatud kujul;

c) institutsioonide ja artiklis 185 osutatud asutuste eelarve täitmise aruandeid;

▼ M1

d) eelarve täitmise koondaruandeid, milles esitatakse punktis c osutatud aruannetes sisalduv teave.

Artikkel 122

1. Institutsioonide ja asutuste artiklis 121 osutatud raamatupidamisaruannetele lisatakse aruanne, mis käsitleb eelarveaasta eelarvehaldust ja finantsjuhtimist.

2. Lõikes 1 osutatud aruandes esitatakse muu hulgas andmed assigneeringute kasutamise määra kohta koos kokkuvõtva teabega assigneeringute ümberpaigutuste kohta erinevate eelarvepunktide vahel.

▼ B*Artikkel 123*

Raamatupidamisaruanne peab olema eeskirjadega kooskõlas, õige ja terviklik ning andma tõese ja erapooletu ülevaate:

a) raamatupidamisaruannete puhul varadest ja kohustustest, kuludest ja tuludest, varade ja kohustuste all esitamata nõuetest ja kohustustest, samuti rahavoogudest;

b) eelarve täitmise aruannete puhul tulu- ja kulutoimingutest.

Artikkel 124

Raamatupidamisaruanded koostatakse üldtunnustatud raamatupidamis-
põhimõtete kohaselt, milleks on:

a) tegevuse jätkuvus;

▼B

- b) konservatiivsus;
- c) raamatupidamismeetodite järjepidevus;
- d) teabe võrreldavus;
- e) olulisus;
- f) brutopõhimõte;
- g) reaalsuse põhimõte;
- h) tekkepõhine raamatupidamisarvestus.

Artikkel 125

1. Tekkepõhise raamatupidamisarvestuse põhimõtte kohaselt esitatakse raamatupidamisaruannetes eelarveaasta kulud ja tulud maksmise või laekumise kuupäevast olenemata.
2. Varade ja kohustuste väärtus määratakse kindlaks artiklis 133 sätestatud raamatupidamiskorra kohaselt.

Artikkel 126

1. Raamatupidamisaruanne koostatakse miljonites eurodes ja selles on:
 - a) bilanss ja majandustulemuse aruanne, milles kajastatakse varasid ja kohustusi ning majandustulemust eelnenud eelarveaasta 31. detsembri seisuga; need esitatakse teatavat liiki äriühingute raamatupidamise aastaaruandeid käsitlevates Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivides sätestatud struktuuri järgi, võttes seejuures arvesse ühenduste tegevuse eripära;
 - b) rahavoogude tabel, milles on näidatud eelarveaasta jooksul sisse nõutud ja väljamakstud summad ning sularahaseis aasta lõpus;
 - c) aruanne kapitali muutuste kohta, milles esitatakse üksikasjalikult kapitalikontode punktide kaupa eelarveaasta jooksul toimunud suurenemised ja vähenemised.
2. Raamatupidamisaruande lisa täiendab ja selgitab lõikes 1 kirjeldatud aruandes esitatud teavet ja annab kogu täiendava teabe, mida rahvusvaheliselt tunnustatud raamatupidamistava eeldab, kui selline teave on ühenduste tegevuse puhul asjakohane.

Artikkel 127

Eelarve täitmise aruanne koostatakse miljonites eurodes. Sellesse kuulub:

- a) eelarve täitumise ülevaade, milles esitatakse kõik eelarveaasta tulu- ja kulutoimingud; selle ülevaate struktuur on samasugune kui eelarve oma;
- b) eelarve täitumise ülevaate lisa, mis täiendab ja selgitab ülevaates esitatud teavet.

▼M1*Artikkel 128*

Muude institutsioonide ja artiklis 121 osutatud asutuste peaarvepidajad saavad komisjoni peaarvepidajale ja kontrollikojale hiljemalt järgneva eelarve aasta 1. märtsil oma esialgse raamatupidamisaruande koos aruandega, mis käsitleb eelarvehaldust ja finantsjuhtimist asjakohasel aastal.

▼M1

Komisjoni peaarvepidaja konsolideerib need esialgsed raamatupidamisaruanded komisjoni esialgse raamatupidamisaruandega ja saadab kontrollikojale hiljemalt järgneva aasta 31. märtsil komisjoni esialgse raamatupidamisaruande, millele on lisatud komisjoni aruanne eelarvehalduse ja finantsjuhtimise kohta eelarveaastal, koos esialgse konsolideeritud raamatupidamisaruandega.

Samuti saadab iga institutsiooni ja artiklis 121 osutatud asutuse peaarvepidaja Euroopa Parlamendile ja nõukogule hiljemalt teises lõigus märgitud kuupäeval eelarvehalduse ja finantsjuhtimise aruande.

▼B*Artikkel 129*

1. Kontrollikoda esitab hiljemalt 15. juunil oma tähelepanekud iga institutsiooni ja ►**M1** iga asutuse artiklis 121 osutatud ◀ esialgse raamatupidamisaruande kohta.

▼M1

2. Muud institutsioonid peale komisjoni ja iga artiklis 121 osutatud asutus koostab oma lõpliku raamatupidamisaruande artikli 61 kohaselt ja saadab selle lõpliku konsolideeritud raamatupidamisaruande koostamiseks komisjoni peaarvepidajale ja kontrollikojale hiljemalt järgneva eelarveaasta 1. juulil.

2a. Komisjoni peaarvepidaja koostab lõpliku konsolideeritud raamatupidamisaruande teiste institutsioonide poolt lõike 2 kohaselt esitatud teabe alusel. Lõplikule konsolideeritud raamatupidamisaruandele lisatakse komisjoni peaarvepidaja koostatud deklaratsioon, millega ta tõendab, et see on koostatud kooskõlas VII jaotisega ja finantsaruannete lisas toodud raamatupidamis põhimõtete, eeskirjade ja meetoditega.

3. Pärast lõpliku konsolideeritud raamatupidamisaruande ja komisjoni enda lõpliku raamatupidamisaruande heakskiitmist saadab komisjon need Euroopa Parlamendile, nõukogule ja kontrollikojale enne järgneva eelarveaasta 31. juulit.

▼B

4. Lõplik konsolideeritud raamatupidamisaruanne avaldatakse *Euroopa Ühenduste Teatajas* hiljemalt järgneva eelarveaasta ►**M1** 15. novembril ◀ koos kinnitava avaldusega, mille kontrollikoda on teinud kooskõlas EÜ asutamislepingu artikliga 248 ja Euratomi asutamislepingu artikliga 160c.

*2. PEATÜKK**Teave eelarve täitmise kohta**Artikkel 130*

Lisaks artiklites 126 ja 127 sätestatud aruannetele esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule kaks korda aastas aruande eelarveliste tagatiste ja nendega seotud riskide kohta.

See teave edastatakse samal ajal ka kontrollikojale.

Artikkel 131

1. Lisaks artiklites 126 ja 127 sätestatud aruannetele saadab ►**M1** komisjoni peaarvepidaja ◀ üks kord kuus Euroopa Parlamendile ja nõukogule eelarve täitmist käsitlevad, vähemalt peatüki tasandil koondatud arvnäitajad nii tulude kui ka kulude kohta vastavalt kõikidele assigneeringutele.

▼B

Nendes arvnäitajates esitatakse ka üksikasjalik ülevaade ülekantud assigneeringute kasutamisest.

Arvnäitajad saadetakse kümne tööpäeva jooksul pärast iga kuu lõppu.

2. Kolm korda aastas, 31. maile, 31. augustile ja 31. detsembrile järgneva 30 tööpäeva jooksul saadab ►**M1** komisjoni peaarvepidaja ◀ Euroopa Parlamendile ja nõukogule eelarve täitmise aruande, mis hõlmab nii tulusid kui ka kulusid liigendatuna peatükkide, artiklite ja punktide kaupa.

Selles aruandes esitatakse ka üksikasjalik ülevaade varasematest eelarveaastatest ülekantud assigneeringute kasutamise kohta.

3. Arvnäitajad ja eelarve täitmise aruanne saadetakse samal ajal ka kontrollikojale.

3. PEATÜKK

Raamatupidamisarvestus

1. ja g u

Üldsä t t e d

Artikkel 132

1. Institutsiooni raamatupidamisarvestus on süsteem, mille eesmärk on korrastada eelarve- ja finantsteavet nii, et arvnäitajaid saab sisestada, liigitada ja salvestada.
2. Raamatupidamisarvestus koosneb üldisest raamatupidamisarvestusest ja eelarve raamatupidamisarvestusest. Raamatupidamisarvestus toimub eurodes ja kalendriaasta põhjal.
3. Üldise raamatupidamisarvestuse ja eelarve raamatupidamisarvestuse andmed kinnitatakse eelarveaasta lõpus, et oleks võimalik koostada 1. peatükis osutatud raamatupidamisaruandeid.
4. Olenemata lõigetest 2 ja 3 võib volitatud eelarvevahendite käsutaja pidada analüütilist arvestust.

Artikkel 133

1. Komisjoni peaarvepidaja võtab pärast teiste institutsioonide ja ►**M1** artiklis 121 ◀ osutatud asutuste peaarvepidajatega konsulteerimist vastu raamatupidamiskorra ja ühtlustatud kontoplaani, mida kohaldatakse kõikides institutsioonides, teises osa V jaotises osutatud Euroopa talitustes ja kõikides ►**M1** artiklis 121 ◀ osutatud asutustes.
2. Lõikes 1 osutatud korra vastuvõtmisel juhindub komisjoni peaarvepidaja rahvusvaheliselt tunnustatud avaliku sektori raamatupidamissandarditest, kuid võib nendest kõrvale kalduda, kui seda õigustab ühenduste tegevuse eripära.

2. ja g u

Üldine raamatupidamisarvestus

Artikkel 134

Üldisse raamatupidamisarvestusse märgitakse ajalisel järjestuses kahekordse kirjendamise meetodi abil kõik sündmused ja toimingud, mis mõjutavad institutsioonide ja ►**M1** artiklis 121 ◀ osutatud asutuste majanduslikku ja rahalist seisundit ning nende varasid ja kohustusi.

▼B*Artikkel 135*

1. Liikumised kontodel ja saldod kirjendatakse arvestusraamatutesse.
2. Kõik raamatupidamiskirjed, sealhulgas kontoparandused põhinevad vastavatel tõendavatel dokumentidel.
3. Raamatupidamisarvestuse süsteemi peab jääma jälg kõikidest raamatupidamiskirjetest.

Artikkel 136

Eelarveaasta lõpu ja raamatupidamisaruande esitamise vahelisel ajal teeb peaarvepidaja kõik korrigeerimised, mida on vaja raamatupidamisest tõese, erapooletu ja korrakohase ülevaate andmiseks, kuid mis ei hõlma väljamakseid ega laekumisi seoses kõnealuse aastaga.

3 . j a g u

E e l a r v e r a a m a t u p i d a m i s a r v e s t u s*Artikkel 137*

1. Eelarve raamatupidamisarvestus annab üksikasjaliku ülevaate eelarve täitmisest.
2. Lõike 1 kohaldamiseks märgitakse eelarve raamatupidamisarvestusse kõik eelarvega seotud tulu- ja kulutoimingud, mis on sätestatud esimese osa IV jaotises.

4. PEATÜKK

Vara inventarinimestikud*Artikkel 138*

1. Iga institutsioon ja ►**M1** artiklis 121 ◀ osutatud asutus peab inventarinimestikke, milles on komisjoni peaarvepidaja koostatud näidise järgi näidatud kogu ühenduste materiaalse, immateriaalse ja finantsvara kogus ja väärtus.

Iga institutsioon ja ►**M1** artiklis 121 ◀ osutatud asutus teeb kindlaks, kas nimestikus esitatu vastab tegelikule olukorrale.

2. Vallasvara müük kuulutatakse välja asjakohasel viisil.

VIII JAOTIS

VÄLISAUDIT JA EELARVE TÄITMISE KINNITAMINE

1. PEATÜKK

Välisaudit*Artikkel 139*

1. Euroopa Parlament, nõukogu ja komisjon teavitavad kontrollikoda võimalikult kiiresti kõigist otsustest ja eeskirjadest, mis on vastu võetud artiklite 9, 13, 18, 22, 23, 26 ja 36 kohaselt.

▼M1

2. Iga institutsioon teavitab kontrollikoda ja eelarvepädevat institutsiooni kõigist finantsküsimusi reguleerivatest sise-eeskirjadest, mille nad on vastu võtnud.

▼B

3. Kontrollikojale teatatakse eelarvevahendite käsutajate, siseaudiitorite, peaarvupidajate ja avansikontode haldajate ametissenimetamisest ja artiklite 51, 61, 62, 63 ja 85 kohasest volitamisest.

Artikkel 140

1. Kõikide tulude ja kulude õiguspärasuse ja korra kohasuse kindlaksteegemisel võtab kontrollikoda arvesse asutamislepingu sätteid, eelarvet, käesolevat määrust, rakenduseeskirju ja kõiki muid asutamislepingute kohaselt vastuvõetud õigusakte.

2. Oma ülesannete täitmisel on kontrollikojal õigus tutvuda artiklis 142 sätestatud viisil kõikide dokumentide ja andmetega, mis on seotud talituste ja asutuste finantsjuhtimisega ja käsitlevad ühenduste rahastatavaid või kaasrahastatavaid meetmeid. Kontrollikojal on õigus küsitleda kõiki tulu- ja kulutoimingute eest vastutavaid ametnikke ja kasutada kõiki auditeerimismenetlusi, mis on kõnealuste talituste või asutuste puhul asjakohased. Liikmesriikides toimub audit koostöös siseriiklike auditeerimisasutustega või kui neil puuduvad vajalikud volitused, siis pädevate siseriiklike talitustega. Kontrollikoda ja liikmesriikide auditeerimisasutused teevad koostööd usalduslikult, säilitades samal ajal oma sõltumatuse.

Kontrollikoda võib talle asutamislepingutega või nende kohaselt vastuvõetud õigusaktidega antud ülesannete täitmiseks kogu vajaliku teabe saamiseks viibida omal soovil eelarve täitmise raames mõne ühenduse institutsiooni või viimase huvides tehtavate audititoimingute juures.

Kontrollikoja taotluse korral lubavad institutsioonid ühenduse hoiuseid hoidvatel rahaasutustel lasta kontrollikojal kindlaks teha, kas väljastpoolt saadud andmed on kooskõlas raamatupidamisarvestusega.

3. Oma ülesannete täitmiseks teatab kontrollikoda käesoleva määrusega hõlmatud institutsioonidele ja asutustele oma töötajate nimed, kellel on õigus neid auditeerida.

Artikkel 141

Kontrollikoda tagab, et kõiki hoiustatud või kassas olevaid väärtpabeleid ja kogu sellist sularaha kontrollitakse hoiustaja allkirjastatud maksedokumentide alusel või sularaha ja väärtpaberite ametlike õiendite alusel. Kontrollikoda võib selliseid kontrollimisi ise teha.

Artikkel 142

1. Komisjon, teised institutsioonid, ühenduste huvides tulusid ja kulusid haldavad asutused ja eelarvest tehtavate maksete lõppsaajad aitavad kontrollikoda igakülgselt ja annavad kontrollikojale kogu teabe, mida too peab oma ülesannete täitmiseks vajalikuks. Nad annavad kontrollikoja käsutusse kõik ühenduse eelarvest rahastatavate lepingute sõlmimist ja täitmist käsitlevad dokumendid, kõik sularaha või materiaalse vara arvestusdokumendid, kõik raamatupidamisdokumendid või tõendavad dokumendid ning nendega seotud haldusdokumendid, kõik tulude ja kuludega seotud dokumendid, kõik inventarinimestikud, kõik organisatsiooni skeemid, mida kontrollikoda peab vajalikuks eelarve täitmist ja majandustulemust käsitleva aruande auditeerimiseks dokumentide põhjal või kohapeal, ja samaks otstarbeks ka kõik magnetkandjal loodud või säilitatavad dokumendid ja andmed.

▼B

Asjaomaste valitsuste muud üksused ja siseauditiorganid aitavad kontrollikoda igal viisil, mida viimane peab oma ülesannete täitmiseks vajalikuks.

Esimene lõik kehtib ka füüsiliste ja juriidiliste isikute kohta, kes saavad makseid ühenduse eelarvest.

2. Ametnikud, kelle tegevust kontrollikoda kontrollib, on kohustatud:

- a) esitama kassas oleva sularaha, kogu ülejäänud sularaha, väärtpaberid ja materiaalse vara, kõik tõendavad dokumendid nende valdusesse antud rahaliste vahendite hooldamise kohta ning kõik arveraamatud, registrid ja muud seonduvad dokumendid;
- b) esitama kirjavahetuse ja kõik muud dokumendid, mida on vaja artikli 140 lõikes 1 osutatud auditi teostamiseks täies ulatuses.

Esimese lõigu punktis b osutatud teavet võib nõuda ainult kontrollikoda.

3. Kontrollikojal on õigus kontrollida ühenduste tulude ja kuludega seotud dokumente, mis on institutsioonide talituste, eelkõige kõnealuste tulude ja kuludega seotud otsuste tegemise eest vastutavate talituste, ühenduste huvides tulusid ja kulusid haldavate asutuste ja eelarvest makseid saavate füüsiliste ja juriidiliste isikute valduses.

4. Tulude ja kulude seaduslikkuse ja korrakohasuse ning finantsjuhtimise usaldusvärsuse kindlakstegemine hõlmab ka toetustena saadud ühenduse vahendite kasutamist institutsioonidevälistes asutustes.

5. Institutsioonidevälistele saajatele ühenduse vahendite maksmise eelduseks on saajate kirjalik nõusolek või selle puudumisel töövõtjate või alltöövõtjate kirjalik nõusolek kontrollikoja auditiga, mis käsitleb võimaldatud vahendite kasutamist.

6. Komisjon esitab kontrollikoja viimase soovil kõik andmed laenu tehingute kohta.

7. Ühtsete arvutisüsteemide kasutamine ei tohi piirata kontrollikoja võimalusi tutvuda tõendavate dokumentidega.

Artikkel 143

1. Kontrollikoja aastaaruande suhtes kohaldatakse käesoleva artikli lõikeid 2–6.

2. Kontrollikoda edastab komisjonile ja asjaomastele institutsioonidele hiljemalt ►**M1** 30. juunil ◀ kõik tähelepanekud, mis tema arvates tuleks avaldada aastaaruandes. Need tähelepanekud peavad jääma konfidentsiaalseks. Kõik institutsioonid saadavad kontrollikoja vastuse hiljemalt ►**M1** 15. oktoobril ◀. Institutsioonide vastused, välja arvatud komisjoni omad, saadetakse samal ajal ka komisjonile.

3. Aastaaruandes on hinnang finantsjuhtimise usaldusvärsuse kohta.

4. Aastaaruandes on osa iga institutsiooni kohta. Kontrollikoda võib oma äranägemise järgi lisada kokkuvõtva aruande või üldised tähelepanekud.

Kontrollikoda võtab kõik vajalikud meetmed tagamaks, et kõikide institutsioonide vastused tema tähelepanekutele avaldatakse vahetult pärast asjakohaseid tähelepanekuid.

▼M1

5. Kontrollikoda edastab eelarve täitmise kinnitamise eest vastutavatele asutustele ja teistele institutsioonidele hiljemalt 15. novembril oma aastaaruande koos institutsioonide vastustega ning tagab nende avaldamise Euroopa Liidu Teatajas.

▼B

6. Niipea kui kontrollikoda on edastanud aastaaruande, saadab komisjon asjaomastele liikmesriikidele viivitamata kõnealuses aruandes

▼B

sisalduva teabe, mis käsitleb selliste vahendite haldamist, mille eest viimased vastutavad kohaldatavate eeskirjade alusel.

Pärast selle teabe kättesaamist vastavad liikmesriigid komisjonile 60 päeva jooksul. Komisjon esitab enne ►**M1** 28. veebruari ◀ kokkuvõtte kontrollikoja, nõukogule ja Euroopa Parlamendile.

Artikkel 144

1. Kontrollikoda teatab asjaomasele institutsioonidele kõikidest tähelepanekutest, mis tema arvates tuleks avaldada eriaruandes. Need tähelepanekud peavad jääma konfidentsiaalseks.

Asjaomasel institutsioonil on kaks ja pool kuud aega teatada kontrollikoja kõigist märkustest, mida ta soovib teha kõnealuste tähelepanekute kohta.

Kontrollikoda võtab asjakohase eriaruande lõpliku sõnastuse vastu järgneva kuu jooksul.

Eriaruanded koos asjaomaste institutsioonide vastustega edastatakse viivitamata Euroopa Parlamendile ja nõukogule, kellest kumbki otsustab, vajaduse korral koostöös komisjoniga, milliseid meetmeid tuleks selles küsimuses võtta.

▼M1

Kui kontrollikoda otsustab mõne sellise eriaruande avaldada Euroopa Liidu Teatajas, avaldatakse see koos asjaomaste institutsioonide vastustega.

▼B

2. ►**M1** Kontrollikoda võib Euroopa Liidu Teatajas avaldada EÜ asutamislepingu artikli 248 lõikes 4 ja Euratomi asutamislepingu artikli 160c lõikes 4 osutatud arvamused, mis ei ole seotud ettepanekute või eelnõudega, mille suhtes kohaldatakse seadusandlikku konsulteerimiskorda. ◀ Kontrollikoda otsustab avaldamise üle pärast konsulteerimist institutsiooniga, kes taotles arvamuse andmist või keda see käsitleb. Avaldamisel lisatakse arvamustele asjaomaste institutsioonide võimalikud märkused.

*2. PEATÜKK**Eelarve täitmise kinnitamine**Artikkel 145*

1. Kvalifitseeritud hääleteenamusega otsustava nõukogu soovitusel põhjal annab Euroopa Parlament kinnituse komisjoni tegevusele aasta n eelarve täitmise kohta enne aasta n + 2 ►**M1** 15. maid ◀

2. Kui lõikes 1 ettenähtud kuupäevast ei ole võimalik kinni pidada, teatab Euroopa Parlament või nõukogu komisjonile otsuse tegemise edasilükkamise põhjustest.

3. Kui Euroopa Parlament lükkab eelarve täitmist kinnitava otsuse tegemise edasi, püüab komisjon võimalikult kiiresti võtta meetmeid selle otsuse tegemist takistavate asjaolude kõrvaldamiseks.

Artikkel 146

1. Otsus eelarve täitmise kinnitamise kohta hõlmab ühenduste kõigi tulude ja kulude kontosid ja nende saldot ning bilansis esitatud ühenduste varasid ja kohustusi.

2. Eelarve täitmise kinnitamiseks tutvub EÜ asutamislepingu artiklis 275 ja Euratomi asutamislepingu artiklis 179a osutatud raamatupida-

▼B

misaruannete ja bilansiga kõigepealt nõukogu ja seejärel Euroopa Parlament. Viimane tutvub ka kontrollikoja aastaaruande ja auditeeritud institutsioonide vastustega, asjakohase eelarveaasta kohta kontrollikoja koostatud võimalike eriaruannetega ja kontrollikoja avaldusega, mis kinnitab raamatupidamisandmete usaldatavust ning nende aluseks olevate tehingute seaduslikkust ja korrakohasust.

3. Euroopa Parlamendi taotluse korral esitab komisjon talle EÜ asutamislepingu artikli 276 kohaselt kogu teabe, mida on vaja asjakohast eelarveaastat käsitleva eelarve täitmise kinnitamise menetluse tõrgeteta rakendamiseks.

Artikkel 147

1. EÜ asutamislepingu artikli 276 ja Euratomi asutamislepingu artikli 180b kohaselt võtavad komisjon ja teised institutsioonid asjakohaseid meetmeid, et järgida Euroopa Parlamendi otsusele eelarve täitmise kinnitamise kohta lisatud tähelepanekuid ja nõukogu vastuvõetud kinnitamissoovitusele lisatud märkusi.

2. Euroopa Parlamendi või nõukogu taotluse korral annavad institutsioonid aru nende tähelepanekute ja märkuste põhjal võetud meetmetest ja eelkõige juhtnõõridest, mis nad on andnud oma talitustele, kes vastutavad eelarve täitmise eest. Liikmesriigid teevad komisjoniga koostööd, teatades viimasele meetmetest, mis nad on võtnud nende tähelepanekute järgimiseks, et komisjon saaks neid oma aruande koostamisel arvesse võtta. Institutsioonide aruanded edastatakse ka kontrollikojale.

TEINE OSA
ERISÄTTED

▼M1

I JAOTIS

EUROOPA PÖLLUMAJANDUSE TAGATISFOND**▼B***Artikkel 148***▼M1**

1. Käesoleva määruse esimest ja kolmandat osa kohaldatakse Euroopa Põllumajanduse Tagatisefondi (EAGF) käsitlevates eeskirjades osutatud asutuste ja organite tehtavate kulutuste ja nende tulude suhtes, kui käesolevast jaotisest ei tulene teisiti.

▼B

2. Meetmeid, mida haldab vahetult komisjon, rakendatakse esimese ja kolmanda osa sätete kohaselt.

*Artikkel 149***▼M1**

1. Iga eelarveaasta kohta sisaldab EAGF liigendamata assigneeringuid, välja arvatud kulutuste puhul, mis seonduvad määruse (EÜ) nr 1290/2005 artikli 3 lõikes 2 osutatud meetmetega, mis kaetakse liigendatud assigneeringutest.

▼B

2. Maksete assigneeringud, mis on üle kantud, kuid mida ei ole eelarveaasta lõpuks kasutatud, annulleeritakse.

▼M1

3. Kasutamata jäänud assigneeringud, mis on seotud määruse (EÜ) nr 1290/2005 artikli 3 lõikes 1 nimetatud meetmetega, võib üle kanda üksnes järgmisesse eelarveaastasse.

Selline ülekandmine peab jääma 2 % piiresse esimeses lõigus nimetatud esialgsetest assigneeringutest ning ei tohi ületada summat, mille võrra eelmisel eelarveaastal otsetoetusi vähendati vastavalt nõukogu 29. septembri 2003. aasta määruse (EÜ) nr 1782/2003 (millega kehtestatakse ühise põllumajanduspoliitika raames kohaldatavate otsetoetuska-vade ühiseeskirjad ja teatavad toetuskavad põllumajandustootjate jaoks)⁽¹⁾ artiklile 11.

Ülekantavad assigneeringud kantakse tagasi üksnes eelarveridadele, mis käsitlevad määruse (EÜ) nr 1290/2005 artikli 3 lõike 1 punktis c viidatud meetmeid.

Sellise ülekandmise tulemusel võib täiendavaid makseid teha ainult lõplikule abisaajale, kelle suhtes eelneval eelarveaastal kohaldati otsetoetuse vähendamist vastavalt määruse (EÜ) nr 1782/2003 artiklile 11.

Komisjon teeb ülekandmisotsuse hiljemalt selle aasta 15. veebruaril, millisesse assigneeringud üle kantakse, ja teatab sellest eelarvepädevatele institutsioonidele.

▼B*Artikkel 150*

1. Komisjon hüvitab liikmesriikide kantud kulud.

▼M1

2. Komisjoni otsused, millega kinnitatakse nende maksete suurus, kujutavad endast üldisi esialgseid kohustusi EAGFi kirjendatud assigneeringute kogusumma piires.

3. Alates 15. novembrist võib EAGF jooksvaid halduskulusid eelnevalt siduda kulukohustustega järgnevas eelarveaastaks ettenähtud assigneeringute arvelt. Sellised kulukohustused ei tohi siiski ületada kolme neljandikku kõigist jooksva eelarveaasta vastavatest assigneeringutest. Sellised kohustused võivad olla seotud üksnes kuludega, mis põhinevad olemasoleval põhiõigusaktil.

▼B*Artikkel 151*

1. ►**M1** EAGFi käsitlevates eeskirjades osutatud asutuste ja orga-nite tehtavate kulutuste suhtes võetakse kahe kuu jooksul pärast liikmesriikide saadetud aruannete kättesaamist kohustused peatükkide, arti-klite ja punktide kaupa. Sellise kohustuse võib võtta pärast nimetatud kahekuulise tähtaja möödumist alati, kui on vaja kohaldada asjaomaste eelarveridade assigneeringute ümberpaigutamise menetlust. Summad kirjendatakse maksetena selle sama kahekuulise tähtaja jooksul, välja arvatud juhul, kui liikmesriigid ei ole veel makset teinud või kui makse abikõlblikkus ei ole kindel. ◀

Eelarvelised kulukohustused arvatakse maha artiklis 150 osutatud üldi-sest esialgsest kohustusest.

2. Esialgsed üldised kulukohustused, mis on võetud eelarveaastaks ja mille põhjal ei ole võetud eelarve liigenduse kohaseid kulukohustusi järgneva eelarveaasta 1. veebruariks, annulleeritakse seoses algse eelar-veaastaga.

3. Lõikeid 1 ja 2 kohaldatakse juhul, kui raamatupidamisarvestuse kontrollimisest ja heakskiitmisest ei tulene teisiti.

⁽¹⁾ ELT L 270, 21.10.2003, lk 1. Määrust on viimati muudetud määrusega (EÜ) nr 1405/2006 (ELT L 265, 26.9.2006, lk 1).

▼ M1*Artikkel 152*

Eelarve raamatupidamisarvestuses kirjendatakse kulud eelarveaasta kontodele maksete põhjal, mille komisjon on teinud kulude hüvitamiseks liikmesriikidele hiljemalt asjakohase aasta 31. detsembril, tingimusel et peaarvepidaja on maksekorralduse kätte saanud hiljemalt järgneva eelarveaasta 31. jaanuaril.

▼ B*Artikkel 153*▼ M1

1. Kui komisjon võib artikli 23 lõike 1 kohaselt assigneeringuid ümber paigutada, teeb ta oma otsuse hiljemalt järgneva eelarveaasta 31. jaanuaril ja teavitab eelarvepädevaid institutsioone vastavalt artikli 23 lõikele 1.

▼ B

2. Muudel kui lõikes 1 kirjeldatud juhtudel esitab komisjon assigneeringute ümberpaigutamise ettepanekud eelarvepädevatele institutsioonidele hiljemalt järgneva eelarveaasta 10. jaanuaril.

Eelarvepädevad institutsioonid otsustavad selliste ümberpaigutuste tegemise artiklis 24 sätestatud korras, kuid kolme nädala jooksul.

▼ M1*Artikkel 154*

1. Käesoleva jaotise kohased sihtotstarbelised tulud kirjendatakse päritolu järgi artikli 18 lõike 2 kohaselt.

2. Määruse (EÜ) 1290/2005 artiklis 30 osutatud raamatupidamisarvestuse kontrollimist ja heakskiitmist käsitlevate otsuste tulemus kirjendatakse ühte artiklisse.

II JAOTIS

**STRUKTUURIFONDID, ÜHTEKUULUVUSFOND, EUROOPA
KALANDUSFOND JA EUROOPA MAAELU ARENGU
PÕLLUMAJANDUSFOND**

▼ B*Artikkel 155*▼ M1

1. Käesoleva määruse esimest ja kolmandat osa kohaldatakse Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi (EAFRD),⁽¹⁾ Euroopa Regionaalarengu Fondi (ERDF),⁽²⁾ Euroopa Sotsiaalfondi (ESF),⁽³⁾ Ühtekuuluvusfondi⁽⁴⁾ ja Euroopa Kalandusfondi (EFF)⁽⁵⁾ (edaspidi "fondid") käsitlevates määrustes osutatud asutuste ja organite tehtavate kulutuste ja nende tulude suhtes, kui käesolevast jaotisest ei tulene teisiti.

⁽¹⁾ Määrus (EÜ) nr 1290/2005.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1080/2006, mis käsitleb Euroopa Regionaalarengu Fondi (ELT L 210, 31.7.2006, lk 1).

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1081/2006, mis käsitleb Euroopa Sotsiaalfondi (ELT L 210, 31.7.2006, lk 12).

⁽⁴⁾ Nõukogu 11. juuli 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1084/2006, millega asutatakse Ühtekuuluvusfond (ELT L 210, 31.7.2006, lk 79).

⁽⁵⁾ Nõukogu 27. juuli 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1198/2006 Euroopa Kalandusfondi kohta (ELT L 223, 15.8.2006, lk 1).

▼B

2. Meetmeid, mida haldab vahetult komisjon, rakendatakse samuti käesoleva määruse esimese ja kolmanda osa sätete kohaselt.

▼M1

▼B*Artikkel 156*

1. Komisjon maksab fondide rahalise osaluse välja kooskõlas artiklis 155 sätestatud eeskirjadega.
2. Komisjoni vahemaksete tegemise tähtaeg sätestatakse artiklis 155 osutatud eeskirjades.
3. Liikmesriikide tagasimaksete käsitlemine ja tagasimaksete mõju fondide osaluse suurusele sätestatakse artiklis 155 osutatud eeskirjades.

Artikkel 157

Komisjon vabastab kulukohustuste assigneeringud automaatselt artiklis 155 sätestatud eeskirjade kohaselt.

▼M1

Vabastatud assigneeringud võib taaskasutatavaks teha juhul, kui ainuüksi komisjon on teinud ilmse vea.

▼B

Selleks uurib komisjon eelmisel eelarveaastel toimunud vabastamisi ja otsustab vajadust silmas pidades jooksva aasta 15. veebruariks, kas vastavaid assigneeringuid on vaja uuesti kasutatavaks teha.

▼M1*Artikkel 158*

Käesolevas jaotises osutatud tegevuskulude puhul, võib komisjon, välja arvatud EAFRD korral, teha ümberpaigutusi ühest jaotisest teise, tingimusel et asjakohased assigneeringud on ette nähtud samaks otstarbeks artiklis 155 osutatud fonde käsitlevate määruste tähenduses või need on kulutused tehniliseks abiks.

▼B*Artikkel 159*

Projektide haldamist ja valikut ning auditeerimist käsitlevad sätted sisalduvad artiklis 155 osutatud eeskirjades.

III JAOTIS

TEADUSUURINGUD

Artikkel 160

1. Esimest ja kolmandat osa kohaldatakse teadusuuringute ja tehnoloogia arenduse assigneeringute suhtes, kui käesolevast jaotisest ei tulene teisiti.

Need assigneeringud kirjendatakse mõnda tegevusvaldkonda käsitlevasse eelarvejakku otsese või kaudse teadusuuringutega seotud tegevuse alla või mõnda teadusuuringuid käsitlevasse peatükki mõnes muus jaos.

Neid kasutatakse rakenduseeskirjades loetletud meetmete rakendamiseks.

▼M1

1a. Euroopa Ühenduse asutamislepingule lisatud, ESTÜ asutamislepingu kehtivuse lõppemise finantstagajärgi ning söe ja terase teadusfondi käsitleva protokolliga asutatud söe ja terase teadusfondi tuluga seonduvaid assigneeringuid käsitletakse sihtotstarbelise tuluna artikli 18 tähenduses. Selle tuluga seoses tekkivad kulukohustuste assigneeringud tehakse taaskasutatavaks niipea, kui saadaolev summa on eelarvestatud, ja maksete assigneeringud niipea, kui tulu on laekunud.

▼B

2. Käesolevas jaotises osutatud tegevuskulude puhul võib komisjon teha ümberpaigutusi ühest jaost teise, tingimusel et assigneeringuid kasutatakse samaks otstarbeks.

3. Ekspertid, kellele makstakse palka teadusuuringute ja tehnoloogia arenduse assigneeringutest, võetakse tööle korras, mis nõukogu kehtestab iga teadusuuringute raamprogrammi vastuvõtmisel.

▼M1*Artikkel 160a*

1. Kulukohustuste assigneeringud, mis vastavad teadusuuringutega seotud projektide, millesse need on kirjendatud, täieliku või osalise rakendamata jätmise tulemusel vabastatud kulukohustuste maksumusele, võib erandlikel ja nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel teha taaskasutatavaks, kui see on hädavajalik algselt kavandatud programmi ellu viimiseks, välja arvatud juhul kui jooksva eelarveaasta eelarve sisaldab selleks otstarbeks vahendeid.

2. Lõikes 1 märgitud eesmärgil vaatab komisjon iga eelarveaasta alguses eelmisel eelarveaastal vabastatud assigneeringud läbi ja hindab vajadustele tuginedes, kas assigneeringute taaskasutatavaks muutmine on vajalik.

Nimetatud hindamise alusel võib komisjon esitada eelarvepädevatele institutsioonidele asjakohased ettepanekud iga eelarveaasta 15. veebruariks, märkides iga eelarvepunkti puhul ära nende assigneeringute taaskasutatavaks muutmise põhjused.

3. Eelarvepädevad institutsioonid teevad komisjoni ettepanekute osas otsuse kuue nädala jooksul. Kui nimetatud tähtajaks ei ole otsust tehtud, loetakse ettepanekud heakskiidetuks.

Kulukohustuste summa, mis eelarveaastal n taaskasutatavaks tehakse, ei tohi mingil juhul ületada 25 % eelarveaastal $n-1$ samal eelarveal vabastatud assigneeringute kogusummast.

4. Taaskasutatavaks tehtud kulukohustusi ei kanta järgmisesse perioodi üle.

Taaskasutatavaks tehtud kulukohustustega seonduvad juriidilised kohustused võetakse eelarveaasta n 31. detsembriks.

Eelarveaasta n lõpus vabastab vastutav eelarvevahendite käsutaja nende taaskasutatavaks tehtud kulukohustuste kasutamata saldo lõplikult.

▼B*Artikkel 161*

1. Teadusuuringute Ühiskeskus (TÜK) võib mujale kui artikli 160 lõikes 1 osutatud jagudesse ja peatükkidesse kirjendatud assigneeringute arvelt saada raha osalemiseks konkursi või läbirääkimiste alusel ühenduse meetmetes, mida rahastatakse täielikult või osaliselt üldeelarvest.

2. Assigneeringuid, mis on seotud meetmetega, milles TÜK osaleb konkursi alusel, käsitletakse sihtotstarbelise tuluna artikli 18 tähenduses. Sellest tulust tulenevad kulukohustuste assigneeringud tehakse kasutatavaks niipea, kui saadaoleva summa arvestuslik suurus on teada.

▼B

Nende assigneeringute kasutamist kajastatakse eelarve täitmise ülevaates sisalduvas analüütilises arvestuses iga asjakohase meetmeliigi osas; see on eraldatud tuludest, mis saadakse kolmandate (era- või avalik-õiguslike) isikute võimaldatavast rahastamisest, ja tuludest, mis saadakse muude teenuste eest, mis komisjon osutab kolmandatele isikutele.

3. Esimese osa V jaotises sisalduvaid hanke-eeskirju ei kohaldata tegevuse suhtes, mida TÜK teostab kolmandate isikute huvides.

4. Erandina artiklist 23 võib komisjon tegevusvaldkonda "Teadusuringutega seotud otsene tegevus" käsitleva eelarvejao piires teha peatükide vahel ümberpaigutusi kuni 15 % ulatuses selle eelarverea assigneeringutest, kust ümberpaigutus tehakse.

IV JAOTIS VÄLISTEgevus

1. PEATÜKK

Üldsätted

Artikkel 162

1. Esimest ja kolmandat osa kohaldatakse eelarvest rahastatavate välismeetmete suhtes, kui käesolevast jaotisest ei tulene teisiti.

2. Komisjon kasutab lõikes 1 osutatud meetmeteks mõeldud assigneeringuid:

- a) kas iseseisvalt antava abi raames
- b) või ühe või mitme abi saava kolmanda riigiga sõlmitud kokkulepete alusel
- c) või artiklis 53 osutatud rahvusvaheliste organisatsioonidega sõlmitud kokkulepete alusel.

2. PEATÜKK

Meetmete rakendamine

Artikkel 163

► **M1** Käesolevas jaotises kirjeldatud meetmeid võib/võivad rakendada kas tsentraliseeritult komisjon või detsentraliseeritult abi saav kolmas riik või abi saavad kolmandad riigid või võidakse seda teha koostöös liikmesriikidega või ühiselt rahvusvaheliste organisatsioonidega kooskõlas artiklite 53–57 asjakohaste sätetega. ◀ Välismeetmeteks mõeldud assigneeringud võib ühise eesmärgi saavutamiseks ühendada muudest allikatest pärinevate rahaliste vahenditega.

▼M1**▼B**

Artikkel 165

Komisjon teostab järelevalvet selle üle, kuidas abi saavad kolmandad riigid või rahvusvahelised organisatsioonid meetmeid rakendavad. Sellist järelevalvet teostatakse kas eelneva heakskiitmise, järelkontrollimiste või liitmenetluse abil.

▼B*Artikkel 166*

1. Rakendatavate meetmete kohta sõlmitakse:

▼M1

- a) rahastamisleping ühendusi esindava komisjoni ja abi saava kolmanda riigi või abi saavate kolmandate riikide või nende määratud asutuste (edaspidi "abisaajad") vahel;
- b) toetus- või muu leping komisjoni ja riiklike või rahvusvaheliste avalik-õiguslike asutuste või komisjoni ja füüsiliste või juriidiliste isikutega, kes vastutavad meetmete rakendamise eest.

Välisabi andmise tingimused kehtestatakse dokumendis, mille alusel käesoleva lõike punktides a ja b sätestatud lepinguid ja toetusi hallatakse.

2. Lõike 1 punktis a osutatud rahastamislepingud abi saavate kolmandate riikidega sõlmitakse hiljemalt 31. detsembril aastal $n + 1$, kusjuures aasta n on eelarvelise kulukohustuse võtmise aasta.

Individaallepingud, toetuslepingud ja toetuse andmise otsused, millega selliseid rahastamislepinguid rakendatakse, sõlmitakse või võetakse vastu hiljemalt kolme aasta möödudes rahastamislepingu sõlmimise päevast.

Auditeerimist ja hindamist käsitlevad individaallepingud võib sõlmida hiljem.

3. Lõike 2 kohaseid sätteid ei kohaldata mitmeaastaste programmide suhtes järgmistel juhtudel:

- piiriülese koostöö, regionaalarengu, inimressursi arendamise ja maaelu arendamise komponendid, mida on käsitletud nõukogu 17. juuli 2006. aasta määruses (EÜ) nr 1085/2006, millega luuakse ühinemiseelse abi rahastamisvahend (IPA); ⁽¹⁾
- piiriülese koostöö komponent, mida on käsitletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 2006. aasta määruses (EÜ) nr 1638/2006, millega kehtestatakse üldsätted Euroopa naabruspoliitika ja partnerluse rahastamisvahendi loomiseks. ⁽²⁾

Neil juhtudel kohaldatakse järgmisi eeskirju:

- a) Mis tahes osa sellise mitmeaastase programmi jaoks ettenähtud eelarvelistest kulukohustustest vabastatakse automaatselt, kui 31. detsembriks kolmandal aastal pärast aastat n , mil eelarveline kulukohustus võeti:
 - i) ei ole seda kasutatud eelmakseteks või
 - ii) ei ole seda kasutatud vahemakseteks või
 - iii) sellega seoses ei ole esitatud ühtegi kuludeklaratsiooni.
- b) See osa eelarvelistest kulukohustustest, mis on 2017. aasta 31. detsembril veel avatud ja millega seoses ei ole kuludeklaratsioone 2018. aasta 31. detsembriks veel esitatud, vabastatakse automaatselt.

⁽¹⁾ ELT L 210, 31.7.2006, lk 82.

⁽²⁾ ELT L 310, 9.11.2006, lk 1.

▼B

3. PEATÜKK

Hanked*Artikkel 167*

1. Artiklit 56 ja esimese osa V jaotise 1. peatükki, mis käsitlevad hangetega seotud üldsätteid, kohaldatakse käesoleva jaotisega hõlmatud hangete suhtes, kui rakenduseeskirjades sisalduvatest erisätetest, mis käsitlevad välishangete künnisväärtusi ja korda, ei tulene teisiti. Tellijaks käesoleva peatüki tähenduses on:

- a) komisjon ühe või mitme abisaaja nimel ja huvides;
- b) abisaaja või abisaajad;

▼M1

c) riiklik või rahvusvaheline avalik-õiguslik asutus või füüsiline või juriidiline isik, kes saab toetust välismeetme rakendamiseks.

2. Hankemenetlused tuleb sätestada artiklis 166 sätestatud rahastamislepingutes, toetuslepingus või toetuse andmise otsuses.

▼B*Artikkel 168*

1. Pakkumismenetluses võivad võrdsetel tingimustel osaleda kõik isikud, kes kuuluvad asutamislepingute kohaldamisalasse, ja asjakohast koostöövaldkonda käsitlevate põhiõigusaktide erisätete kohaselt kõik sellised füüsilised ja juriidilised isikud, kes on abi saavate kolmandate riikide või mõne muu, kõnealustes õigusaktides selgesõnaliselt nimetatud kolmanda riigi kodanikud.

2. Nõuetekohaselt põhjendatud erandjuhtudel võidakse koostööd käsitlevates põhiõigusaktide sätestatud eritingimuste põhjal otsustada lubada pakkumismenetluses osaleda lõikega 1 hõlmamata kolmandate riikide kodanikel.

3. Kui kohaldatakse kaupade ja teenuste hangete avamist käsitlevat kokkulepet, mille osaliseks on ühendus, võivad eelarvest rahastatavates hangetes osaleda sellises kokkuleppes sätestatud tingimustel ka lõigete 1 ja 2 hõlmamata kolmandate riikide kodanikud.

▼M1

4. PEATÜKK

Toetused**▼B***Artikkel 169*

Meedet võidakse eelarvest täies ulatuses rahastada üksnes juhul, kui see on meetme rakendamiseks hädavajalik.

▼M1*Artikkel 169a*

Abi saavate kolmandate riikide poolt detsentraliseeritud halduse korras kohaldatavad toetusmenetlused sätestatakse artiklis 166 osutatud rahastamislepingutes. Need põhinevad esimese osa VI jaotises kehtestatud eeskirjadel.

▼B

5. PEATÜKK

*Auditeerimine***▼M1***Artikkel 170*

Igas rahastamislepingus, toetuslepingus või toetuse andmise otsuses tuleb selgesõnaliselt sätestada komisjoni ja kontrollikoja õigus auditeerida dokumentide põhjal ja kohapeal kõiki töövõtjaid ja alltöövõtjaid, kes on saanud ühenduse vahendeid.

▼B

V JAOTIS

EUROOPA TALITUSED*Artikkel 171*

1. Käesoleva jaotise kohaldamisel on Euroopa talitusteks ühe või mitme institutsiooni loodud haldusüksused, mille ülesanne on täita valdkondadevahelisi eriülesandeid.

▼M1

2. Käesolevat jaotist, välja arvatud artikleid 174, 174a ja artikli 175 lõiget 2, kohaldatakse Euroopa Pettusevastase Ameti (OLAF) tegevuse suhtes.

▼B

3. Esimest ja kolmandat osa kohaldatakse Euroopa talituste tegevuse suhtes, kui käesolevast jaotisest ei tulene teisiti.

Artikkel 172

1. Iga Euroopa talituse assigneeringud, mille kogumaht kirjendatakse eraldi eelarvereale komisjoni eelarveosas, esitatakse üksikasjalikult selle eelarveosa lisas.

Lisa esitatakse tulude ja kulude eelarvestusena, mis on liigendatud samamoodi kui eelarveosad.

Sellesse lisasse kavandatud assigneeringutest kaetakse iga Euroopa talituse kõik rahalised vajadused, mis tekivad ülesannete täitmisel institutsioonide huvides.

2. Iga Euroopa talituse ametikohtade loetelu lisatakse komisjoni omale.

3. Iga Euroopa talituse juhataja otsustab lõikes 1 sätestatud lisa piires tehtavad ümberpaigutused. Komisjon teatab nendest ümberpaigutustest eelarvepädevatele institutsioonidele.

4. Iga Euroopa talituse raamatupidamisaruanded moodustavad artiklis 121 osutatud ühenduste raamatupidamisaruandluse lahutamatu osa.

▼M1*Artikkel 173*

Komisjon annab iga Euroopa talituse jaoks lisasse kirjendatud assigneeringute osas eelarvevahendite käsutaja volitused edasi asjaomase Euroopa talituse juhatajale artikli 59 kohaselt.

▼B*Artikkel 174*

1. Iga institutsioonidevaheline Euroopa talitus peab kulude kohta analüütilist arvestust, mille alusel saab kindlaks teha nende teenuste mahu, mis ta on igale institutsioonile osutanud. ►**M1** Asjaomase Euroopa talituse juhataja võtab raamatupidamisarvestuse süsteemi põhimõtted vastu pärast juhtkonnalt heakskiidu saamist. ◀
2. Selgitustes eraldi eelarverea kohta, kuhu on kirjendatud kõik institutsioonidevahelise Euroopa talituse assigneeringud, esitatakse eelarvestus igale institutsioonile talituse osutatavate teenuste maksumuse kohta. See põhineb lõikes 1 sätestatud analüütilisel arvestusel.
3. Iga institutsioonidevaheline Euroopa talitus teatab asjaomastele institutsioonidele analüütilise arvestuse tulemustest.

▼M1*Artikkel 174a*

1. Iga institutsioon võib anda eelarvevahendite kasutaja volitused oma eelarveossa kirjendatud assigneeringute haldamiseks edasi institutsioonidevahelise Euroopa talituse juhatajale ning kehtestab nende volituste piirid ja tingimused.
2. Komisjoni siseaudiitor täidab kõiki esimese osa IV jaotise 8. peatükis sätestatud kohustusi.

Artikkel 175

Kui Euroopa talitus sooritab oma ülesannete raames kolmandatele isikutele tarneid rahalise tasu eest, kehtestab selle juhataja selliste tarnete sooritamise korra ja vastavat raamatupidamisarvestust käsitlevad eeskirjad pärast juhtkonnalt heakskiidu saamist.

▼B

VI JAOTIS

HALDUSASSIGNEERINGUD*Artikkel 177*

Esimest ja kolmandat osa kohaldatakse haldusassigneeringute suhtes, kui käesolevast jaotisest ei tulene teisiti.

Artikkel 178

1. Iga aasta 15. novembrist võib jooks vaid halduskulusid eelnevalt siduda kulukohustustega järgneva eelarveaastaks ettenähtud assigneeringute arvelt. ►**M1** Sellised kulukohustused ei tohi siiski ületada ühte neljandikku eelarvepädevate institutsioonide otsustatud jooksva eelarveaasta vastaval eelarvereal esitatud assigneeringutest. ◀ Need ei tohi olla seotud uute kuludega, mida ei ole viimases nõuetekohaselt vastu võetud eelarves veel üldiselt heaks kiidetud.
2. Kulusid, mis õigusnormide või lepingusätete kohaselt tuleb tasuda ette, näiteks üürikulud, võidakse tasuda alates 1. detsembrist järgneva eelarveaasta assigneeringute arvelt. ►**M1** Sel juhul lõikes 1 nimetatud piirangut ei kohaldata. ◀

▼B*Artikkel 179*

1. Haldusassigneeringud on liigendamata assigneeringud.
- C1 2. Tegevuskulud, mis tulenevad ◀ lepingutest, mis hõlmavad eelarveaastast kaugemale ulatuvaid ajavahemikke kas tulenevalt kohalikest tavadest või seadmete tarnimisest, kirjendatakse selle eelarveaasta eelarvesse, mil kulud tehakse.
3. Institutsioonid teatavad mõlemale eelarvepädevale institutsioonile võimalikult kiiresti igast kinnisvaraprojektist, millel on tõenäoliselt oluline rahaline mõju eelarvele.

▼M1

Kui üks eelarvepädev institutsioon kavatses esitada otsuse, teavitab ta kahe nädala jooksul pärast kinnisvaraprojekti kohta teabe saamist asjaomaseid institutsioone oma kavatsusest selline otsus välja anda. Kui sellist teatamist ei toimu, võib asjaomane institutsioon rakendada kavandatud meetme oma haldusliku iseseisvuse alusel, kui EÜ asutamislepingu artiklist 282 ja Euratomi asutamislepingu artiklist 185 ei tulene ühenduse esindamise osas teisiti.

Nimetatud otsus edastatakse asjaomasele institutsioonile kahe nädala jooksul sellisest teatamisest.

VII JAOTIS

EKSPERDID*Artikkel 179a*

Rakenduseeskirjad sisaldavad konkreetset menetlust selliste ekspertide valikuks, kes aitavad institutsioone eelkõige ettepanekute ja toetustaotluste või hankemenetluse pakkumiste hindamisel või pakuvad tehnilist tuge eelarvest rahastatavate projektide järeelmeetmete ja lõpliku hindamise juures ning kellele tasutakse selle eest kindla summa alusel.

▼B

KOLMAS OSA

ÜLEMINEKU- JA LÕPPSÄTTED

I JAOTIS

ÜLEMINEKUSÄTTED**▼M1***Artikkel 181*

1. Artiklil 155 lõikes 1 nimetatud fondide puhul, mille põhiõigusaktid tunnistati kehtetuks enne käesoleva määruse kohaldamise kuupäeva, võib artikli 157 lõike 1 kohaldamisel vabastatud assigneeringud teha taaskasutatavaks juhul, kui ainuüksi komisjon on teinud ilmse vea või kui ilmneb vääramatu jõud, millel on tõsised tagajärjed struktuurifondidest toetatavate meetmete rakendamisele.

2. Artiklis 95 osutatud keskandmekogu luuakse 1. jaanuariks 2009.

3. Nende assigneeringute ümberpaigutamise puhul, mis käsitlevad programmitöö perioodil 2000–2006 struktuurifonde ja Ühtekuuluvusfondi reguleerivates määrustes osutatud tegevuskulusid, mille osas ühenduse makseid tehakse abi lõpetamiseni veel täitmata ühenduse kulukohustuste rahaliseks arveldamiseks, teeb komisjon ümberpaigutused ühest jaotisest teise, tingimusel et kõnealused assigneeringud:

▼M1

- on ette nähtud samal eesmärgil või
- on seotud ühenduse algatustega või tehnilise abi ja innovaatiliste meetmetega ning paigutatakse ümber sama laadi meetmetesse.

4. Artikli 30 lõiget 3 kohaldatakse artikli 148 lõikes 1 nimetatud fondi suhtes esimest korda 2008. aasta eelarvest tehtavate maksete puhul.

▼B

II JAOTIS
LÕPPSÄTTED

Artikkel 182

Euroopa Parlament ja nõukogu võivad nõuda mis tahes teavet ja selgitusi oma pädevuses olevate eelarveküsimuste kohta.

Artikkel 183

Komisjon võtab vastu käesoleva määruse rakenduseeskirjad.

Artikkel 184

Iga kolme aasta tagant või siis, kui see osutub vajalikuks, vaadatakse käesolev määrus läbi EÜ asutamislepingu artiklis 279 ja Euratomi asutamislepingu artiklis 183 sätestatud korras pärast lepitusmenetluse rakendamist, kui Euroopa Parlament seda nõuab.

Artikkel 185

1. ►**M1** Komisjon kehtestab raamfinantskorra sellistele ühenduse asutatud asutustele, kellel on juriidilise isiku seisund ja kes tegelikult saavad eelarvest väljamakseid. ◀ Nende asutuste finantseeskirjad ei tohi lahkneeda raamkorrast, välja arvatud juhul, kui nende tegevusega seotud erivajadused seda eeldavad ja kui komisjon annab selleks eelnevalt nõusoleku.

2. Lõikes 1 osutatud asutuste eelarvete täitmise kinnituse annab nõukogu soovitusel põhjal Euroopa Parlament.

3. Komisjoni siseaudiitoril on lõikes 1 osutatud asutuste suhtes samad volitused kui komisjoni talituste suhtes.

▼M1

▼B

Artikkel 186

Käesolevaga tunnistatakse kehtetuks 21. detsembri 1977. aasta finantsmäärus.

Viiteid kehtetuks tunnistatud määrusele käsitatakse viidetena käesolevale määrusele ja loetakse lisas esitatud vastavustabeli kohaselt.

Artikkel 187

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Ühenduste Teatajas*.

▼B

Seda kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2003.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

LISA

VASTAVUSTABEL
ARTIKLIS 186 OSUTATUD

21. detsembri 1977. aasta finantsmäärus	25. juuni 2002. aasta finantsmäärus
I osa. Euroopa ühenduste üldeelarve suhtes kohaldatavad sätted	I jaotis. Üldpõhimõtted
Esimene osa. Üldsätted	II jaotis. Eelarvepõhimõtted
Artikli 1 lõige 1	Artikli 4 lõiked 1 ja 2
Artikli 1 lõige 2	Artikkel 6
Artikli 1 lõige 3	Artikli 179 lõige 2
Artikli 1 lõiked 4 ja 5	Artikkel 7
Artikli 1 lõige 6	Välja jäetud
Artikli 1 lõige 7	Artikli 77 lõige 3
Artikkel 2	Artikkel 27 ja artikli 48 lõige 2
Artikkel 3	Artikkel 28
Artikli 4 lõige 1	Artikkel 17
Artikli 4 lõige 2	Artiklid 17 ja 18
Artikli 4 lõige 3	Artikkel 19
Artikkel 5	Artikkel 5
Artikkel 6	Artiklid 6 ja 8
Artikli 7 lõige 1	Artikli 9 lõiked 1, 2, 4 ja 6
Artikli 7 lõige 2	Artikli 9 lõiked 1, 2, 3, 5 ja 6
Artikli 7 lõige 3	Välja jäetud
Artikli 7 lõige 4	Artikkel 10
Artikli 7 lõige 5	Artikli 9 lõige 1
Artikli 7 lõige 6	Artiklid 11 ja 157
Artikli 7 lõige 7	Välja jäetud, välja arvatud artikli 156 lõige 3
Artikli 7 lõige 8	Üle viidud artiklis 183 sätestatud eeskirjadesse
Artikli 7 lõige 9	Üle viidud artiklis 183 sätestatud eeskirjadesse
Artikli 8 lõige 1	Artikkel 12
Artikli 8 lõiked 2 ja 3	Artikli 150 lõige 3 ja artikkel 178
Artikkel 9	Artikkel 13
Artikkel 10	Artikli 29 lõige 2
Artikkel 11	Artikkel 16
II jaotis. Eelarve koostamine ja struktuur	III jaotis. Eelarve koostamine ja struktuur
I jagu. Eelarve koostamine	1. peatükk. Eelarve koostamine
Artikkel 12	Artikkel 31
Artikkel 13	Artikkel 33
Artikkel 14	Artikkel 34

▼B

21. detsembri 1977. aasta finantsmäärus	25. juuni 2002. aasta finantsmäärus
Artikkel 15, välja arvatud lõige 2	Artikkel 37
Artikli 15 lõige 2 ja artikli 16 lõige 2	Artikkel 38
Artikli 16 lõige 1	Artikkel 35
Artikkel 17	Artikkel 36
Artikkel 18	Artikkel 39
II jagu. Eelarve struktuur ja esitusviis	2. peatükk. Eelarve struktuur ja esitusviis
Artikli 19 lõige 1	Artiklid 40 ja 41
Artikli 19 lõiked 2 ja 3	Artikkel 41
Artikli 19 lõige 4	Artikkel 43
Artikli 19 lõige 5	Artikkel 44
Artikli 19 lõige 6	Välja jäetud
Artikli 19 lõige 7	Artikli 30 lõige 1
Artikli 19 lõige 8	Artikkel 45
Artikkel 20, välja arvatud lõige 4	Artikkel 46
Artikli 20 lõige 4	Artikkel 47
III jaotis. Eelarve täitmine	IV jaotis. Eelarve täitmine
I jagu. Üldsätted	1. peatükk. Üldsätted
Artikkel 21	Artikkel 58
Artikli 22 lõige 1	Artiklid 48 ja 49
Artikli 22 lõige 2	Artikkel 50, artikli 54 lõige 1 ja artikli 57 lõige 1
Artikli 22 lõige 3	Välja jäetud
Artikli 22 lõige 4	Artiklid 51, 52 ja 59
Artikli 22 lõige 4a	Artikkel 56
Artikli 22 lõige 5	Artikli 1 teine lõik
Artikkel 23	Artikkel 84
Artikkel 24	Välja jäetud
Artikkel 24a	Artiklid 85 ja 86
Artikkel 25	Artikkel 61
Artikli 26 lõige 1	Artikkel 21
Artikli 26 lõiked 2 ja 4	Artikkel 22
Artikli 26 lõige 3	Artikkel 23
Artikli 26 lõige 5	Artikkel 24
Artikli 26 lõiked 6 ja 7	Välja jäetud
Artikli 26 lõiked 8 ja 9	Artikkel 25
Artikli 26 lõiked 10 ja 11	Artikkel 26
Artikli 27 lõige 1	Artikli 20 lõige 1
Artikli 27 lõiked 2 ja 5	Välja jäetud
Artikli 27 lõige 2a	Artikli 20 lõige 2
Artikli 27 lõige 3	Välja jäetud

▼B

21. detsembri 1977. aasta finantsmäärus	25. juuni 2002. aasta finantsmäärus
Artikli 27 lõige 4	Artikli 20 lõige 3
II jagu. Eelarvetulud ja kasutusel olevate rahaliste vahendite haldamine	5. peatükk. Tulutoimingud
Artikli 28 lõige 1	Artikli 70 lõige 1
Artikli 28 lõige 2	Artikli 71 lõige 2
Artikli 28 lõige 3	Artikli 70 lõige 2
Artikkel 28a	Artikkel 74
Artikkel 29	Artikkel 73
Artikkel 30	Üle viidud artiklis 183 sätestatud eeskirjadesse
Artikkel 31	Artikkel 69
Artikkel 32	Artikkel 15
Artikkel 33	Üle viidud artiklis 183 sätestatud eeskirjadesse
Artikkel 34	Artikkel 131
Artikkel 35	Üle viidud artiklis 183 sätestatud eeskirjadesse
III jagu. Kulukohustuste võtmine ning kulude tõendamine, kinnitamine ja maksmine	6. peatükk. Kulutoimingud
Artikkel 36	Artikli 77 lõiked 1 ja 2 ja artikli 166 lõige 2
Artikkel 37	Välja jäetud
Artikkel 38	Välja jäetud
Artikkel 39	Välja jäetud
Artikkel 40	Artikkel 79
Artikkel 41	Üle viidud artiklis 183 sätestatud eeskirjadesse
Artikkel 42	Üle viidud artiklis 183 sätestatud eeskirjadesse
Artikkel 43	Artikkel 80
Artikkel 44	Üle viidud artiklis 183 sätestatud eeskirjadesse
Artikkel 45	Üle viidud artiklis 183 sätestatud eeskirjadesse
Artikkel 46	Artikkel 81
Artikkel 47	Välja jäetud
Artikkel 48	Välja jäetud
Artikkel 49	Artikli 71 lõige 4
Artikkel 50	Välja jäetud
Artikli 51 lõige 1	Välja jäetud
Artikli 51 lõige 2	Artikkel 82
Artikli 51 lõige 3	Välja jäetud
Artikkel 52	Välja jäetud

▼B

21. detsembri 1977. aasta finantsmäärus	25. juuni 2002. aasta finantsmäärus
Artikkel 53	Üle viidud artiklis 183 sätestatud eeskirjadesse
Artikkel 54	Artikkel 63
IV jagu. Ametikohtade haldamine	
Artikkel 55	Välja jäetud
IV jaotis. Lepingute sõlmimine, varaloendid ja raamatupidamine	V jaotis. Hanked
I jagu. Kaupade tarnimise ja teenuste osutamise lepingud; ostu- ja üürilepingud	
Artikkel 56	Artikkel 105
Artikkel 57	Välja jäetud
Artikli 58 lõige 1	Artikkel 88, artikli 89 lõige 2 ja artikkel 91
Artikli 58 lõige 2	Artikkel 90
Artikli 58 lõige 3	Artikli 97 lõige 1
Artikli 58 lõige 4	Üle viidud artiklis 183 sätestatud eeskirjadesse
Artikkel 59	Artikli 91 lõige 2
Artikkel 60	Artikli 91 lõige 3
Artikkel 61	Välja jäetud
Artikkel 62	Artikli 89 lõige 1
Artikkel 63	Välja jäetud
Artikkel 64	Välja jäetud
Artikkel 64a	Artikkel 102
II jagu. Vallas- ja kinnisvaraloendid	VII jaotis. Raamatupidamisaruandlus ja raamatupidamisarvestus
	4. peatükk. Vara inventarinimestikud
Artikkel 65	Artikli 138 lõige 1
Artikkel 66	Artikli 138 lõige 2
Artikkel 67	Üle viidud artiklis 183 sätestatud eeskirjadesse
Artikkel 68	Üle viidud artiklis 183 sätestatud eeskirjadesse
III jagu. Raamatupidamine	3. peatükk. Raamatupidamisarvestus
Artikkel 69	Artiklid 132 ja 133
Artikkel 70	Artiklid 132, 133, 134 ja 137
Artikkel 70a	Üle viidud artiklis 183 sätestatud eeskirjadesse
Artikkel 71	Välja jäetud
Artikkel 72	Artikli 132 lõige 3 ja artikkel 136
V jaotis. Eelarvevahendite käsutajate, finantskontrolöride, peaarvepidajate ja avansikontode haldajate vastutus	IV jaotis. Eelarve täitmine
	4. peatükk. Finantsjuhtimises osalejate vastutus
Artikkel 73	Artikkel 66

▼B

21. detsembri 1977. aasta finantsmäärus	25. juuni 2002. aasta finantsmäärus
Artikkel 74	Välja jäetud
Artikli 75 lõige 1	Artikkel 67
Artikli 75 lõige 2	Artikkel 68
Artikli 75 lõige 3	Välja jäetud
Artikli 75 lõige 4	Välja jäetud
Artikli 75 lõige 5	Üle viidud artiklis 183 sätestatud eeskirjadesse
Artikkel 76	Artikli 65 lõige 2
Artikkel 77	Välja jäetud
VI jaotis. Raamatupidamisaruandlus ja auditeerimine	VII jaotis. Raamatupidamisaruandlus ja raamatupidamisarvestus 1. peatükk. Raamatupidamisaruandlus
Artikkel 78	Artikkel 128
Artikkel 79	Artikkel 128
Artikkel 80	Artiklid 122 ja 127
Artikkel 81	Artiklid 126 ja 128
Artikkel 82	Artikli 128 teine lõik
Artikli 83 lõige 1	Artikli 140 lõige 3
Artikli 83 lõiked 2-4	Artikkel 139
Artikkel 84	Välja jäetud
Artikkel 85	Artikli 140 lõiked 1 ja 2
Artikkel 86	Artikkel 141
Artikkel 87	Artikli 142 lõiked 1-5
Artikkel 88	Artikkel 143
Artikkel 88a	Välja jäetud
Artikli 89 lõige 1	Artikli 145 lõige 1
Artikli 89 lõiked 2, 3 ja 5	Artikkel 146
Artikli 89 lõige 4	Artikli 145 lõiked 2 ja 3
Artikli 89 lõige 6	Välja jäetud
Artikli 89 lõiked 7 ja 8	Artikkel 147
Artikli 89 lõiked 9 ja 10	Üle viidud artiklis 183 sätestatud eeskirjadesse
Artikkel 90	Artikkel 144
VII jaotis. Teadusuuringute ja tehnoloogiaarenduse assigneeringuid käsitlevad erisätted	Teine osa. Erisätted III jaotis. Teadusuuringud
Artikkel 91	Artikli 160 lõige 1
Artikli 92 lõiked 1 ja 2	Artikli 160 lõige 1
Artikli 92 lõige 3	Artikli 161 lõige 1
Artikli 92 lõige 4	Artikli 161 lõige 3
Artikkel 93	Välja jäetud
Artikkel 94	Välja jäetud
Artikkel 95	Artikli 161 lõige 4

▼B

21. detsembri 1977. aasta finantsmäärus	25. juuni 2002. aasta finantsmäärus
Artikli 96 lõiked 1 ja 4	Artikli 161 lõige 2
Artikli 96 lõiked 2 ja 3	Välja jäetud
Artikkel 97	Välja jäetud
VIII jaotis. Euroopa Põllumajanduse Arendus- ja Tagatisfondi tagatisrahastut käsitlevad erisätted	Teine osa. Erisätted I jaotis. Euroopa Põllumajanduse Arendus- ja Tagatisfondi tagatisrahastu
Artikkel 98	Artikkel 148
Artikli 99 lõige 1	Artikli 150 lõiked 1 ja 2
Artikli 99 lõige 2	Välja jäetud
Artikkel 100	Artikli 151 lõige 1
Artikkel 101	Artikkel 152
Artikkel 102	Üle viidud artiklis 183 sätestatud eeskirjadesse
Artikkel 103	Artikli 151 lõige 2
Artikkel 104	Artikkel 153
IX jaotis. Välisabi käsitlevad erisätted	Teine osa. Erisätted IV jaotis. Välistegevus
I jagu. Üldsätted	1. peatükk. Üldsätted
Artikli 105 lõiked 1 ja 2	Artikkel 162
Artikli 105 lõige 3	Üle viidud artiklis 183 sätestatud eeskirjadesse
Artikli 105 lõige 4	Välja jäetud
Artikli 105 lõige 5	Üle viidud artiklis 183 sätestatud eeskirjadesse
Artikli 106 lõige 1	Artikkel 166
Artikli 106 lõige 2	Välja jäetud
Artikli 106 lõige 3	Üle viidud artiklis 183 sätestatud eeskirjadesse
II jagu. Rakendamine	2. peatükk. Meetmete rakendamine
Artikkel 107	Välja jäetud
Artikkel 108	Välja jäetud
Artikkel 109	Välja jäetud
Artikkel 110	Välja jäetud
Artikkel 111	Välja jäetud
III jagu. Lepingute sõlmimine	3. peatükk. Hanked
Artikkel 112	Artikli 167 lõige 1
Artikkel 113	Artikli 167 lõige 2
Artikkel 114	Artikkel 168
Artikkel 115	Üle viidud artiklis 183 sätestatud eeskirjadesse
Artikkel 116	Välja jäetud
Artikkel 117	Välja jäetud
Artikkel 118	Üle viidud artiklis 183 sätestatud eeskirjadesse

21. detsembri 1977. aasta finantsmäärus	25. juuni 2002. aasta finantsmäärus
Artikkel 119	Välja jäetud
IV jagu. Auditeerimine	4. peatükk. Auditeerimine
Artikkel 120	Artikkel 170
X jaotis. Ühenduses asuvate asutuse ja allasutuste ja väljaspool ühendust asuvate esinduste töötajatega ning nende organite haldamisega seotud assigneeringute haldamist käsitlevad erisätted	Välja jäetud
Artikkel 121	Välja jäetud
Artikkel 122 (välja jäetud)	Välja jäetud
Artikkel 123	Välja jäetud
XI jaotis. Erisätted, mis käsitlevad kolmandate isikute ja väliste organite rahalist osalemist ühenduse meetmetes	Välja jäetud
I jagu. Üldsätted	
Artiklid 124-126	artikli 18 lõike 1 punkt d
II jagu. Euroopa Majanduspiirkonna lepingu kohast osalemist käsitlevad sätted	
Artiklid 127-132	artikli 18 lõike 1 punkt d
XIa jaotis. Määruse (EÜ) nr 1467/97 4. jaos osutatud mõjutusvahendeid käsitlevad erisätted	
Artikkel 132a	Artikli 18 lõike 1 punkt b
XII jaotis. Euroopa Ühenduste Ametlike Väljaannete Talitust käsitlevad erisätted	V jaotis. Euroopa talitused
Artikkel 133	Artiklid 171-175
II osa. Euroopa ühenduste laenu tehinguid käsitlevad sätted	
Artikkel 134	Artikkel 130
Artikkel 135	Üle viidud artiklis 183 sätestatud eeskirjadesse
Artikkel 136	Välja jäetud
Artikkel 137	Artikli 142 lõige 6
III osa. Ülemineku- ja lõppsätted	Kolmas osa. Ülemineku- ja lõppsätted
Artikkel 138	Artikkel 182
Artikkel 139	Artikkel 183
Artikkel 140	Artikkel 184
Artikkel 141	Artikkel 186
Artikkel 142	Artikkel 185
Artikkel 143	Artikkel 187